

New 2000 Plus

MOVING ON

ინგლისური ენის სახელმძღვანელო

IX კლასი

ს - 4

მასწავლებლის წიგნი

ტატიანა ბუკია

კონსულტანტი Barrie Watson

ბრიტანეთის საბჭო

გამომცემლობა „ოცდამეერთე“

სახელმძღვანელო რეკომენდებულია ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის მიერ.

New 2000 Plus, ინგლისური ენის სახელმძღვანელო 7 წიგნად მე-3 – მე-9 კლასები.

Moving on. IX კლასი
მასწავლებლის წიგნი

ავტორი: ტატიანა ბუკია

Consultant: **Barrie Watson** (British Council)

სახელმძღვანელოს შემადგენელი ნაწილები:

1. მოსწავლის წიგნი
2. საგარჯიშო რვეული
3. ტექსტები
4. მასწავლებლის წიგნი
5. CD (ან აუდიოკასეტა)

Acknowledgements

Special thanks are due to my consultant Mr. Barrie Watson, the English language development officer of the British Council, the initiator of the teaching materials development project, for the insightful comments and contribution to the project, the suggestions he gave me in the course of writing the book, and also for his voice on the tape.

I owe thanks to the Peace Corps Georgia volunteer Ms. Erin Dewitt for recording the cassette accompanying the book.

The author is grateful to the Foreign languages department of the Ministry of education and science, and especially Marina Chkhikvadze, expert of the English language, for the critical remarks given in the process of revising the book.

I would greatly appreciate any critical remarks from teachers.

საავტორო უფლება © 2008 გამომცემლობა “ოცდამეერთე”
ყველა უფლება დაცულია

პირველი გამოცემა 2008
ISBN 978-99940-978-6-9

გამომცემლობა “ოცდამეერთე”
ტელეფონი: 103.205; მობ.: 877-74-21-46
ელ. ფოსტა: tatbukia@yahoo.co.uk
ვებ გვერდი: bukia21st.ge

შ ი ნ ა ა რ ს ი

I	სახელმძღვანელოს შინაარსისა და მიზნების რუკა	4
II	შესავალი <ol style="list-style-type: none"> 1. ვისთვის არის ეს წიგნი 2. კურსის შენადგენელი ნაწილები 3. კურსის მიზნები 4. რას შეიცავს მოსწავლის წიგნი? 5. კურსის აღწერილობა 6. ძირითადი პრინციპები 7. როგორ წარმართოთ გაკვეთილი 	6
	პრაქტიკული რჩევები <ol style="list-style-type: none"> 1. ახალი მასალის ახსნა (ლექსიკა, გრამატიკა) 2. ლექსიკონის გამოყენება 3. როგორ დავეხმაროთ სიტყვების გაგებაში 4. როგორ დავეხმაროთ სიტყვების დამახსოვრებაში 5. როგორ დავეხმაროთ მოსმენის უნარ-ჩვევის ჩამოყალიბებაში 6. როგორ დავეხმაროთ ლაპარაკის უნარ-ჩვევის ჩამოყალიბებაში 7. როგორ დავეხმაროთ კითხვის უნარ-ჩვევის ჩამოყალიბებაში 8. როგორ დავეხმაროთ წერის უნარ-ჩვევის ჩამოყალიბებაში 9. გრამატიკა 10. თვით-შემოწმების ტესტები 11. სავარჯიშო რვეული 	9
III	ეროვნული სასწავლო გეგმა, სტანდარტი იხილეთ “უცხოური ენის სტანდარტი”, საბაზო/საშუალო საფეხურის IV დონე.	
IV	სასწავლო მასალის წარდგენის ფაზები	14
V	გაკვეთილის დაგეგმვა	14
VI	სანიმუშო გაკვეთილები	16
VII	სახელმძღვანელოს სტრუქტურა	22
VIII	შეფასების ფორმები	22
IX	მასწავლებლის ცნობარი პასუხებით ყოველი გაკვეთილისთვის	25
X	დანართი <ol style="list-style-type: none"> I. მოსასმენი დავალებების ტექსტები II. გაკვეთილის წარმართვის ენა III. ტესტების პასუხები IV. დამატებითი მასალა 	59 66 67 69

სახელმძღვანელოს შინაარსისა და მიზნების რუკა

Unit	Topic	Language structure and vocabulary	Grammar	Results
1	Learning for living 1. School education 2. The road to success 3. Listening: School in Afghanistan Reading: Interview with a British student 4. The problem of one school	compulsory education, free of charge, tuition fee, curriculum, leisure activities, love reading, software, work hard, well-paid jobs.	1.The future in the past simple tense Revision 2.Conditional I 3.Adj. and adverbs <i>hard, fast, early;good/well.</i>	L 1, 3 Sp 4,5,6,7,8, R 9,11,13,14, 16 17 Wr. 19, 20, 21,22 LL 23, 24 CD 25,26,27
2	Money... money... money... 1. Starting a business 2. We are surrounded by ads 3. Listening: How cities grow (Seattle) 4. How Rustavi became a busy town	accountant, advertise, market research, earn, salary, business, profit, loss, rent, successful, prosperous.	1 'To' Infinitive to express purpose. 2. Reported speech: 'Wh' questions. Yes/No questions. 3. Adj. degrees of comparison. 4 <i>May/might</i> - probability.	L 1.3 Sp 4,5,6,7,8 R 9,11,13,14, 17 Wr 20,21,22 LL 23,24 CD 25,26,27
	WHAT I KNOW SO FAR			
	TEST 1 (test booklet)			
3	Teenage relationships 1. The value of friendship 2. Young people's problems 3. Listening: How do you cope with your anger? Reading: Talking things out 4. Stories by three American teenagers Song: Tennessee Waltz	share a problem, find a solution, jealous, argue, quarrel, forgive, give advice, settle differences, cope with anger, resolve a conflict, talk things out, go out, break up with.	1.Past perfect 2. Subject and predicate 3. Object 4.Word building <i>ship, ment, ness, tion.</i>	L 1,3 Sp4,5,6,7,8, R 9, 11,13,14, 17 Wr 20,21,22 LL 23 24 CD 25,26,27
4	Save the environment 1. What is ecology 2. What happens to waste 3.Listening:Kinds of garbage Reading: Scavengers 4. Join in efforts to clean up our world	pollution, ecology, exhaust fumes, steam, smoke, waste, poisonous, store in a safe place, threat to environment, garbage, recycle, clean up our world	1. Conditional II. 2 Adverbial modifier of time (<i>ever, just, already, yet...</i>) and <i>its place in the sentence</i> 3.Compound/Complex sentence. Revision: Passive voice	L 1,3 Sp4,5,6,7,8, R 9, 11,13,14, 17 Wr 21,22 LL 23,24 CD 25,26,27

	WHAT I KNOW SO FAR			
	TEST 2 (test booklet)			
5	Having fun 1. Entertainment – old and new 2. Listening: A British journalist in Georgia 3. School band 4. Listening: TV Quiz Show Reading: Scouting Song: Susanna	entertainment, discoteque, hanging out, shout with joy, cheer, school band, rehearse, electric guitar, keyboard, saxophone, trumpet, drums, club, quiz show, scouting.	1. Verb+ing after 'like', 'enjoy', 'hate.' 2. 'too' and 'either' 3. Wish + past simple. Revision 4. Conditional 2	L Sp 4,5,6,7,8, R9, 11,13,14, 17 Wr 18, 21,22 LL 23, 24 CD 23 24
	TEST 3 (test booklet)			
6	Transport 1. How people travel in different countries in Europe 2. Three texts 3. Transport in Thailand 4. Listening: Public place announcements	sights, can be reached, underground, the Tube, double-decker bus, tram, train, suburbs, ticket is valid, bike is equipped with..., fare, traffic sign,	1. present perfect (with <i>since, for</i>) vs. present simple. <i>Revision</i> 2. Tenses 3. Adverbs. Degrees of comparison. 4. Changing active into passive voice.	L 1,2, 3 Sp 4,5,6,7,8, R 9,11,13, 14,17 Wr 18, 22 LL 23 24 CD 25,26,27
	WHAT I KNOW SO FAR			
7	Travel 1. First flights into space 2. John F. Kennedy's speech 3. The Silk Road 4. Listening: The door between two cultures	launch a satellite/a rocket, space, headline story, race into space, the Silk Road, discover, in exchange for silk, import.	Revision 1. The past perfect active 2. Passive present/ past/ future simple 3. Article 4. Prepositions with dates.	L. 1,3 Sp. 4,5,6,7,8 R.13, 16,17, Wr. 19, 20, 22 LL 23 24 CD. 25,26, 27
	TEST 4 (test booklet)			
8	Sightseeing 1. A Georgian girl in London 2. London 3. An Englishman in Tbilisi 4. More of Tbilisi	arrive, tomb, in memory of, magnificent, services are held, commemorate, to crown, medieval. valuable collection of jewels, treasury, dates from, be attracted by, charm, special.	1. Present cont. for future actions 2. Tag questions <i>Revision:</i> 3. Passive voice 4. Reported speech. 5. Present perfect (<i>since, for</i>)	L 1,3 Sp 4,5,6,7,8 R 9, 13, 14, 17. Wr. 19, 22, L L. 23, 24 CD 25,
	WHAT I KNOW SO FAR			
9	Healthy living 1. Text without a title 2. How to avoid injuries 3. Listening: What was wrong with them? 4. Self-esteem	sprain, heat stroke, sunburn, flu, sweat, sickness, vomit, dizziness, faint, concussion, swelling, bruise, cancer, cold, protective gear.	1. Alternative questions 2. Expressing probability. <i>may/might, could; must.</i> 3. Expressing obligation <i>should, must,</i>	L 1,3 Sp 4,5,6,7,8 R 9, 13, 14, 17 Wr 21,22 LL 23 24 CD

			<i>have to.</i> 4. Wish + past simple	
	TEST 5 (test booklet)			
10	Fear, fighting and laughter 1. What is a phobia? 2. Poltergeist 3. Learn self-defence 4. What makes people laugh Listening: A Halloween joke that wasn't funny. Song: A Bicycle Built for Two	phobia, avoid places, poltergeist, worried, went missing, play jokes on, flood the kitchen, plug, scream, self-defence, protect / defend oneself.	Revision 1. Tag questions 2. Tenses 3. Complex sentence 4. Adverbs: suffix -ly; 4. Degrees of comp	L 1,3 Sp 4,5,6,7,8 R 9,11,13, 14,17 Wr 21,22, LL 23 24 CD 25,26,27
	FINAL TEST (test booklet)			

მასწავლებლის წიგნის გამოყენების პრაქტიკული რჩევები

1. Read Introduction.
2. Read Practical Advice for Teaching.
3. Before each lesson read the procedure of implementing each task.
4. Before the lesson on listening find the tasks for listening on the audiocassette – the titles are in the Contents on the cassette cover.
5. In the Notes for lessons you will find tapescripts, keys for some tasks, procedure for introducing and practising some grammar material.

წიგნში გამოყენებული პირობითი ნიშნები

Activity numbers and letters. Activities in the Student's Book are numbered. The same numbering is used in the teacher's book for the teaching steps for these activities.

Some activities in TB are numbered with capital letters – they are not given in SB, and they can be used to introduce some grammar material, or for further practice.

Slashes: The use of a slash (/) indicates that you can use any, or all, of the items which are linked by the slashes.

Abbreviations: The only abbreviations used regularly in the lesson notes are: St (student), Sts (students), SB (Student's Book), TB (Teacher's Book), L (Lesson, e.g. L 24).

შესავალი

ვისთვის არის ეს წიგნი

“New 2000 Plus” არის “2000 Plus” წიგნი 5-ის გადამუშავებული ვერსია. იგი შექმნილია ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლეებისთვის, სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, დაახლოებით 14 წლის ასაკის მოსწავლეებისთვის. ამ წიგნის გამოყენება შეიძლება “New 2000 Plus” მე-8 კლასის შემდეგ, თუმცა, იგი წარმატებით შეგიძლიათ გამოიყენოთ სასკოლო პროგრამის მიერ შემოთავაზებული ნებისმიერი სხვა წიგნის შემდეგაც.

სახელმძღვანელოს შემადგენელი ნაწილები

- მოსწავლის წიგნი
- სავარჯიშო რვეული
- ტესტების ბუკლეტი
- აუდიოკასეტა (ან CD)
- მასწავლებლის წიგნი

სახელმძღვანელოს მიზნები

- მიიყვანოს მოსწავლეები ინგლისური ენის ფლობის იმ დონემდე, რომელიც შეესაბამება ეროვნული განათლების სტანდარტს.
- უზრუნველყოს მოსწავლეებს სათანადო ცოდნით ეროვნული გამოცდების ჩასაბარებლად
- უზრუნველყოს ოთხივე სამეტყველო უნარ-ჩვევის – მოსმენა, ლაპარაკი, კითხვა და წერა - ჩამოყალიბებისთვის საკმარისი ვარჯიში.
- შეუსაბამოს სამეტყველო ჩვევების, გრამატიკისა და ლექსიკის ვარჯიში ენის ფუნქციის დაუფლებას.
- ხელი შეუწყოს მოსწავლეებს უცხოური ენის შესწავლის პროცესში შეიძინონ სხვა საგნების ცოდნაც.
- გაუღვიძოს მოსწავლეებს აქტიური სწავლის ინტერესი.
- უზრუნველყოს სწავლის სხვადასხვა ტიპების ჩართვა.

რას შეიცავს მოსწავლის წიგნი?

მოსწავლის წიგნში მოცემულია:

- სარჩევი
- გაკვეთილები (10 თემა – თითოში 4 გაკვეთილი)

- თვითშემოწმების ტესტები – What I know so far - (ყოველი მე-2 ნაწილის შემდეგ, სულ – 5)
- გრამატიკულ ცნობარი (ქართულად)
- ინგლისურ-ქართულ ლექსიკონი

დანართი, რომელშიც მოცემულია:

- თვითშემოწმების ტესტების პასუხები
- ზოგიერთი გაკვეთილისთვის დამატებითი მასალა.
- არაწესიერი ზმნების ცხრილი

სახელმძღვანელოს აღწერა

'New 2000 Plus' შექმნილია ბრიტანეთის საბჭოს ხელშეწყობით და მონაწილეობით. იგი მიზნად ისახავს დანერგოს საქართველოს სკოლებში სახელმძღვანელოები, რომლებიც შეესაბამება უცხოური ენის შესწავლის თანამედროვე მიდგომას.

მე-9 კლასის სახელმძღვანელო გათვლილია 108 საკლასო საათისთვის (დაახლოებით 9 სთ თითოეული თემისთვის, პლუს 5 სთ თვითშემოწმების ტესტებისთვის, და 6 სთ საკონტროლო ტესტებისთვის, აგრეთვე დრო, რომელიც საჭიროა სავარჯიშო რეგულში მოცემული საშინაო დავალების შესამოწმებლად (დაახლოებით 5 წთ ყოველი გაკვეთილის წინ. იხ. 'სავარჯიშო რეგული და საშინაო დავალების შემოწმება').

ძირითადი პრინციპები, რომლებსაც ეყრდნობა New 2000 Plus

1. **ენის სწავლების კომუნიკაციური პრინციპი.** იგი ითვალისწინებს მიდგომას, რომლის თანახმად მოსწავლეები უკეთ ითვისებენ ენობრივ მასალას, როდესაც მათი ყურადღება მიმართულია არა ენობრივ ფორმაზე, არამედ იმ ინფორმაციაზე, რომლის მატარებელიც ეს ფორმა არის.
2. **დავალების შესრულებაზე დაყრდნობა.** ენის დაუფლება ხდება დავალებების შესრულების პროცესში. დავალებები მიმართულია როგორც პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებაზე, აგრეთვე მოსწავლის შემოქმედებითი აქტივობის მობილიზებაზე. ეს დავალებები უნდა იყოს გასაგებად ახსნილი, უზრუნველყოფდეს მოსწავლეთა ხალისსა და აქტიურ მონაწილეობას, რაც წარმატების მიღწევის ერთადერთ ყველაზე უფრო მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენს.
3. **მოსწავლის მოტივაცია** მიჩნეულია ყველაზე დიდი მნიშვნელობის მქონე ფაქტორად. დავალების შესრულების დროს მიღწეული წარმატება მოტივაციის წყაროს წარმოადგენს. ამიტომ დავალებების შერჩევისას გათვალისწინებულია მოსწავლეთა ასაკობრივი ინტერესები. არაენობრივი სასწავლო მასალა - სასწავლო თემები, ტექსტის ტიპები არჩეულია ისე, რომ იწვევდეს მოსწავლეთა ინტერესს.
4. **სიძნელის დონის გათვალისწინება.** მოსწავლეებისთვის მოცემული სიძნელის დონის დაძლევა ინტერესს უნდა წარმოადგენდეს.
5. **დავალბების შემეცნებითი ხასიათი.** სწავლა უფრო ეფექტურია, თუ იგი წარმოადგენს ინტელექტუალური მოქმედების შედეგს. დავალებები ისე უნდა იყოს შედგენილი, რომ იწვევდეს გაანალიზებისა და დედუქციის გამოყენებას.
6. **მოსმენის უპირატესობა.** ენობრივი კურსის შედგენის დროს დიდი ყურადღება დაეთმო მოსმენას, რადგან ზეპირმეტყველება მოიცავს როგორც ლაპარაკს, ასევე მოსმენას, და მოსმენა წინ უსწრებს ლაპარაკს. გათვალისწინებულია ენობრივი მასალის შესწავლისას მიბაძვის ფაქტორის მნიშვნელობა მეტყველების პროდუცირების პროცესში.
7. **სიზუსტე და თავისუფალი მეტყველება.** ზოგიერთ სასწავლო დავალებაში მოსწავლეთა ყურადღება მიმართული უნდა იყოს მეტყველებაზე, აზრის გამოთქმაზე, სადაც გრამატიკულ შეცდომებს არ მიეცემა ყურადღება, რომ არ მოხდეს თავისუფალი მეტყველების დაბრკოლება, აზრის გაწვევა, ზოგში კი – გრამატიკულად სწორი გამონათქვამის აგებაზე.

უცხოური ენის შესწავლის კურსი მიზნად ისახავს ლინგვისტური კომპეტენციის ჩამოყალიბებას. კურსის (მე-3 – მე-9 კლასები) გავლის შემდეგ შესასწავლი უცხოური ენის მეშვეობით მოსწავლე შეძლებს როგორც ზეპირი, ასევე წერილობითი კომუნიკაციის დამყარებას მისი ასაკობრივი და განათლების განვითარების დონის შესაბამისად.

ენობრივი კურსის ზოგადსაგანმანათლებლო ხასიათი. ლინგვისტური კომპეტენციის ჩამოყალიბების გარდა ენის შესწავლის კურსი ითვალისწინებს ზოგადსაკაცობრიო მნიშვნელობის ინფორმაციაში მოსწავლის გათვითცნობიერებასა და აგრეთვე მისი პიროვნების ჩამოყალიბებას.

მოსწავლის პიროვნების ჩამოყალიბებისთვის, მისი განვითარებისთვის აუცილებელ თვისებებად მიგვაჩნია: თავდაჯერებულობა, დამოუკიდებლობა, თანამშრომლობა, ცნობისმოყვარეობა, ურთიერთპატივისცემა და ტოლერანტობა, კვლევის წარმოების უნარი. ამის

მიღწევა შესაძლებელია რეგულარულად წყვილებში და სამუშაო ჯგუფებში მოსწავლეების ორგანიზებით დავალებების შესასრულებლად, ერთმანეთისა და მასწავლებლის შეჯიბრში გამოწვევით, ურთიერთდახმარებით და თანამშრომლობით დასახული საერთო მიზნის მისაღწევად. ამ თვისებების ჩამოყალიბების მიღწევის საფუძველს წარმოადგენს დავალებების შექმნებითი ხასიათი, დამოუკიდებელი დასკვნის/აზრის გამოთქმის დავალებები და სხვა.

გაკვეთილის წარმართვა

ინგლისურისა და მშობლიური (ქართული) ენის გამოყენება გაკვეთილზე.

ენის შესწავლისთვის მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეებს ყოველ გაკვეთილზე ესმოდათ რაც შეიძლება მეტი ინგლისური ენა. მაგრამ 'New 2000 Plus' შეიცავს მთელ რიგ სავარჯიშოებს, რომელთა ორგანიზება კლასში თავდაპირველად რთულია. ასეთ შემთხვევაში შეიძლება საჭირო გახდეს ქართული ენის გამოყენება:

- იმის ასახსნელად, თუ რა უნდა გააკეთონ ამ სავარჯიშოს შესრულებისთვის,
- რომ გაარკვიოთ, სწორად თუ გაიგეს გრამატიკული წესი,
- ახალი ტექსტის (წასაკითხი თუ მოსასმენი) გაცნობის წინ: შეგიძლიათ დაუწეროთ დაფაზე ის სიტყვები, რომლებიც ტექსტში შეხვდებით, და რომლებიც მისალოდნელია არ იცოდნენ. ეს თავისებური კარნახია, რომ მოსწავლეები თვითონ მიხედნენ უცნობი სიტყვის მნიშვნელობას, და აღნიშნონ იგი წიგნში. ამის შემდეგ დაფაზე არეულად დაუწერეთ ქართული სიტყვების ინგლისურ შესატყვისობები (რომლებიც ინგლისურ ტექსტში უკვე შეხვდათ), და დაავალეთ მოძებნონ შესატყვისობები.
- თუმცა, ჩვენ არ გირჩევთ გამოიყენოთ ქართული ენა უცხო სიტყვების პირდაპირი თარგმანისთვის. მოსწავლეებმა თვითონ უნდა გამოიცნონ სიტყვის მნიშვნელობა კონტექსტზე დაყრდნობით. ეს დედუქციის პროცესი არის ყველაზე ძვირფასი სასწავლო საშუალება, რაც კი მოსწავლეს აქვს. იგივე მეთოდს იყენებენ მოსწავლეები გრამატიკული წესის 'გამოსაყვანად'. მას შემდეგ, რაც ისინი 'გამოიყვანენ' გრამატიკულ წესს, ეცნობიან მას ქართულად (წიგნის დანართში), რომ შეამოწმონ თავისი მიხედვრის სისწორე.
- გამოიყენეთ ყველა შესაძლებლობა რომ მოსწავლეებს ელაპარაკოთ ინგლისურად ყოველდღიური ურთიერთობის დროს, აგრეთვე, გაკვეთილის წარმართვისთვის. უზრუნველყავით მოსწავლეები ყოველდღიური ინგლისურენოვანი გარემოთი კლასში.

როლის და როგორ გავასწოროთ მოსწავლეების შეცდომები.

იმ სავარჯიშოებისთვის, რომელთა მიზანს უშეცდომო მეტყველება წარმოადგენს, შეცდომები დაუყოვნებლივ უნდა იყოს გასწორებული, მასწავლებლის, ან სხვა მოსწავლის, ან ორივეს მიერ.

თუმცადა, როდესაც მიზნად ვისახავთ გაბმულ, თავისუფალ მეტყველებას, ინფორმაციის გაცვლა-გამოცვლას, და არა ზუსტი მეტყველების დემონსტრირებას, ჩვენი რჩევაა არ გაამახვილოთ ყურადღება შეცდომაზე და სწორ მეტყველებაზე, არ მოსთხოვოთ მოსწავლეს წინადადებისა თუ სიტყვის სწორად გამეორება. ეს გადაიტანს მოსწავლის ყურადღებას იმისგან, თუ რას ამბობს, იმაზე, თუ როგორ უნდა თქვას. უფრო ეფექტური იქნება, რომ მაწავლებელმა გააკეთოს მოსწავლის ნათქვამის პერიფრაზირება ისე, რომ არ მოითხოვოს მისი გამეორება. მაგალითად, წარმოვიდგინოთ, რომ მოსწავლემ გასცა ინსტრუქცია: 'Go standing next to the window.' თქვენ, რა თქმა უნდა, გაიგეთ იგი, მაგრამ თქვენ ვინდათ, რომ მოსწავლემ გაიგონოს სწორი ვარიანტი. შეგიძლიათ დასვით კითხვა: 'You want me to.... go and stand next to the window?' ასეთი გზით მოსწავლე გაიგებს თავისი სათქმელის სწორ ვარიანტს, ამავე დროს იგი კმაყოფილი იქნება, რომ მისი ნათქვამი გაგებული იქნა, რომ მან წარმატებით გასცა გასაგები ინსტრუქცია.

წყვილებში ან მცირე ჯგუფებში მუშაობის ორგანიზება. 'New 2000 Plus' სახელმძღვანელოს მიზანს წარმოადგენს, რომ ყველა მოსწავლე იყოს ჩართული სწავლის პროცესში მთელი დროის განმავლობაში: მოსწავლე უფრო ეფექტურად სწავლობს, თუ იგი კლასში აქტიურ მონაწილეს წარმოადგენს. ამ მიზნის მისაღწევად ურთიერთობის რამდენიმე ნიშნში შეიძლება გამოიყენოთ:

- მაწავლებელი ელაპარაკება ერთ ან რამდენიმე მოსწავლეს, სხვები უსმენენ,
- მასწავლებელი ელაპარაკება ყველას ერთდროულად,
- ერთი მოსწავლე ელაპარაკება ყველას,
- ყველა მოსწავლე ელაპარაკობს წყვილებში,
- ყველა მოსწავლე ელაპარაკობს მცირე ჯგუფებში – ორზე მეტი ერთად.

როდესაც ელაპარაკი მიმდინარეობს წყვილებში ან მცირე ჯგუფებში, თუმცა მასწავლებელი არ არის ჩართული, იგი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა დარჩეს 'გარეთ'. მასწავლებლის როლი ამ შემთხვევაში მდგომარეობს იმაში, რომ იაროს კლასში, მოუსმინოს ვინ რას ამბობს, მიეხმაროს, თუ გაუჭირდათ, ჩაიწეროს, სად შეექმნათ პრობლემა. ასე რომ, მასწავლებლის როლია ზედამხედველობა გასწიოს და დაეხმაროს, განსაკუთრებით სუსტ მოსწავლეებს.

მსურველების გამოძახება. მოსწავლეებს კი არ 'გამოვიძახებთ', არამედ პასუხის მსურველებს 'მოვიწვევთ' დაფასთან საპასუხოდ, ან რაიმე გარჩევაში სამონაწილოდ. ჩვენ გვწამს, რომ მოსწავლე უკეთ სწავლობს, თუ არ გრძნობს 'საშიშროებას' რომ მოულოდნელად მასწავლებელი მოსთხოვს პასუხს.

პრაქტიკული რჩევები 'New 2000 Plus'-ით სწავლებისთვის

როგორ ავხსნათ ახალი მასალა
(ლექსიკა, გრამატიკა)

მნიშვნელობის გამოცნობა კონტექსტიდან.

მნიშვნელობის გაგება და უცხო/ახალი სიტყვების დამახსოვრება უფრო ადვილია, თუ მათ შეხვედრისთანავე კი არ ვთარგმნით, არამედ მოსწავლეს შევუქმნით პირობებს კონტექსტზე დაყრდნობით გამოიცნოს მნიშვნელობა. ამ პროცესის გასაადვილებლად სიტყვები, რომლებიც მოსალოდნელია უცხო იყო მოსწავლეთათვის, ტექსტში გამოყოფილია (დაბეჭდილია მუქად), ხოლო ტექსტის წინ (ან შემდეგ) დავალევაში მოცემულია მათი ქართული შესატყვისობები, იგივე თანამიმდევრობით, რომელშიც ისინი ტექსტში შეხვდებოდნენ. ამრიგად მოსწავლეს ექმნება შესაძლებლობა წაიკითხონ შინაარსი, შეადარონ იგი ქართულ სიტყვას და მიხვდნენ უცხო სიტყვის მნიშვნელობას. სრული ფიზიკური დამოხმობა **(Total Physical Response (TPR))**: ეს ტექნიკა რეგულარულად გამოიყენება მთელი კურსის განმავლობაში სხვადასხვა სახით. დასაწყის სტადიებზე იგი გამოიყენება საგნების სახელების გამოსაცნობად. უფრო მაღალ სტადიაზე იგი გამოიყენება ნებისმიერი ენობრივი მასალის გამოსაცნობად. TPR ნიშნავს, რომ მასწავლებელი იძლევა ინსტრუქციას ზეპირსიტყვიერად, ხანდახან წერილობითი სახითაც, მოსწავლეები კი ისმენენ მას (ან კითხულობენ), ასრულებენ, რასაც ინსტრუქცია მოითხოვს, და ამავე დროს აჩვენებენ, რომ ინსტრუქცია შეასრულეს, რაიმე სათანადო მოქმედებით. მოსწავლის საპასუხო ქმედება მასწავლებელს მაშინვე აჩვენებს, იყო თუ არა ინსტრუქცია გაგებულად, სიმძლავრეს ხომ არ წააწყდნენ მოსწავლეები მისი შესრულებისას. მას შეუძლია, საჭიროების შემთხვევაში, გაიმეოროს ინსტრუქცია, გაამარტივოს იგი, ან შეცვალოს ალტერნატიული ვარიანტით.

მე-9 კლასისთვის TPR პროცედურა :

იგი ემყარება მოსმენას.ტექსტის წაკითხვის შემდეგ უთხარით მოსწავლეებს გააკეთონ უცხო სიტყვების სია.

ერთი მოსწავლე კარნახობს თავის სიას, მასწავლებელი წერს მათ, სვეტად, დაფაზე. სხვები ადარებენ თავის სიას დაფაზე დაწერილს და, თუ განსხვავებული სიტყვა აღმოაჩნდათ, ამტკებენ. ამრიგად, დაფაზე იქნება სია ყველა იმ სიტყვისა, რომლებიც კლასში მოსწავლეებისთვის უცხოა. მეორე სვეტად, არეულად, დაწერეთ ყველა ამ სიტყვის ქართული შესატყვისი. (შეგიძლიათ დანომროთ ინგლისური სიტყვები ციფრებით, ქართული – ანბანის ასოებით).

წაიკითხეთ პირველი ინგლისური სიტყვა, თქვით რაიმე მაგალითი, შესაძლებელია ტექსტიდანაც.

მაგალითად: "Clever" is a person who can easily understand everything. One of our students, N, always knows the right answer to any math problem. He is very clever. Which is the L1 word for "clever"?

მოსწავლეები ადარებენ მასწავლებლის წარმოთქმულ წინადადებებს ქართული სიტყვების სვეტში მოცემულ სიას და არჩევენ შესაფერისს.

მეორე ვარიანტი:

1. მოსწავლეები პოულობენ უცხო სიტყვას კონტექსტში, ადარებენ მას ქართული სიტყვების სიას (დაფაზე) და აირჩევენ შესაფერისს.

2. შემდეგი ნაბიჯი არის ლექსიკონში სიტყვების მოძიება და შედარება.

როგორ გამოიყენოთ ლექსიკონი

ლექსიკონი შეიცავს ყველა სიტყვას, რომელიც ახალია ამ წლისთვის. იგი იძლევა ინფორმაციას – სიტყვას, მეტყველების რა ნაწილია, მის ფონეტიკურ ტრანსკრიფციას და ქართულ შესატყვისს.

ფონეტიკური ტრანსკრიფციის ნიშნები პიველად შემოყვანილია მე-7 კლასის წიგნში. ამ დონეზე, როდესაც ნიშნები ახალია მოსწავლეებისთვის, ჩვენ გთავაზობდით გამოგვეყენებიათ მიდგომა, რომელსაც ვიყენებთ I დონეზე კითხვის სწავლებისას: მასწავლებელი კითხულობს სიტყვებს და მოსწავლეები უყურებენ ტრანსკრიფციას, ამ გზით, თანდათან, ისინი ეჩვევიან ფონეტიკური ნიშნებით დაწერილი სიტყვების კითხვას. მას შემდეგ, რაც მოსწავლეებს შეხვდებოდათ ნიშნები, რომლებიც მხოლოდ ტრანსკრიფციაში გამოიყენება – **ə, ɜː, ʊ, ɔ, ʒ, ʌ, ɔ̃, ɒ, ɪ, t̃** – მიაპყართ მათი ყურადღება და უთხარით, რომ: 1) **ː** after a vowel sound means that it is long; 2) the stress mark is placed **before** a stressed syllable.

ამ, მე-9 კლასის დონეზეც, გააგრძელებთ ეს მიდგომა.

როგორ დავეხმაროთ ლექსიკონის დამახსოვრებაში

1. წაშლა და კითხვა.

დაწერეთ დაფაზე ახალი სიტყვები, 10-15 სიტყვა.

წაიკითხეთ ხმამაღლა, და გაამეორებინეთ მოსწავლეებს, გუნდურად, თქვენს შემდეგ. მას შემდეგ, რაც 5-6-ჯერ გაიმეორებენ, წასაღლეთ ერთი სიტყვა, მოსწავლეები აგრძელებენ კითხვას იგივე თანამიმდევრობით. გააგრძელოთ წაშლა, სანამ დაფაზე არ დარჩება არცერთი სიტყვა., მოსწავლეები კი აგრძელებენ 'კითხვას',

2. შემდეგი სიტყვის მიხედვრა. შეჯიბრება.

წიგნები დახურულია. მასწავლებელი კითხულობს ტექსტს დანომრილი წინადადებებით, გაჩერებებით რომელიმე სიტყვის წაკითხვის წინ. გაჩერების დროს აძლევს ნიშანს – მაგ. მაგიდაზე დაკაკუნება, რაც ნიშნავს, რომ მოსწავლეებმა უნდა დაწერონ წინადადების ნომერი და შემდეგი (მოსალოდნელი) სიტყვა.

შემოწმება : გაყავით კლასი 2-3 ჯგუფად. მოსწავლეები, რიგ-რიგობით, ყოველი წინადადების წინ, შეხედავენ მათ მიერ დაწერილ სიტყვას, ერთი მოსწავლე ჯგუფიდან ადადგენს წინადადებას, რომელშიც სიტყვა იყო გამოყენებული. თუ ეს წინადადება ზუსტი არ იქნება, მოსწავლეს მეორე ჯგუფიდან ეძლევა შესაძლებლობა გაასწოროს. გამარჯვებულია ის ჯგუფი, რომელიც მეტ სწორ წინადადებას იტყვის.

3. ტექსტის აღდგენა (მესსიერებით).

I ვარიანტი. მასწავლებელი დაფაზე წერს ტექსტიდან **key words**. მოსწავლეები კითხულობენ თითოეულ სიტყვას, იხსენებენ წინადადებას, რომელშიც იგი იყო გამოყენებული ტექსტში, და აღადგენენ მას. თითოეული მოსწავლე ამბობს ერთ წინადადებას. ამგვარად მთელი კლასი აღადგენს მთელ ტექსტს, თითო წინადადების თქმით.

II ვარიანტი. მოსწავლეები პოულობენ ტექსტში მთავარ ზმნებს (განსახვრულ რაოდენობას), წერენ სიას. შემდეგ აღადგენენ/ყვებიან ტექსტს თითო-თითო წინადადებით.

4. გამოტოვებული ადგილების შევსება. მოცემულია წინადადებები გამოტოვებული ადგილებით.

მოსწავლეები კითხულობენ წინადადებას და შინაარსის მიხედვით ავსებენ შესაფერისი სიტყვით.

როგორ განვაითაროთ მოსმენის უნარ-ჩვევა.

სახელმძღვანელოში მოცემულია მოსმენის სავარჯიშოები. ისინი აუდიოკასეტაზე არის ჩაწერილი ენის მატარებელთა (ბრიტანელ, ამერიკელთა) მიერ. შეიძლება მასწავლებელმაც წაიკითხო. მოსასმენი ტექსტი მოსწავლის წიგნში არ არის მოცემული. მოსმენის წინ უმჯობესია სათაურზე, სავარჯიშოების ტექსტებზე გაყრდნობით მოსწავლეებმა გააკეთონ წინასწარი დასკვნა მოსასმენი ტექსტის თემის შესახებ, რაც გაუადვილებთ მის გაგებას. შემდეგ ისმენენ ტექსტს და აკეთებენ ტექსტის გაგების სავარჯიშოებს – ცხრილის შევსება, გამოტოვებული სიტყვის/ინფორმაციის პოვნა და ა.შ. შემოწმება ხდება კლასში, დაფასთან.

როგორ განვაითაროთ ლაპარაკის უნარ-ჩვევა.

ძირითადად სავარჯიშოები განმიზნულია ინტეგრირებულად ოთხივე სამეტყველო უნარ-ჩვევის ჩამოყალიბებაზე – მოსმენა, ლაპარაკი, კითხვა, წერა. თუმცა, ზოგიერთი უფრო მეტად განმიზნულია რომელიმე ერთზე. შემდეგი სავარჯიშოების მიზანის ლაპარაკის უნარის განვითარება წარმოადგენს:

ოთხკაციან ჯგუფებში.

დავალება – იმსჯელონ რაიმე პრობლემაზე (სახელმძღვანელოს ტექსტზე დაყრდნობით, ან ნებისმიერ სხვაზე).

მოსწავლეები არჩევენ ინტერვიუს წამყვანს, ზედამხედველს, მდივანს და მომხსენებელს.

ზედამხედველი თვალყურს ადევნებს, რომ ყველამ ილაპარაკოს ინგლისურად, და იტელის ქარულად ნათქვამ სიტყვებს.

მდივანი აკეთებს ჩანაწერებს – ვინ რა აზრი გამოთქვა.

მომხსენებელი მოახსენებს კლასს შედეგს, რისთვისაც იყენებს მდივნის ჩანაწერებს.

ზედამხედველი ამბობს, თუ რამდენი სიტყვა იყო ნათქვამი ქართულად.

გამარჯვებულია ის ჯგუფი, რომლის მომხსენებელი გააკეთებს საუკეთესო მოხსენებას, და რომელშიც ნაკლები ქართული სიტყვა იყო ნათქვამი.

ოც-წამიანი ტექსტები. მასწავლებელს უნდა ჰქონდეს წამების ისრიანი საათი.

მომზადება : მოსწავლეებს ეძლევა 3 თემა, თითოეული არჩევს ერთს, რომელზეც ილაპარაკებს. ეძლევათ 1 წუთი (დანიშნეთ დრო!) დაწერონ ის სიტყვები, რომელთა გამოყენებას თითოეული აპირებს ტექსტში.

მოსწავლეები დგებიან წყვილებში. მასწავლებლის ნიშანზე (ტაში შემოჰკარით) ყოველი წყვილიდან ერთი იწყებს მოყოლას. არ უნდა გაჩერდნენ 20 წამის განმავლობაში, თქვან ყველა შესაძლო დეტალი

არჩეული თემის ირგვლივ. მათი საუბარი უნდა პასუხობდეს კითხვებს "When", "Where" "Why", "Who", "What". მასწავლებლის ნიშანზე ჩერდებიან, უერთდებიან მეორე წყვილს, და წყვილიდან მეორე, ანუ რომელიც უსმენდა, ყვება, რაც გაიგონა. შეუძლია დაამატოს ნებისმიერი დეტალი, თუ გამოეცხვება მოსმენილი ტექსტის მასალა. მასწავლებლის ნიშანზე "Change", მეორე წყვილი დაიწყებს მოყოლას. თითოეული მოსწავლე შეფასებას მისცემს თავის მეწყვილეს და ეტყვის მასწავლებელს.

სურათების შედარება. წყვილებში. მოსწავლეებს აქვთ თავიანთი სურათები თითოს, ერთმანეთის სურათების ჩვენება არ არის ნებადართული. მოსწავლე A აღწერს თავის სურათს. მეორე სურათი სხვა (მითითებულ) გვერდზეა. მისი მეწყვილეც, მოსწავლე B აღწერს თავის სურათს. მოსწავლეები უსმენენ ერთმანეთს, თან უყურებენ სურათს, და პოულობენ განსხვავებას. შემდეგ ისინი, ერთად, უყურებენ ორივე სურათს, და ადარებენ.

როგორ განვაითაროთ კითხვის უნარ-ჩვევა.

კითხვის გასავითარებელი სავაჯიშოების მაგალითები:

- გამოტოვებული ადგილების შევსება მოცემული რამდენიმედან ერთი შესაფერისი სიტყვით.
- გამოტოვებული ადგილების შევსება (სიტყვები არ არის მოცემული) შესაფერისი სიტყვით.
- არც გამოტოვებული ადგილები და არც სიტყვები არ არის მოცემული. მოსწავლე უნდა მიხედეს სად აკლია სიტყვა და შეავსოს წინადადება.
- მოსწავლე კითხულობს სიტყვების წყვილებს – სინონიმურ თუ ანტონიმურს, აღნიაშნავენ, მსგავსია ისინი თუ განსხვავებული - S(same), D (different). მაგალითი:

go stop – S D go walk – S D

წასაკითხი ტექსტები.

სახელმძღვანელოებში მოცემული წასაკითხი ტექსტები ორი სახისაა: **შესწავლითი** - მიმართული ლექსიკისა და გრამატიკის პროდუქტიულ გამოყენებაზე, და **გაცნობითი**, მიმართული ინფორმაციის მიღებაზე. თითოეულ თავში არის ოთხი გაკვეთილი და ოთხი ტექსტი. ყოველი პირველი გაკვეთილის ტექსტი განმიზნებულია შესწავლითი კითხვისთვის, და ოთხივე გაკვეთილში არის სავარჯიშოები ამ ტექსტის მასალიდან. დანარჩენი გაკვეთილების ტექსტებიდან ზოგი არის შესწავლითი, ზოგი კი გაცნობითი კითხვისთვის. ხშირად არის ხუმრობები, დავალებების გარეშე. მოსწავლე კითხულობს მათ, ამბობს, რატომ ჰგონია, რომ სასაცილოა, რაშია იუმორი.

კითხვის დროს არ არის სასურველი ლექსიკონის ხმარება. მოსწავლე კითხულობს ტექსტს ჩუმად, კითხვების დასმისა გარეშე და ლექსიკონში ჩაუხედავად. უნდა გამოიყენონ კონტექსტი უცნობი სიტყვების მნიშვნელობის გამოსაცნობად. უთხარით, წაიკითხონ უცნობი სიტყვის წინა და შემდგომი წინადადებები და ეცადონ მიხედნენ მნიშვნელობას, ეს სავარჯიშო ეხმარება სწრაფი კითხვის ჩვევის გამომუშავებაში.

ტექსტის კითხვის მსვლელობა დაყოფილია - კითხვამდე **pre-reading task**, კითხვის დროს **while reading task**, და კითხვის შემდგომ დავალებებად **after reading task**.

Pre-reading tasks.

ტექსტის შინაარსის მიხედვით, დავალებები ორიენტირებულია მოსწავლეების გონების მიმართვაზე ამ თემაზე მსგავსი სიტუაციების მოგონებით, საკუთარი აზრის გამოტყობით, სურათების არწერით, და სხვა. მაგალითად:

- აღწერე სურათი (ხეპირად ან წერილობით),
- წაიკითხე ტექსტის სათაური. რა სიტყვებია მოსალოდნელი შეგხვდეს ამ ტექსტში. დაწერე დაფაზე ეს სიტყვები.
- აღწერე, თუ შეგხვედრია (შენ ან შენს ნაცნობს) რაიმე ამის მსგავსი. როდის მოხდა, რა მოხდა, როგორ დამთავრდა, რა არის შედეგი, და ა.შ.
- გადაათვალიერე ტექსტი – წაიკითხე სათაური, ყოველი აბზაცის პირველი წინადადება და მთელი ტექსტის ბოლო წინადადება. რის შესახებ არის იგი? შეადარე შენი მეწყვილის(გვერდით მჯდომის) აზრს.

While reading tasks.

ამ დავალებების მიზანია მოსწავლის ყურადღების მობილიზაცია კითხვის განმავლობაში. ამრიგად, კითხვის დროს მათ უნდა იპოვონ რაიმე წინადადება, რომელიც მათი პირადი გამოცდილების მსგავსია. ან პასუხიგაცენ ტექსტის შესახებ რაიმე კითხვას, რაც ტექსტის გაგებაზე მიუთითებს. მაგალითად :

- რამდენიმე მოცემულიდან იპოვე ამ ტექსტისთვის ყველაზე შესაფერისი სათაური, რომელიც ყველაზე კარგად აღწერს ტექსტის აზრს.

- აღნიშნე სიტყვები, რომლებიც მოსალოდნელი იყო შეგხვედროდა (დაფაზე დაწერილი სიტყვებიდან).
- დაწერე ერთი-ორი წინადადება რომლებსაც ეთანხმები, და ერთი-ორი, რომლებსაც არ ეთანხმები.
- უპასუხე კითხვებს ტექსტის ირგვლივ.

After reading tasks.

- მოსწავლეები აკეთებენ უცნობი სიტყვების სიას. შეიძლება შეადარონ წყვილებში. შემდეგ აგორდებენ, როგორც აღწერილია ზემოთ How to introduce new language - TPR procedure.
- **True or false.** წინადადებების სიაში ერთი ან მეტი წინადადება ტექსტთან მიმართებაში მცდარია. მოსწავლეები პოულობენ მას(მათ), გადაწერენ რვეულში და ამბობენ/დაწერენ, რატომ არის მცდარი.
- კატეგორიულად ყოფენ ტექსტში მოცემულ იდეებს, მაგალითად – დადებითი და უარყოფითი მნიშვნელობების მატარებლად, ან სხვა.
- ტექსტში აღწერილი ქვეთემები მოცემულია წინადადებების სახით. მოსწავლეები პოულობენ აბზაცს, რომელიც შეესაბამება წინადადებას.
- მოცემულია ტექსტიდან სიტყვები. უნდა იპოვონ წინადადებები, რომლებშიც ისინი შეხვდათ.
- ტექსტის მოკლე შინაარსი/ანოტაცია არის მოცემული, რომელიც შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომებს. უნდა იპოვონ შეცდომები, გაასწორონ და სწორი სახით გადაწერონ ტექსტი.
- ორი მსგავსი ტექსტია მოცემული. სწრაფად უნდა წაიკითხონ და აღმოაჩინონ განსხვავება და მსგავსება.
- ტექსტის შინაარსი არეული თანამიმდევრობის წინადადებებად არის მოცემული. უნდა დააღაგონ ლოგიკურ თანამიმდევრობად.

როგორ განვაფიქროთ წერის უნარ-ჩვევა.

- არეულად დაწერილი სიტყვებიდან წინადადებების შედგენა.
- რთული წინადადების დაყოფა მარტივებად.
- მარტივი წინადადებების შეერთება რთულის შესაქმნელად.
- წერილის დაწერა მოცემული ნიმუშის მიხედვით.
- მოკლე თხზულების (50 სიტყვიანი) დაწერა ნიმუშის მიხედვით, მოცემულია ყოველი აბზაცის პირველი წინადადება.
- ტექსტის წაკითხვის შემდეგ, ერთი წინადადების დაწერა ტექსტის (მათთვის) ყველაზე საინტერესო ნაწილის შესახებ.
- ჯაჭვური წერა.

ჯაჭვური წერა.

მოსწავლეები ერთიანდებიან მცირე ჯგუფებად (4-5) და წერენ ნახევარი/წაკითხული ტექსტის შინაარსს. წიგნები დახურული უნდა იყოს. ჯგუფის ყველა მონაწილეს აქვს ერთი ფურცელი დასაწერად. ყველა წერს ტექსტის პირველ წინადადებას, და გადასცემს მის მარცხნივ მჯდომს. თვითონაც იღებს მის მარჯვნივ მჯდომისგან. უნდა წაიკითხოს, თუ რა წერია, და დაწეროს მისი გაგრძელება მეორე წინადადება. ისევ გადასცემს მარცხნივ მჯდომს, და ა.შ. სანამ მთელ ტექსტს არ დაწერენ. ბოლო წინადადების დაწერის შემდეგ ყველა რჩება ხელში ერთი ფურცლით, რომელშიც მთელი ჯგუფის ნამუშევარია. იღებენ წიგნს და ადარებენ, ასწორებენ შეცდომებს. შემდეგ აძლევენ მასწავლებელს. იგი ასწორებს და აცხადებს შედეგებს კლასში.

გრამატიკა

- ახალი გრამატიკის შემოტანა ხდება ტექსტზე დაყრდნობით. მოსწავლე კითხულობს/იპოვის მითითებულ წინადადებას და ანალიზებს მასწავლებლებს აქცენტს მითითებულ ნიშან-თვისებებს, გამოჰყავს წესი.
- კითხულობს ქართულად მოცემულ წესს დანართში.
- შემდეგი ნაბიჯი - სავარჯიშოებით ვარჯიშობს ახალი გრამატიკული მასალის გამოყენებაში და დამახსოვრებაში. სავარჯიშოები შეიცავს გამოტოვებული ადგილების სვესებას, წინადადების დასრულებას, არეული სიტყვებიდან წინადადების შედგენას, წინადადების ტრანსფორმაციას სხვადასხვა სახით: პირდაპირიდან ირიბ თქმაში, მოქმედებითიდან ვნებით გვარში და პირიქით გადაყვანა, და სხვ.
- ნაწილობრივი თარგმანი. ეს სავარჯიშო ორ ნაბიჯად კეთდება. 1. წაკითხვით ქართული წინადადებები, წინადადების ნომრებით. მოსწავლეები არჩევენ სწორ გრამატიკულ ფორმას ორიდან ერთს და აღნიშნავენ მას. 2. წაკითხვით წინადადებები კიდევ ერთხელ. მოსწავლეები, რომლებმაც აღნიშნეს "ა" პასუხი, წევენ ხელს, შემდეგ – ვინც აღნიშნა "ბ." პასუხი. გამოიძახეთ სწორი ანდ

არასწორი პასუხის ავტორი და აახსნევინეთ, რატომ აირჩია ეს პასუხი. ეს გარჩევა შეიძლება ქართულადაც აწარმოოთ.

გრამატიკული ფორმების დამახსოვრება

1. გაეცით კლასი 3-4 ჯგუფად. დაფა გაეცით იმდენ ნაწილად, რამდენი ჯგუფიც გაქვთ. შეადგინეთ დასამახსოვრებელი ზმნების სია – როგორც არაწესიერი, ასევე წესიერი. გამოაცხადეთ ერთი ზმნა, მოიწვიეთ თითოეული ჯგუფიდან თითო მოსწავლე, სირბილით მივიდნენ დაფასთან და დაწერონ მისი ფორმები თავის ჯგუფისთვის განკუთვნილ სვეტში. ბოლოს შეამოწმეთ, რომელ სვეტშიც არ იქნება შეცდომები, ის ჯგუფი იგებს. .
2. მოიწვიეთ 3 მოსწავლე დაფასთან, რომ ხაზი გაუსვან წესიერ ზმნებს და თქვან, რატომ არის ისინი წესიერი.
3. მიეცით მოსწავლეებს 2 წუთი (დრო დანიშნეთ). დაწერონ, ცალიცალკე, ამ მოქმედებებიდან რომელი გააკეთეს, და რომელი – არა – რომელიმე მოცემულ დროს. გამოიყენონ შესაფერისი გრამატიკული დროები.
4. წყვილებში, მოსწავლეები ეუბნებიან ერთმანეთს, რო გააკეთეს და რა არა რომელიმე მოცემულ დროს(ან მასზე ადრე) შესაბამისი გრამატიკული დროების გამოყენებით.
5. შეიძლება მიდცეთ დავალება ორ-ორი წყვილი შეერთდნენ და ერთმანეთს უთხრან, რა გააკეთეს და რა არა. მეწყვილეს შეუძლია გაასწოროს, თუ რაიმეში არ დაეთანხმა/მისი ნათქვამი არასწორად თქვა. მაგალითი:

St. A to Sts C and D: *I didn't train in the gym.* St B: *Yes, I did, I trained in the gym but I didn't practise playing the piano.* St. A: *Right, sorry, I made a mistake.*

იგივე – ზედსართავები, შედარების ხარისხები. არტიკლები, ნაცვალსახელები, და სხვ.) – გამოტოვებული ადგილების შევსება.

როგორ შევამოწმოთ მოსწავლეების წინსვლა

ოვით-შემოწმების ტესტები ‘What I know so far.’

ყოველი მეორე თავის შემდეგ მოსწავლე აწარმოებს თავისი წარმატების შემოწმებას. ტესტი გათვლილია თითოეული ერთი საკლასო საათისთვის. ამ ტესტის პასუხები მოსწავლის წიგნის დანართშია მოცემული, რომ მოსწავლემ თვითონ შეამოწმოს თავისი მოღწევა, და შეავსოს ხარვეზი. ტესტის დავალების შემდეგ მოსწავლე გამოინგარისებს და წერს ქულების რაოდენობას, ბოლოს კი – მთელი ტესტისთვის (სულ 50 ქულაა). ეს დავალებები მოსწავლის მარჯანიხებულ როლს ასრულებს და აჩვენებს მას დამოუკიდებლობას. მასწავლებელს შეუძლია დაეხმაროს წიგნის იმ ნაწილების პოვნაში, რომელშიც მან გამოამუღავნა არასაკმარისი ცოდნა.

წიგნს ახლავს შექმნილი უნარ-ჩვევების დონის შესამოწმებელი 6 ტესტი, თითოეული ერთი საკლასო საათისთვის. მათი პასუხები მასწავლებლის წიგნშია, და ამ ტესტების მეშვეობით მასწავლებელს შეუძლია მოსწავლის შეფასება.

სავარჯიშო რვეული და საშინაო დავალების შემოწმება

იმისათვის, რომ მოსწავლეებმა გამოიმუშაონ ენობრივი უნარ-ჩვევები, მათ სჭირდებათ მეტი ვარჯიში, ვიდრე ამას მოსწავლის წიგნი იძლევა. ამისთვის ჩვენ მატ ვთავაზობთ სავარჯიშო რვეულს.

სავარჯიშო რვეულის სავარჯიშოები ძირითადად სახლში უნდა გაკეთდეს. მასწავლის დროის დაზოგვის მიზნით, სავარჯიშოებს ახლავს სწორი პასუხები/გასაღები. მოსწავლე აკეთებს სავარჯიშოს, მხოლოდ ამის შემდეგ ამოწმებს მის სისწორეს და მონიშნავს შეცდომებს წითელი მელნით. მასწავლებელი ამოწმებს, გაკეთებულია თუ არა სავარჯიშო.

გადაწერის თავიდან აცილების მიზნით, დროგამოშვებით, არჩევით, მოიწვიეთ სხვადასხვა მოსწავლეები დაფასთან და დაწერინეთ წინადადებები საშინაო დავალებიდან. ამას 5 წუთზე მეტ ხანს ნუ მონადრომბთ. ეს შემოწმება შეაფასეთ ნიშნით.

III. სწავლის შედეგები და ინდიკატორები

იხილეთ „უცხოური ენის სტანდარტი“, საბაზო და საშუალო საფეხურის IV დონე.

IV. სასწავლო მასალის წარდგენის ფაზები:

The learning material goes through the following phases:

- 1) Motivation, i.e. **preparation** for the activity: pre-reading/pre-listening exercises, when the student is getting ready for performing the task – looks at the pictures, compares the theme with his personal experience, or other.
- 2) The learning material itself – text for reading/listening.
- 3) Exercises after the text, i.e. **practice** to understand the meaning, the language – vocabulary/grammar, 4) Exercises proving that the student has mastered the language of the given theme – that the st has learned to use the language on a **communicative level** both in writing and in speaking, i.e. **production** (პროდუცირება, წარმოქმნა.)
- 5) Every stage of mastering the language of a unit is followed by homework exercises (in workbook), which the st does on his own, and checks with the key, i.e. **independent work**.

These are the phases of learning material presentation (in Georgian):

1. მოტივაცია - მომზადება;
2. საკითხის დასმა, ამოცანის განსაზღვრა;
3. ძირითადი სასწავლო მასალა (მაგ. ტექსტი, ილუსტრაცია);
4. საწყის ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოები;
5. დამაგვირგვინებელ ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოები;
6. დამოუკიდებელი სამუშაო.

სასწავლო მასალის წარდგენის ზემოხსენებული ფაზების შესატყვისი სავარჯიშოები მოცემულია მოსწავლის წიგნში თითოეული რუბრიკის (კითხვა, მოსმენა, გრამატიკა, წერა, ლაპარაკი) ქვეშ.

მოვიყვანო საწყის ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოების მაგალითს:

მოტოვაციის ეტაპი მოსამზადებელია გაკვეთილისთვის. ამ დროს მოსწავლეები უნდა განეწყვნენ გაკვეთილის თემისთვის. მიზანშეწონილია გაკვეთილის თემა დააკავშიროთ მოსწავლეების პირად გამოცდილებასთან. მაგალითად – არდადეგების თემის შემოტანის წინ ალაპარაკოთ მოსწავლეები თავიანთ არდადეგებზე; მოსწავლეების აშშ –ში სწავლის თემის წინ (Youth exchange program Youth exchange program) – გაიხსენონ, ვინ წასულა სასწავლად ასეთი პროგრამით, თვითონ როგორ უნდა მოემზადონ, რომ მოხვდნენ ასეთ პროგრამაში, რამდენად აქვთ ამის სურვილი, და ა. შ. სხვა შემთხვევაში – შეიძლება დაიწყეთ ე.წ. ‘გონებრივი იერიშით’ – ‘brainstorming’, რომელიც მდგომარეობს იმაში, რომ მოსწავლეები იხსენებენ, რაც ოდესმე გაუგიათ ამ თემასთან დაკავშირებით – სიტყვები, გამოთქმები – და წერენ დაფაზე, ან კარნახობენ, და მაწავლებელი/სხვა მოსწავლე წერს.

ამის შემდეგ კეთდება დასკვნა – მოსწავლეები აკავშირებენ იმას, რაზეც ისაუბრეს – გაკვეთილის თემასთან.

კითხვას ვიწყებთ გადათვალიერებითი კითხვით (scanning), როდესაც მოსწავლეები შეხედავენ ილუსტრაციებს (თუ არის), წაიკითხავენ სათაურს, თითოეული აბზაცის პირველ წინადადებას, მთელი ტექსტის ბოლო წინადადებას, და გამოთქვამენ აზრს, თუ რის შესახებ არის ეს ტექსტი.

იგივე – **მოსმენის** დროს: მოსმენის წინ მოსწავლეები შეხედავენ ილუსტრაციებს (თუ არის), წაიკითხავენ მოსასმენი ტექსტის სათაურს, გადახედავენ მოსასმენი ტექსტის შემდგომ სავარჯიშოებს და გამოთქვამენ აზრს, თუ რის შესახებ არის ეს ტექსტი. შემდეგ მოისმენენ ტექსტს და გააკეთებენ შემდეგი ეტაპის სავარჯიშოებს: შეავსებენ ცხრილებს ტექსტიდან ინფორმაციით, და ა.შ.

V. გაკვეთილის დაგეგმვა (ზოგადი პრინციპები)

A lesson planning is implemented according to the following criteria:

გაკვეთილის დაგეგმვის კრიტერიუმები:

1. სასწავლო მიზნები,
2. აქტივობები,

3. მოსწავლის ორგანიზება,
4. დროის განაწილება,
5. რესურსები (სახელმძღვანელო, კასეტა, თუ რაიმე სხვა დამატებითი მასალა, საჭიროებისამებრ),
6. შემოწმების ფორმები.

A lesson can have different aims – it can be aimed either at developing one skill – that of listening, speaking, reading or writing, or at a combination of skills. Here are samples of lessons of both types.

The activities are given in the sequence in which the target skill is developed.

E.g. Reading:

- 1 – Scanning (გადათვალიერებითი კითხვა),
2. Understanding vocabulary in context,
3. Skimming (reading for details).

VI. სანიმუშო გაკვეთილები

Approximately 3-5 minutes of every class time is devoted to organizing class for the lesson, the aim of which is speaking English in a situation which is normal and brings up in students a habit of speaking English whenever the situation requires. You can use the language suggested in the TB appendix – ‘Glossary of class management language’.

Another 5 minutes is spent on checking homework. This brings up a habit of learning how to learn – checking the correctness of the written exercise with the key, learning to write correctly. So, a sample introductory part of every lesson is the following:

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
0. Organizing class for the lesson – speaking English.	Calling the list – finding out who is absent, why, who came after missing classes, finding out the reason, etc.	Class work	Teacher-students	—
0. Checking homework	Teacher assigns. Sts, in turn, write on the board.	Class work	Workbook exercises	Inviting sts, randomly, to the board, to write those sentences, that were corrected with the key.

Time allotted: approximately 10 minutes.

The following are sample 10 lessons – how to work with the textbook on the example of Unit 1.

I. Reading. Unit 1. Learning for Living. Lesson 1. School education

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1. Getting ready for understanding the interview with a Japanese high school student.	Pre-reading exercise: Sts read sentences describing school education in different countries and choose what	Individual work, silent reading.	Teacher's assignment. The textbook text.	1) Individual work, 2) Pair work; 2) Report to the class/teacher.

	sounds like their school.			
2. Deducing the meaning of the unknown vocabulary.	While reading, Sts look at the words (highlighted, in bold type) in the context and compare them with the given L1 equivalents.	Individual work, silent reading.	L1 vocabulary (to help Sts deduce the meaning of unknown words).	1) Pair work; 2) Report to the class/teacher.
3. Finding similarities with their own school.	While reading, Sts underline what sounds familiar, similar to their own school.	Individual work, silent reading.	Textbook assignment.	1) Pair work; 2) Report to the class/teacher
4. Comparing the result of the work with the class.	Sts show what they have underlined, to their partners, then – the teacher.	Pair work, class work	Teacher's assignment	1) Pair work; 2) Report to the class/teacher

Time allotted: approximately 35 minutes.

2. Reading and speaking. Unit 1. Learning for Living. Lesson 2. School education in Japan.

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1. Scanning the text of the Interview to see what it is about.	Read the title of the text, the first sentence of every paragraph and the last sentence of the text. Look at the pictures.	Individual work, silent reading.	Teacher's assignment. The textbook text.	1) Individual work, 2) Pair work; 2) Report to the class/teacher.
2. Understanding vocabulary in context.	While reading, use the context to understand the meaning of unknown words, comparing them with L1 equivalents in the task title.	Individual work, silent reading.	Teacher's assignment. The textbook text + exercise.	Self-assessment, Report to the teacher.
3. Reading for meaning.	Read silently. Choose information necessary for filling in the table,	Individual work	Textbook exercise and text.	1) Pair work; 2) Report to the class/teacher.
4. Comparing.	Ask questions finding corresponding information in Georgia.	Pair work	Textbook exercise	1) Pair work; 2) Report to the class/teacher.

5. Practice using the new vocabulary in similar situations.	Filling in the gaps with corresponding vocabulary	Individual work	Textbook exercise.	1) Pair work; 2) Report to the class/teacher.
---	---	-----------------	--------------------	--

Time allotted: approximately 35 minutes.

3. Reading. Unit 1, Lesson 2. The Road to Success

Learning aims	Activities	Class organisation	Resources	Assessing
1. Reading for information.	While reading marking 3 things new for the Sts.	Individual work	Textbook exercise.	Report to the class/teacher
2. Reading for details	Fill in the table with details about Bill Gates; early life.	Individual work	Textbook	Peer (თანაცოცხლის) assessment
3. Practicing speaking about a biography	Answering questions	Pair work	Textbook exercise	Peer assessment or report to the class/teacher
5. Enhancing vocabulary	a) Matching the words related to information technology with L1 definitions.	Individual work	Textbook exercise	Peer assessment or report to the class/teacher
6. Enhancing vocabulary	b) Finding possible pairs of words.	Individual work	Textbook exercise	Peer assessment or report to the class/teacher

Time allotted: approximately 35 minutes.

4. Grammar. Future in the past simple. Revision: Order of words in a simple affirmative sentence;

Conditional sentences

Learning aims	Activities	Class organisation	Resources	Assessing
1. Analysing a sentence from the text with this grammatical category. Answering questions to deduce the rule.	Answering questions: What is the time of the main clause? About what time are they speaking - present, past or future?	Individual work	The textbook exercise	Peer assessment or report to the class/teacher
2. Comparing with the given rule.	Read the rule and the examples and remember.	Individual work	Textbook	—
3. Learning the formation of the future in the past	Reading the rule in grammar reference.	Individual work	Textbook	—
4. Practicing to express	Converting	Pair work	Textbook exercise	Peer assessment

future actions from the point of view of the past in speaking	sentences from direct into reported speech.			and report to the class/teacher
---	---	--	--	---------------------------------

Time allotted: approximately 30-35 minutes.

5 . Writing Unit 1. Lesson 2. The Road to Success.

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1.Prepare to write a biography	On a slip of paper Sts write at least three sentences about the most interesting part of the biography they read.	1.Individual work 2. Pair work	Textbook Time allotted: approximately 35 minutes.	Teacher reads – Sts compare in class.
2. Prepare to write a biography	Making a list , placing the facts in priority order – most important for a biography – least important.	Individual work	Textbook	Class discussion.
3. Choosing a person for writing a biography .	Sts discuss the photos of famous people, decide whom to choose, or maybe their own/a relative's, if they have the required characteristics.	Class discussion	Textbook, the Internet, encyclopedia (this task can be given in advance, so that Sts get ready for discussion).	Peer and teacher assessment
4. Writing a biography	Writing	Individual work	Teacher/textbook assignment	1. Peer/teacher assessment.

Time allotted: approximately 40 minutes (+ time at home).

6. Listening. Unit 1. Lesson 3. Schools in Afghanistan

Learning aims	Activities	Class organisation	Resources	Assessing
1. Predicting the topic of the listening text.	Looking at the picture, title and deciding what it is about.	Individual work	Textbook	1)Peer assessment, 2) Teacher's assessment.
2. Listening for meaning (1).	Listen and mark the boxes showing who are the people in the story.	Class work	audiocassette	1)Peer assessment, 2) Report to the teacher
Listening for meaning (2). Ex. 13	Listen again and fill in the gaps with words from the text..	Class work	audiocassette	1)Peer assessment, 2) Report to the teacher
3. Categorising	Writing words in	Class work	audiocassette	1)Peer assessment,

vocabulary. Ex, 14	three columns according to meaning		and textbook exercise	2) Report to the teacher
4. Listening for details. Ex 15.	While listening, adding information in the table about certain facts.	Individual work	The textbook	1)Peer assessment, 2) Teacher's assessment.
5.Comparing/ Practicing to speak about Georgian and Afghan schools.	Comparing schools in Georgia and in Afghanistan.	1)Pair work 2) Class work	The textbook	1)Peer assessment, 2) Teacher's assessment.

Time allotted: approximately 35 minutes.

7. Speaking. Unit 1. Lesson 3. Interview with a British student.

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1. Learning to conduct an interview	Reading answers attentively, and asking questions to them.	1.Individual work 2. Pair work	Textbook	Comparing in pairs/in class.
2.Understanding vocabulary in context.	While reading, use the context to understand the meaning of unknown words, comparing them with L1 equivalents in the task title.	Individual work, silent reading.	Teacher's assignment. Textbook.	Self-assessment, Report to the teacher.
3. Learning to compare information	Reading two schedules, writing about the difference	Individual or pair work	Textbook	Comparing in pairs.
4. Drawing conclusion	Singling out the most outstanding difference and telling class about it.	Individual or pair work	Textbook	Comparing in pairs.
5. Conducting an interview	Interviewing a Georgian student, following the sample	Pair work	Textbook	Peer/teacher assessment.

Time allotted: approximately 35 – 40 minutes.

8.Writing an essay.

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1. Preparing for writing an essay	Sts write	1.Individual work	Textbook	Comparing in pairs.

	sentences based on the information which they wrote in the table ex. 22			
2. Guided writing	Sts read the beginning of each paragraph (given) and the suggested information which they have to write about (given) and write.	Individual work	Textbook assignment	Comparing in pairs, then – teacher’s assessment. Comparing teacher’s remarks with the written composition, correcting mistakes – self-assessment.

Time allotted: approximately 35 minutes.

9. Reading (preparing for Speaking) . Unit 1. Lesson 4. The Problem of One School.

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1. Reading for a detail: the biggest problem for one school	Sts read the text and mark one sentence describing the problem.	Individual work	Textbook	Peer/teacher assessment
2. Comparing, finding similarities	Sts mark what sounds like a problem in their school	Individual work	Textbook	Peer/teacher assessment
3. Understanding a notice	Sts read the notice and discuss it.	Class work	Textbook, teacher’s assignment	Peer/teacher assessment
4. Preparing for speaking at the school meeting: revising grammar –Conditional 1	Sts a) analyse a conditional sentence, b) read the rule, c) match main and subordinate clauses given in jumbled order, d) rewrite sentences, changing them into conditional.	Class work	Textbook/teacher’s assignment	Class/teacher assessment

Time allotted: approximately 35 -40 minutes.

10. Speaking. (Roleplay) Unit 1. Lesson 4. The Problem of One School.

Learning aims	Activities	Class organization	Resources	Assessing
1. Choosing what’s best in the given situation	Sts, each, choose one of the six possible changes to improve school (box A)	Individual work	Textbook and teacher’s assignment	___
2. Preparing to speak in public – school meeting	Sts, each, choose a role: whose point of view they will be	Individual work	Textbook and teacher’s assignment	___

	speaking from (box B)			
3. Preparing basis for their arguments	Sts choose reasons (from box C) to prove their point	Individual work	Textbook and teacher's assignment	
4. Speaking in public – school meeting	Roleplay. Sts speak in front of the class	Class work	Sts's own materials	Class/teacher assessment

Time allotted: approximately 40 minutes.

VII. მოსწავლის წიგნის სტრუქტურა:

1. სარჩევი – შინაარსი (Contents);
2. 10 თემა (Unit);
3. თითოეულ თემაში სავარჯიშოები ოთხივე სამეტყველო უნარ-ჩვევის ჩამოსაყალიბებლად (four skills: listening, speaking, reading and writing);
4. სავარჯიშოები გრამატიკის გასააზრებლად და ასათვისებლად;
5. 4 თვითშეფასების ნაწილი (Self-assessment) – “What I know so far”, რომლის მიხედვითაც მოსწავლე ახდენს თავისი ცოდნისა და უნარ-ჩვევების ორგანიზებას – სწავლობს სწავლას (learning to learn): ავსებს ცხრილებს, პასუხობს შეკითხვებს, აფასებს თავის ცოდნას.
6. წიგნის დანართში მოცემულია
 - ა. თვითშემოწმების ტესტების პასუხები,
 - ბ. დამატებითი მასალა გაკვეთილებისთვის,
 - გ. გრამატიკული ცნობარი,
 - დ. არაწესიერი ზმნების ცხრილი,
 - ე. ინგლისურ-ქართული ლექსიკონი, თითოეული სიტყვის მეტყველების ნაწილის მითითებით და ტრანსკრიფციით.

სახელმძღვანელო უზრუნველყოფს გრამატიკული და ლექსიკური მასალის ციკლობრივად გამეორებას.

სავარჯიშო რეუული (workbook) შეიცავს საშინაო დავალებებს ყოველი თემის საკლასო დროისთვის – სავარჯიშოებს ყოველი გაკვეთილისთვის. სავარჯიშოებს ახლავს გასაღებები.. მოსწავლეს უნდა გამოუმუშავდეს ჩვევა გასაღებში ჩაუხედავად დაწეროს სავარჯიშო, და შემდეგ გაასწოროს იგი გასაღებთან შედარებით.
შემოწმება: არჩევით, მოსწავლეების დაფასთან გამოძახებით, 1-2 მაგალითის გამოკითხვით, და შესაბამისად შეფასებით. ეს გამოუმუშავებს მოსწავლეებს დავალებისკეთილსინდისიერად შესრულების ჩვევას.

კომპაქტდისკო CD/ აუდიოკასეტა (audiocassette) შეიცავს მოსასმენ ტექსტებსა და სიმღერებს.

ტესტების წიგნი (a test booklet) შეიცავს 6 ტესტს – 2 თითო ტრიმესტრისთვის – 1 მომდინარე მოსწავლის შესამოწმებლად, 1 – ტრიმესტრის საბოლოო მოსწავლის შესაფასებლად.
ტესტებში გამოყენებული მოსასმენი ტექსტები და ტესტების პასუხები მოცემულია მოსწავლეების წიგნის დანართში, გვ. 59.

VIII. შეფასების ფორმები

შეფასება ხორციელდება **მიმდინარე** და **შემაჯამებელი** ფორმით.

ახალი მეთოდით ჩატარებულ გაკვეთილზე არ ხდება მოსწავლის ტრადიციული გზით გამოკითხვა (გაკვეთილის მოყოლით), ამიტომ ცალკეული მოსწავლეების წარმატების შეფასება წარმოებს სახელმძღვანელოში სხვადასხვა ეტაპზე გამოყენებული დავალებების შესრულების დროს. მოსწავლეებს შეაქვს თავისი დაკვირვების შედეგი სპეციალურად ამისთვის განკუთვნილ

რვეულში/ჟურნალში. ამით მას ეძლევა საშუალება პერიოდულად (დაახლოებით ყოველკვირეულად) შეაფასოს მოსწავლე.

რადგან სახელმძღვანელოს მიზანია ჩამოუყალიბოს მოსწავლეს ოთხივე სამეტყველო უნარ-ჩვევა, შესაბამისად, **მიმდინარე** შეფასება/დაკვირვება ხდება:

ზეპირი საკლასო სამუშაოს, კითხვითი საკლასო სამუშაოს, წერიითი საკლასო სამუშაოს და

საშინაო დავალების შესრულების პროცესში.

მიმდინარე შეფასების საწარმოებლად იხ. IX კლასის სტანდარტი (*მოსმენა, კითხვა, ლაპარაკი, გამოთქმა, წერა, გრამატიკული და ლექსიკური ცოდნა*). იგი განსაზღვრავს მისაღწევი შედეგის მანქნებლებს. წერის შეფასებისას ყურადღება მიაქციეთ აგრეთვე, თუ რამდენად ახერხებს მოსწავლე თვითშეფასებას და თანაშეფასებას. სამეტყველო უნარ-ჩვევა მოწმდება ყოველი უნარ-ჩვევისთვის განკუთვნილი სავარჯიშოების შესრულების პროცესში.

საშინაო დავალებების შეფასებისას მიაქციეთ ყურადღება:

- შესრულებული დავალების ხარისხს.
- დავალებათა შესრულების სისტემურობას.

შემაჯამებელი შეფასება

შემაჯამებელი შეფასება ხდება **საკონტროლო სამუშაოს – ტესტის** მეშვეობით (ყოველ ტრიმესტრში ორჯერ).

თითოეული ტესტი შედგება 5 დავალებისგან, რომლებიც მიმართულია მოსმენის, კითხვის, წერის, ლექსიკისა და გრამატიკის შეფასებაზე. ტესტის თითოეული დავალება ფასდება 10 ბალიანი სისტემით, ხოლო საერთო ნიშნის გამოსაყვანად ნიშანთა ჯამი გაიყოფა ხუთზე.

მაგალითად, მოსწავლემ მიიღო ტესტირებაში 48 ქულა. ნიშანი იქნება $48:5=9,3$ (დამრგვალება მოახდინეთ - თუ 0,5 ნაკლებია – ქვედა ნიშანზე, 0,5 და მეტი – ზედაზე).

მიმდინარე და შემაჯამებელ შეფასებებს შორის არსებული განსხვავება

შემაჯამებელი შეფასების მიზანია საბოლოო მიღწევები სტანდარტის მოთხოვნებთან მიმართებაში, ანუ "მიღებული შედეგები". შედეგები კი კომუნიკაციურ უნარ-ჩვევებს გულისხმობს (იხ. სტანდარტი). ამდენად, შემაჯამებელი შეფასების დროს ყურადღებაში მისაღებია, თუ რამდენად შეუძლია მოსწავლეს კომუნიკაცია ოთხივე სამეტყველო უნარ-ჩვევის ფარგლებში. შესაბამისად, მისი შედეგი ფასდება ორგვარი სახის კრიტერიუმით, ერთი მხრივ, კომუნიკაციური, მეორე მხრივ, ენობრივი ხასიათის კრიტერიუმები:

1. კითხვის, წერისა და მოსმენის უნარ-ჩვევები (იხ. სტანდარტის მიმართულებები *მოსმენა* და *კითხვა*) მოწოდება **ტესტირებით**. დამატებით, წერითი მეტყველების უნარ-ჩვევები ფასდება **საკლასო წერითი დაგალებებით** (იხ. სტანდარტის მიმართულება *წერა*);
2. ზეპირმეტყველება მოწოდება **საკლასო ზეპირი გამოკითხვით** (იხ. სტანდარტის მიმართულება *ლაპარაკი*).

წერითი უნარ-ჩვევების შემოწმების დროს გამოიყენეთ შემდეგი კრიტერიუმი:

ა.- ვერ ახერხებს, ბ. – ნაწილობრივ ახერხებს, გ. თავისუფლად ახერხებს.

	ა	ბ	გ
	1-3	4-7	8-10
კომუნიკაციური უნარ-ჩვევები			
იცავს წერილის ფორმალურ მხარეს (მიმარვა, ხელმოწერა, სათანადო გამომშვიდობების ფორმულა)			
თანმიმდევრულად გადმოსცემს სათანადო ინფორმაციას			
გამოხატავს დამოკიდებულებას			
ენობრივი უნარ-ჩვევები			
იყენებს სათანადო ლექსიკურ ცოდნას			
სწორად იყენებს ზმნის დროსა და ფორმას			
იცავს მართლწერის წესებს			
ქულათა ჯამი			

შენიშვნა: 1. ნიშნის გამოსაყვანად მასწავლებელი ქულათა ჯამს გაყოფს კრიტერიუმების რაოდენობაზე

2. ეს ცხრილი მიიღეთ როგორც ნიშნის გამოყვანის ერთი შესაძლო და არა სავალდებულო ვარიანტი. თქვენი შეხედულებისამებრ გამოიყენეთ ამ ცხრილში მოცემული კრიტერიუმები. მთავარია, შეფასება აწარმოთ **კომუნიკაციური უნარ-ჩვევებისა და ენობრივი უნარ-ჩვევების** მიხედვით.

საკონტროლო ზეპირი გამოკითხვის შეფასების კრიტერიუმები:

ზეპირმეტყველების შესაფასებლად, გარდა ყოველდღიური საკლასო სამუშაოს შესრულების დროს დაკვირვების, გამოყავით დრო, სასურველია - ტრიმესტრის ბოლოს, და ჩაატარეთ გამოკითხვა ქვემოთ მოცემული ნიმუშის შესაბამისად.

ნიმუში:

Work in pairs. Make up a dialogue about _____. Perform the dialogue in class.

ა.- ვერ ახერხებს, ბ. – ნაწილობრივ ახერხებს, გ. თავისუფლად ახერხებს.

	ა	ბ	გ

	1-3	4-7	8-10
კომუნიკაციური კრიტერიუმები			
1. მოსწავლე მონაწილეობს ინტერაქციაში.			
2. ინფორმაციებს მარტივად და მკაფიოდ აბამს ერთმანეთს			
ენობრივი კრიტერიუმები			
3. სათანადოდ იყენებს განვლილ ლექსიკას			
4. იყენებს ნასწავლ გრამატიკულ სტრუქტურებსა და ფორმებს			
5. გამოთქმა და ინტონაცია საკმაოდ მკაფიოა და ხელს არ უშლის შინაარსის გაგებას			
ქულათა ჯამი			

შენიშვნა: ნიშნის გამოსაყვანად ქულათა ჯამი გაყავით 5-ზე (კრიტერიუმების რაოდენობაზე).

IX. მასწავლებლის ცნობარი ყოველი გაკვეთილისთვის

ცნობარი შეიცავს:

- შესრულების პროცედურის აღწერას იმ ზოგიერთი დავალებისთვის, რომლებიც არ არის მოცემული “პრაქტიკულ რჩებში”.
- პასუხები (გასაღებები) დავალებებისთვის.
- ტექსტები/წინადადებები დავალებებისთვის, რომლებიც მასწავლებელმა უნდა წაუკითხოს კლასს.

Teacher’s notes for lessons

Teacher’s notes for each lesson contain:

- 1.Procedure for performing some tasks, not described in Practical advice for teaching with ‘2000 plus’**
- 2.Keys for tasks.
- 3.Texts/sentences for tasks to be read by the teacher.

UNIT I

LEARNING FOR LIVING

LESSON I

School Education

p. 5

1. The following sentences describe school education in different countries. Choose what sounds like your school. Tell the class.

Key: No-s 1 and 3 sound like Georgian schools. In others there is some difference. Get the Sts to speak about them.

Vocabulary:

ჰუმანიტარული საგნები

მეცნიერება

საშუალო სკოლის ატესტატი

სახელობო-ტექნიკური პროგრამები

თავისუფალი დრო

Arts (Humanities)

Science

General Certificate of Secondary Education

vocational-technical programs

leisure

2. a) Read the interview with a Japanese high school student. Find what sounds like the the sentences above. These words will help (see the words in bold):

სავალდებულო სწავლება	compulsory education
უფასო	free (of charge)
სწავლის ფული	tuition fee
სასწავლო გეგმა	competition
კონკურსი	graduates
სკოლადამთავრებულები	are trained
ამზადებენ	occupation
პროფესია/ხელობა	information processing
ინფორმაციის დამუშავება	ceramics
კერამიკა	

p. 6

b) In pairs. Ask and answer questions and fill in the table with information about Japan and Georgia.

	Japan	Georgia
Compulsory education	grades 1 – 9	grades 1 - 12
Education free of charge	grades 1 – 9	grades 1 - 12
Tuition fee	In High school	none
Curriculum a) uniform b) varied	uniform	uniform
Vocational training	In high school	in some schools
Exams throughout school	after the 9 th and 12 grades	National Exams after 12 th grade
Leisure activities	Reading, TV, Sports	Reading, TV, Sports

p. 6

4. Fill in the gaps with suitable words from the text. (The first letter of each word is given).

Key: 1- tuition fee, free of charge. 2- compulsory. 3- occupations. 4-processing. 5- graduates. 6- leisure.

LESSON 2

The Road to Success

p. 7

5. Read the text “The Road to Success” again and write down the main events in Bill Gates’ early life, and when they happened. The first one is given as an example.

Key: 9 - read an encyclopedia, 11 - went to Lakeside School, 13 - wrote a computer programme, 18 - went to Harvard, wrote BASIC, 20 - started Microsoft, 21 - dropped out of Harvard, 21 - began to develop software for personal computers.

6. Sts read the text and then discuss it in pairs answering the questions asked in the task. Key:

- 1 He decided that Microsoft was more important than his university studies.
2. Evidently he was. He might nit have had time for Microsoft, if he hadn't.
3. Together with his friend Paul Allen he developed software for ersonal computers.
4. Students think of people among their relatives or acquaintances. If there aren't any, of people from photos on p. 9.

p. 8

7. Here are 5 words used in information technology. In pairs: match the words with their meanings.

Sts in pairs match words with their meanings. While going it, they are expected to ask each other questions, like – *Do you think...? In my opinion ... do you agree?* They speak English.

Key: a – 2, b – 4, c – 5, d – 1, e – 3.

8. Which of the words under B can follow each word under A? Write down as many pairs as you can find.

For each word in List A Sts find a pair from List B. They compare what they wrote with their partner, mark what is different and tell the class.
Key: 1. start a company, University, school, a year, a programme; 2. attend school, University; 3. enter school, University, 4. drop out of school, University; 5. spend a year, a million lari; 6. is worth a million lari, 7. write a programme.

GRAMMAR

The future in the past simple tense

Sts read the sentence: *Bill and Paul believed that there would be a computer in every home, and in every office.*

Sts analyse the sentence answering 2 questions:

1. When did they believe it – in the present, past or future? Answer: In the past.

2. When would there be a computer in every home – in the present, past or future? Answer: In the future.

Then they look at the sentence and see, that the first part is in the past simple, the second – in the tense, which they are going to learn. They read the rule, with another example, look in grammar reference.

Then they do an exercise – changing sentences in direct speech into reported speech. The principal clause is in the past tense, so when getting a complex sentence in reported speech, they have to change the tense from future simple into future simple in the past.

9. Key: 1.... I would not have to pay... 2. ...he would attend... 3. ... he'd have to win... 4. ... she would be able to start... 5. ...they'd learn... 6. ...he'd do well... 7. ...it would be interesting...

p. 9 **Writing**

10. On a slip of paper each St writes at least three sentences about the most interesting part of the text for them. Then they give their slips to you (teacher). Read the contents of each slip out to the class. Compare and discuss with Sts what was most interesting for each, and why.

11. Which of the following are important for a person's biography? Make a list.

This is preparation for writing a biography. Get the Sts to make a list putting the things in priority order – what should be mentioned first, etc.

The teacher's variant of structure:

The person's present status

The person's date and place of birth,

Education

Family, friends

Interests in childhood related to the present status

University years

Achievements

12. Write a biography. Sts choose any of the given persons to write a biography.

შენიშვნა: წინასწარ შეგიძლიათ დაავალთ მოსწავლეებს მოიძიონ ინტერნეტში ან ენციკლოპედიაში ინფორმაცია ფოტოებზე ასახული პიროვნებების შესახებ, იმისთვის რომ შემდგომ აარჩიონ, ვის ბიოგრაფიას დაწერენ.

მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეები გაჰყენონ იმ გეგმას, რომელიც წინა სავარჯიშოს მიხედვით შეადგინეს. დაწერის შემდეგ ისინი გაცვლიან ნაწერებს გვერდით მჯდომთან და ასწორებენ ერთმანეთის ნამუშევრებს. შემდეგ გაბარებენ თქვენ. გაასწორეთ და დაუბრუნეთ, მოაწვეეთ გარკვეული შეცდომების გარჩევა.

p. 10

LESSON 3

School in Afghanistan

Listening.

მოსმენის დროს თავდაპირველად ძნელია მთელი ინფორმაციის გაგება. თანდათანობით მივაჩვიოთ მოსწავლეები მოსმენილიდან აზრის გამოტანაში. ტექსტს უსმენენ რამდენიმეჯერ, ყოველჯერზე ახალი დავალებით, რაც მოსმენის პროცედურას არ მოაბეზრებთ. პირველი მოსმენა მიზნად ისახავს ზოგადი აზრის გამოტანას. მისი გადავიღებისთვის მოსმენის წინ იმის მიხედვით, რისი საშუალებასაც იძლევა დავალება, გამოაქვთ წინასწარი აზრი ტექსტის თემის შესახებ:

13. მოსწავლეები შეხედავენ სათაურს, სურათს, და გადაწყვეტენ, რის შესახებ არის ტექსტი. შემდეგ უსმენენ, და დასტურდებიან თავისი მიხედვის სისწორეში.

Key: f. a teacher a. a cousin c. an aunt j. an engineer

14. მეორე მოსმენა: მოსწავლეები ისმენენ და თან ცდილობენ იპოვონ შესაფერისი სიტყვები წინადადებების შესავსებად. სიტყვების ჩარჩო - “ყოთი” შეიცავს ზედმეტ სიტყვებსაც, ასარჩევად.

A. შემდეგ კარნახობენ დაფასთან მოსწავლეს, რაც დაწერეს.

Key: 1. dawn 2. shoes 3. an hour 4. mud 5. air-conditioning 6. chairs, desks

15. მესამე მოსმენა: მოცემულია საკითხები ტექსტიდან. მოსწავლეები კვლავ უსმენენ და თან წერენ მოკლე ინფორმაციას.

შეუძლიათ დაწერონ ის სიტყვებიც, რომლებიც ესმით, ან თავისი სიტყვებით.

Key (words from the text): 1. dawn, 2. no shoes, 3. an hour 4. mud, 5. very small, 6. 50 degrees, 7. outside 8. no chairs, no desks 9. taught at home by her aunt, 10. become an engineer

16. In pairs. a) Compare your school with Abdulla's.

b) Compare girls' studies in Afghanistan and in your country.

ა) მოსწავლეები კითხულობენ ცხრილს და ყოველს შეაქვს თავისი პირადი შესაბამისი ინფორმაცია. ბ) ამ მაგალითების გამოყენებით ისინი წერენ რამდენიმე წინადადებას თავისი თავის შესახებ. გ) წვეილებში: უკითხავენ ნაწერს ერთმანეთს; შემდეგ ყველანი ავლანეთსა და საქართველოს ცხოვრებას შორის განსხვავებებს.

გვ. 11 **Grammar**

განსხვავება *hard* ზედსართავსა და ზმნიზედას შორის .

hard day – მიძიმე დღე – ზედსართავი. *to work hard* – მიძიმედ მუშაობა – ზმნიზედა.

მოსწავლეები ახდენენ წინადადებების ანალიზს, შემდეგ კითხულობენ სხვა მაგალითებს და წესს. ქართულად, დანართში, ამოწმებენ, რამდენად გაიგეს, რომლის შემდეგ ვარჯიშობენ გამოყენებაში.

18. **Key:** 1. fast cars. 2. drives fast. 3. hard job. 4. study hard. 5. wake up early. 6. early strawberries.

19. 1. speaks well. 2. drives well. 3. essay is good. well written. 4. dances well. 5. good swimmer. 6. do well, good job.

გვ. 12 **Speaking**

Interview with a British Student

20. The answers in this interview are given by a British student. Ask questions for which the answers are given. Then act the interview out in class.

მოსწავლეები კითხულობენ პასუხებს ინტერვიუში და სვამენ კითხვებს.

Key:

Interviewer. Hello. I'm writing an article for a youth magazine in Georgia. May I ask you several questions about education in Great Britain? Do people in Great Britain think education is very important?

Student. Everybody thinks that school trains for well-paid jobs, helps them have better life in future.

I. Is education free, or do people have to pay tuition fee?

S. Education is compulsory from age 5 to 16. So, in state schools, it is free. However, some parents choose to send their children to private schools, and to pay high tuition fee.

I. How much time do schoolchildren study during the year?

S. School year consists of three terms. Autumn term begins in October and finishes on December 20th. Spring term begins on January 8th and finishes at the end of March. Summer term begins in the middle of April and finishes at the end of July.

I. How many hours do students spend in school?

S. The school day begins at 9.00 a.m. and ends at 3.30 or 4 p.m. The morning session begins at 9.00 and ends at 12.15. There is a 15-minute break in the middle. Our lunch break is from 12.15 noon to 1.15 p.m. So it takes an hour or even more. After lunch there is the afternoon session.

I. What do the students usually have for lunch?

S. In British schools, children can usually choose between a hot or cold dinner provided by the school or a packed lunch taken from home.

I. Does school provide lunch? Is it free?

S. Some children have a free school dinner, but most children pay for theirs.

I. How many days a week do students study?
S. Students study five days a week.

I. Does everybody study the same subjects? Is curriculum the same for everybody?
S. Curriculum is varied. In secondary schools - after the 6th grade - children are divided into study groups – 1. Arts (or Humanities) and 2. Science. So the students have an opportunity to choose between these two.

I. What subjects do they study?
S. A science pupil studies Chemistry, Physics, Mathematics, Economics, Technical Drawing, Biology, Geography; An art pupil does English Language and Literature, History, foreign languages, Music, Art, Drama.

I. Do you use computers in school?
S. We use our Tablet PCs in some lessons, also to do our work on and to search the Internet. Our Tablet PCs are connected to a Network so we can send our work straight to our teachers. and they can send them back with their comments.

I. Do you carry your computer to school every day?
S. I collect my Tablet PC from the Flexi (Flexible Learning Centre) When I arrive at school.

I. What kind of homework do you usually have?
S. Often it is a written exercise but sometimes it also consists of research, visits to the library or art gallery, completing a questionnaire or finding out information from people around. Parents usually help their children: they check after the homework is completed.

I. Thank you very much.
S. You're welcome. Good-bye.

21. Here is the school day of a British student. Write three sentences about what you usually do, compared with what a British student does. Then tell the class about one big difference between your day and theirs.

This is partly a **writing**, partly a **speaking** exercise. Sts compare a British student's day with theirs and first write several sentences about it, then tell the class/in pairs/in groups of four.

გვ. 13

Speaking

22. ამ სავარჯიშოში მოსწავლეები სვამენ კითხვებს და გამოჰყავთ ინფორმაცია ორ ქვეყანაში – დიდ ბრიტანეთსა და საქართველოში სასკოლო განათლების შესახებ. ცხრილი, რომელიც თან უნდა შეავსონ, ეხმარება ინტერვიუს წარმოებაში.

23. Writing.

ინტერვიუს საფუძველზე, მოსწავლეები სწავლობენ მოკლე თხზულების დაწერას.

ა) ჯერ წერენ რამდენიმე წინადადებას საქართველოს განათლების შესახებ. შემდეგი ნაბიჯია -
ბ) სამი მოკლე აბზაცი (დაახლოებით 50 სიტყვა) საქართველოს განათლების შესახებ. სამივე აბზაცის დასაწყისი წინადადებები მოცემულია.

LESSON 4

გვ. 14

The Problem of One School

24.

a) In your opinion, which is the biggest problem in this school? Read the text and mark one sentence which describes this problem. b) Mark what sounds like a problem in your school.

მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს ერთი სკოლის პრობლემის შესახებ და აირჩევენ ერთ წინადადებას, რომელიც, მათი აზრით, ასახავს ამ სკოლის პრობლემას. შედარებისთვის, რამდენიმე მოსწავლეს ხმამაღლა წაკითხეთ მათ მიერ არჩეული წინადადება.

გვ. 15

Grammar

Conditional sentence

მოსწავლეები კითხულობენ წინადადებას და ანალიზებენ მას – მთავარ წინადადებაში მომავალი დროა (Future simple), დამოკიდებულში – აწმყო (Present simple). ამის შემდეგ ეცნობიან წესს ინგლისურად, კითხულობენ წესის შემდეგ მოცემულ მაგალითს. ამ გრამატიკული მოვლენის გასავარჯულებლად აკეთებენ შემდეგ 25-ე სავარჯიშოს, სადაც რთული ქვექობილი წინადადების

ნაწილები – მთავარი და დამოკიდებული, რომლებიც არეულად არის მოცემული, უნდა მისადაგონ ერთმანეთს და შექმნან მთელი წინადადებები.

25. Match parts of the sentences.

Key: 1-d, 2-c, 3-e, 4-a, 5-b.

ამ ვარჯიშის შემდეგი ნაბიჯია სავ. 26 – გადააკეთონ/გადაწერონ მარტივი წინადადებები ისე, რომ შექმნან პირობით დამოკიდებული წინადადებებიანი რთული ქვეწოებილი. შესამოწმებლად უკარნახონ ისინი დაფასთან მდგომ მოსწავლეს, რაც მთელი კლასისთვის თავისი დაწერილი წინადადებების შემოწმება და გრამატიკის განმტკიცება იქნება.

26. Key:

1. If the playground is big enough, all the students will be able to play.
2. If the playground isn't next to people's houses, people will have peace.
3. If the students spend enough time on learning, their exam results will be very good.
4. If the public swimming pool is near, it will be easy to get there.
5. If the books in the library are modern, students will read them.

გვ. 15. როლების თამაშისთვის მომზადება.

როლების თამაში არის ნასწავლი ლექსიკის და გრამატიკის სალაპარაკო სიტუაციაში გამოყენების საუკეთესო საშუალება.

მთავარია, რომ მონაწილეებმა გაითავისონ სალაპარაკო პრობლემა და ინტერესით მოეკიდონ მას, ამიტომ ავარჩიეთ სკოლის ცხოვრების გამოცოცხლების პრობლემა, რომელიც საერთოა სხვადასხვა ქვეყნებში მაცხოვრებელი ახალგაზრდებისთვის.

27.

მიეცით მოსწავლეებს საშუალება თვითონ აირჩიონ შესაძლო ვარიანტებიდან (**Box A**) რომელ ცვლილებაზე არჩევენ ლაპარაკს, და შესაძლო დაინტერესებულ პირთაგან – რომელი როლი იქნება თითოეულისთვის უფრო ახლო – მოსწავლის, მასწავლებლის, თუ სკოლის ირგვლივ მაცხოვრებლის (**Box B**).

ამის შემდეგ ისინი არჩევენ შესაძლო მიზეზებიდან, რომელია მათ მიერ არჩეული სიტუაციისთვის მისასადაგებელი (**Box C**) და მთელი ამ მასალის გამოყენებით ამზადებენ მოკლე გამოსვლას. გამომსვლელი სიტყვას იწყებს თავისი თავის წარდგენით, რომელი დაინტერესებულს ჯგუფის ინტერესებს წარმოადგენს იგი, შემდეგ დაახასიათებს პრობლემას (ტექსტის მიხედვით), შემდეგ გამოთქვამს თავის აზრს ამ პრობლემის გადაწყვეტის შესახებ **Box C** მოცემული ინფორმაციის მოშველიებით.

a. Sts look at box A and choose one of the six ideas to improve the school. **b.** Then each St has to read box C and to choose a suitable reason for his idea. Sts make sentences using the example and call them out.

a. Now Sts look at boxes B and C. They choose a person from box B and decide on a good reason for this person from box C. Sts make sentences, using the example and tell them to their partners.

b. Read some ideas from box A one by one. Let Sts choose a reason for each idea from box C and make sentences. Ask some students to call out their sentences.

Sts complete the sentences choosing the ideas and the reasons from boxes A and C.

ROLEPLAY

Sts imagine they are one of the people interested in school improvement, and speak in front of the whole class.

p. 16 28.

Sts practise **fast reading** and identifying the meaning of word pairs. They mark the words like it is shown in the example. Organise a competition: the student who finishes first is the winner.

JOKES

Sts read these two jokes in class. Ask questions to see if everybody understood them. *Suggested questions:*

1. What does Student 1 mean when he says their professor talks to himself? – (Answer) That their professor is so old he does not know what he is doing.
2. What does Student 2 mean? –(Answer) That there is no discipline in class, but still the professor continues speaking. He does not care who is listening, he is doing his job.

Sts can say 1-2 sentences about their opinion of the jokes.

UNIT 2

MONEY...MONEY...MONEY...

LESSON 1

Starting a Business

ამ თავის გაკვეთილების თემას წარმოადგენს 'ფული' და მასთან დაკავშირებული პრობლემები. პირველი გაკვეთილი იწყება დიალოგებით – სხვადასხვა ბავშვები სხვადასხვა მიზნით სთხოვენ თავიანთ მშობლებს ფულს. მოსმენის ჩვევის ჩამოსაყალიბებლად პროცედურა დაყოფილია ეტაპებად:

1. მოსწავლეები ავსებენ ცხრილს მოსმენილიდან ინფორმაციით.

The kids	What did they want to buy?	Didi they get the money?
Gio	lemonade	no
Nana	movie ticket	no
Maya	scarf	yes, on condition
Dato	encyclopedia	yes

გვ. 18

4. Sts look at the model and write one true sentence about each.

Then they read 5 – 6 sentences to the class.

5. Sts write one true sentence about themselves on a slip of paper, according to the model in task 4. They give the sentences to you. Read them to the class. Give them a task while they are listening:

a. Get Sts to make notes while you are reading, and say, after you finish, if there are any similar opinions.

b. Each St looks for a sentence similar to his.

After you finish reading the sentences, Sts report to you the result of their observation.

Reading

გამოიყენეთ პროცედურა, რომელიც აღწერილია შესავალში "How to teach reading".

6. Sts read the 4 short paragraphs about how to make money. They decide which title is the best for each paragraph and write the letter marking it next to the number of one of the titles. One title is extra.

Key: 1.- d, 2. - c 3. - b 4. - a

გვ. 19

7. "How to make a business a success"

მოსწავლეები ასათაურებენ თითოეულ პარაგრაფს იმისდა მიხედვით, თუ რას აღწერს იგი, შემდეგ უკარნახებენ დაფასთან მოსწავლეს და ადარებენ, ვინ როგორ დაასათაურა. ნიმუში:

Key: 1. Find a place for business, 2. Have an accountant, 3. Advertise.

Vocabulary: მოგება profit, დანაკარგი loss, ბუღალტერი accountant, გამომუშავება earn, ხარჯვა spend, რეკლამირება advertise.

გვ. 20

მოცემულია ტექსტში განხილული საკითხების ჩამონათვალი. მოსაძებნია თითოეულის შესაბამისი ადგილი ტექსტში გადახედვის გზით, რაც ავითარებს სწრაფი კითხვის უნარს.

8. Sts read the sentences, look through the text and write the letter marking the paragraph in which these things were mentioned, next to the sentence. Then they dictate the key to a student at the board. While dictating the letter, they can also say what the sentence is about - this will provide more practice in speaking. For example: 1 – about how delicious your ice creams are.

Building vocabulary

მოცემულია ფულთან დაკავშირებული სიტყვები ქართულად და ინგლისურად შესაბამისი სიტყვების ასხნა. მოსაზებნია ინგლისურ-ქართული შესატყვისობები.

9. Key:

5 - ბაზარი, 6 - ბაზრის კვლევა, 3 - რეკლამირება, 4 - ფირმა, 2 - ხელფასი, 1 - ბუღალტერი,

9 - დახარჯვა, 10 - გამომუშავება, 8 - მოგება, 11 - დანაკარგი, 7 - ქირა

Writing

10. მოსწავლეები აირჩევენ ერთერთ კითხვას და წერილობით პასუხობენ მას. შემდეგ უკითხავენ კლასს. დაეალება: კლასის მოსწავლეები ითვლიან, რამდენი მსგავსი წინადადება იყო დაწერილი/წაკითხული, აკეთებენ ჩანაწერებს და მოახსენებენ კლასს თავისი დაკვირვების შედეგს. მაგ.

_____ sentences were similar, about _____. Others were all different.

Key:

1. To learn how ice creams are made I could (should) work for somebody who makes ice creams.

2. Carrying out some market research will show how many people will buy ice creams, what kind of ice creams they like and at what price they will buy them.

3. Counting money is important because if I spend more than I earn, I will not have a profit; I will have only losses.

გვ. 21

Grammar revision

Questions in direct and reported speech

ეს გრამატიკული მასალა წინა წლებში ნასწავლის გამეორებაა, მაგრამ მაინც მოსწავლეები კითხულობენ კატეგორიულად დაყოფილ წინადადებებს პირდაპირ თქმაში - ჯერ ის კითხვები, რომლებიც იწარმოება ინვერსიით - ზმნა გადადის ქვემდებარის წინ:

- 1) კითხვითსიტყვიანი წინადადება, რომელიც შეიცავს ზმნას 'to be'
- 2) კითხვითსიტყვიანი წინადადება, რომელიც შეიცავს ზმნებს 'will', 'can', 'may', 'must'.
შემდეგ -
- 3) კითხვითსიტყვიანი წინადადება, რომელიც შეიცავს დანარჩენ ზმნებს, ანუ კითხვა, რომელიც იწარმოება მეშველი ზმნის დახმარებით.

ადარებენ ამ წინადადებებს ირიბ თქმაში გადაყვანილს, იხსენებენ წესს, კითხულობენ იგივე წესს ქართულად დანართში, წიგნში მითითებული პარაგრაფები. რის შემდეგ ადგენენ წინადადებებს არეული წყობით დაწერილი სიტყვებიდან, და ხმამაღლა კითხულობენ კლასში:

1. Key:

1. How are ice creams made? 2. Why is it important to carry out some market research? 3. How many children are there around a school? 4. How much will an ice cream cost? 5. Where do you want to sell your ice creams? 6. What time do you wake up?

12. The same procedure as in task 11. Key:

1. Who wants to go into business? 2. Who needs money to pay for lots of things? 3. What will grow with time? 4. Whose business brings enough money to buy lots of things? 5. Who should carry out some market research?

13. გადაკვავთ თითოს 2 წინადადება ირიბ თქმაში, კითხულობენ ხმამაღლა. მასწავლებელი დაფაზე დაწერს ამ წინადადებებს მოსწავლეების კარნახით.

პასუხები: (11)

1. *I wanted to know* how ice creams were made. 2. *I asked* why it was important to carry out market research. 3. *I studied* how many children there were around a school. 4. *I counted* how much an ice cream would cost. 5. *I was asked (they asked me)* where I wanted to sell my ice creams. 6. *They asked* me what time I woke up. (12)

1. *They asked us* who wanted to go into business. 2. *I asked them* who wanted money to

14. Sts fill the gaps with article 'a', 'an', 'the' or nothing. After they have finished, read the whole text, they will listen and correct. Get them to read appropriate places from Grammar Reference §15.

Key:

1. The place of your business is very important. 2. This means that you have to decide on the best place for selling your ice-creams. 3. You will not sell many ice-creams if you are in a place where X children never go! 4. When you have started selling your ice-creams, you will need to count the money that you earn, and the money that you spend. 5. The difference between what you earn and what you spend will be your profit. 6. If you are spending more than you earn, you will not have a profit; you will have only X losses! 7. You may need to have an accountant to count what you earn and what you spend.

გვ. 22

LESSON 2

Reading

We are Surrounded by Ads

15. ჩემი კითხვა. კითხვის დროს მოსწავლეები ყურადღებას ამახვილებენ ძირითად ინფორმაციაზე, რისთვისაც ევალუაბთ მონიშნონ ერთი წინადადება, რომელიც სათაურის აზრს ხსნის - აღწერს, თუ რას ემსახურება რეკლამა. ნებისმიერი ამ 4-დან სწორია:

Ads are messages that try to make people do something, or buy something, or believe something.

A good ad will make the reader look at it.

It will make them be interested in what is being sold.

It will make them want to have it. And it will make them want to have it now.

16. choose information from advertisement A or B to complete each sentence. **Key:**

1. the shop in Gamsakhurdia avenue. 2. the shop in Gamsakhurdia avenue. 3. The Sairme Str. pool. 4. 57 832. 5. the shop in Gamsakhurdia avenue. 6. A. The same as 5. 7.B the same as 3. 8.buy some cheap clothes.

გვ. 23

17. Answers to questions. Key:

1. 57 832. 2.20 laris. 3. The best trainers. 4. In Sairme Sts. 5.One hour. 6. Six. 7.Seven o'clock.

18. Which group of people will be most interested in each of the items? Key:

There can be no one right answer, these are just possible suggestions. It would be interesting to arrange a discussion.

a. Kids under 10 Candies

b. Teenagers Ball games Dances Movies Computers Basketball match Swimming pools

c. Women Furniture Clothes Cakes Theatre Jewellery

d. Men Tires Meat products Cigarettes

e. Grandparents Vacuum cleaners Refrigerators

Writing

19. იმისთვის, რომ შექმნან რეკლამა, საჭიროა გრამატიკის გამეორება: 1) ზედსართავი სახელების ხარისხები – ძირითადი მაგალითები მოცემულია. წესი - დანართში.

2) ინფინიტივი მიზნის გარემოების გამოსახარავად - გვ. 23

20. სიტყვათა წყვილების შექმნა. **Key:**

the best ship (ring, bicycle, chocolate, car ...)

the greatest, the newest, the fastest, the most special, the biggest, the most tender, the softest, the most exciting + any of these nouns.

4-4, მცირე ჯგუფებში, ამ გრამატიკის გამოყენებით მოსწავლეები, არჩევენ საქონელს, და ქმნიან რეკლამას. რეკლამა უნდა იყოს დიდ ფურცელზე. ფერადად გაფორმებული, რომ მიიზიდოს წამკითხველი.

აარჩიეთ გამარჯვებული.

21.

კომიქსი – ლაპარაკის საეარჯიშო. ყველა ყველა თავისებურად. მასწავლებლისთვის - კომიქსის საგარაულო ტექსტი:

The Power of Advertisement Buying furniture

A good advertisement can make anybody buy the items it advertises. Here is an advertisement for a SALE - the best furniture, the highest quality, the softest sofas, chairs and armchairs, the cheapest at this moment – because it is on sale. Everybody looks at the ad and is ready to rush and buy the furniture. But to buy a piece of furniture, even on sale, you need to have money. Some rush to the bank to get the money.

Mary K. is the first. She comes to the shop. To choose the best - the best colour, the biggest sofa, the softest, too, she sits on every one of them. At last she chooses the best. She decides to surprise her guests who are coming to her party in the afternoon.

The sofa is delivered to Mary's home just in time – a little before the guests came. It is placed in the living room. And it IS nice.

Guests came. Everybody is impressed by the marvellous purchase. Everybody is eager to be the first to sit on it and feel how comfortable it is!

Several people sit on the sofa, and... crash! The sofa breaks down. Can we trust advertisements after this?

LESSON 3

How Cities Grow

გვ. 26

24. While listening, fill the gaps in the text. **Key:**

Seattle

1.modern 2.hundred 3.years 4.gold 5.depression 6.jobs 7.changed 8.find 9.food 10.equipment 11.merchants
12.few

25. Finish the sentences.

Procedure: Sts finish the sentences, after it dictate the fillers to a student at the board. Then shut the books, look at the fillers and reconstruct the sentences from memory.

Key:

1. Seattle was a poor city *when gold was discovered near the Klondike River in Canada*
2. Then suddenly it *became a busy and prosperous town.*
3. Thousands of people *came to find gold on the Klondike River.*
4. Merchants sold *25 million dollars' worth of supplies in less than a year.*
5. Gold miners did not *become rich.*
6. Shop-keepers *became rich.*

27. Words and the words they are formed from. **Key:**

successful - success, difference - differ, tasty - taste, advertisement-advertise, prosperous-prosper, immediately-immediate, discovery-discover, celebration-celebrate.

28. Rewrite the sentences changing them to express a fact. **Key:**

1. Reziko will return the book in time. 3. It will be late to offer your help tomorrow.
2. Natia will go to the movies with Soso. 4. We will be invited to the celebration.

LESSON 4

How Rustavi Became a Busy City

p. 28

29. The sentence which expresses the gist of the text:

Key: The city grew because *a big factory – a plant – to produce steel was built there.*

30. Forties – 1942, 1947; fifties - 1950, 1951; sixties – 1964, 1966, 1968.

31. Write these six sentences in their logical order, to make a summary of the text

Key: 1-d, 2 – g, 3 – e, 4 – b, 5 – a, 6 – f, 7 – c.

32. Project

ამ პროექტის გასაკეთებლად მოსწავლეები დააჯგუფეთ 4-4ად. თითოეული ჯგუფი

- აირჩევს პროექტის თემას მოცემული ვარიანტებიდან.
- გაინაწილებენ სფეროებს – ვინ რა ინფორმაციას მოიძიებს ინტერნეტში, ან ენციკლოპედიაში, ან გამოკითხვის მეთოდით.
- მოამზადებენ ინფორმაციას მოსახსენებლად. პრეზენტაციის დროსაც მოხსენება ნაწილ-ნაწილ წარმოადგინონ, ყველა ერთმანეთს რომ ავსებდეს.

33. **Twenty-second texts.** ამ სავარჯიშოს პროცედურა აღწერილია შესავალში ქართულად. აქ მეთოდება, ინგლისურად.

Make sure you have a watch with a second hand!

Preparation: Give Sts 1 minute (time it) to write the words that they are going to use in the text, add their own.

Sts stand in pairs. Give a sign (clap hands) to start.

St A takes 20 seconds to tell St B one text out of the three given. They cannot stop until the 20 seconds are out, telling their partner in as much detail as possible everything they can think of about the topic. They have to think of answers to questions "When", "Where" "Why", "Who", "What". They stop at the teacher's sign. Then the two of them join another pair, and now St B will tell them St A's text. They can invent any details, if they run out of true details. When the teacher says "Change", the other pair will tell their text to the first pair.

Each St grades his partner and tells the grade to the teacher.

What I know so far. Self-assessment unit.

მოსწავლეები თვით-შემოწმების ტესტს აკეთებენ კლასში, დაუხმარებლად. ამოწმებენ სისწორეს მოსწავლის წიგნის დანართში მოცემული გასაღებით, თვლიან სწორი პასუხების რაოდენობას და ჩაწერენ ამისთვის განკუთვნილ უჯრაში. საბოლოო შედეგს შეაჯამებენ და ადარებენ სწორი პასუხების რაოდენობას – 50. ამით თვითონ ახდენენ თავისი თავის შეფასებას.

მოსწავლეების დახმარება მდგომარეობს იმაში, რომ მოაქვნიან შეცდომების შესაბამისი მასალა წიგნში, და გაამეორებინონ იგი, მოსწავლის თხოვნის შემთხვევაში.

UNIT 3

TEENAGE RELATIONSHIPS

LESSON 1

The Value of Friendship

A. მოაწვევთ დისკუსია თემაზე – რა არის მეგობრობა, რამდენად აფასებენ მოსწავლეები მას, რატომ. თუ ჰქონიათ მეგობრებთან უთანხმოება, როგორ გამოდიან უსიამოვნო სიტუაციებიდან, რა მნიშვნელობას ანიჭებენ მშვიდობიანად უთანხმოების მოგვარებას, და რა – ჩხუბით.

ეს დისკუსია შეიძლება ნაწილობრივ ქართულადაც წარმართოთ, როდესაც ინგლისური ენის შესაძლებლობები არ გასწვდება თემას. არ ჩაახშოთ აზრთა გამოხატვა ინგლისურის უკმარისობის გამო.

1. a) მოსწავლეები კითხულობენ წინადადებებს. რომლებიც აღწერენ მეგობრობის მნიშვნელობას, და პოულობენ მოცემული ქართული სიტყვებისთვის შესატყვისობებს.

გადაწყვეტა	solve
გაზიარება	share
შური	envy
კამათი	argue, quarrel
ჩხუბი	fight
დამეგობრება	make friends

- b)** წვეულებაში, მოსწავლეები არჩევენ გამონათქვამებს და ამბობენ, ეთანხმებიან თუ არა თითოეულს, და რატომ.
- 2.** სიტყვების და გამოთქმების მისადაგება მათ განსაზღვრებებთან და ქართულ შესატყვისობებთან.

Key:

- 1 – d დამეგობრება
- 2 – e პრობლემების გაზიარება
- 3 - f კარგი რჩევის მიცემა
- 4 – b პრობლემის გადაწყვეტაში დახმარება
- 5 – h მეგობრის ბედნიერების გაზიარება,
- 6 – c კამათი
- 7 – a წაჩხუბება
- 8 – g პატიება

Grammar. Subject and Predicate

Exercise. In the following sentences, underline the subject with a straight line, and the predicate - with a wavy line. (Predicate is in italics) შემასმენელი ქვემოთ პასუხში დახრილი შრიფტით არის დაბეჭდილი.

- 1. Can you *help* me find a solution? 2. My friends *shared* my happiness.
- 3. This good advice *saved* the lives of five people! 4. My teacher *was not angry* with me.
- 5. Why *did* you *argue* about such unimportant things? 6. She *was* really *happy*.

Exercise. Fill in the blanks with a subject. Compare with your neighbour.

- 1. Friends are happy when you are happy. 2. Argument must be solved without a quarrel. 3. Friends are never jealous of your happiness. 4. You may argue with your friend. 5. One/You can make friends with people of any age.

Speaking

4. 4-4 ჯგუფებში.
 მოსწავლეები არჩევენ მოცემულიდან რისი გაკეთება უყვართ მეგობრებთან ერთად, რისი – არა, 4-4 ამბობენ თავიანთ აზრს, მომხსენებელი მოახსენებს კლასს თავისი ჯგუფის შეხედულებებს. საუკეთესო მომხსენებლის ჯგუფი გამარჯვებულად გამოცხადდება.

5. Sts read paragraphs 1 and 2 which are the examples of how teenagers settle their differences. They think of what they would do in similar situations, speak about what sounds familiar to them in these situations.

Grammar exercise 3. Then they fill in the blanks with predicates - Grammar practice.

Key: 1. quarrel. 2. like. 3. read. 4. laughed. 5. was angry. 6. decided. 7. plays. 8. likes. 9. liked. 10. solved.

p. 35

6. Then they read paragraphs A, B and C "Settling Differences" which give general opinion about the same problem. Sts should match the examples and the descriptions - numbers and letters. One is extra.

Key: 1 – B, 2 – A

7. a. Sts read the text again looking for 8 words connected with having and settling differences. The first letter and some letters of each word are given. Lines show the number of letters. Figures 1, 2 and letters A, B show in which paragraph the words can be found.

Key: 1 – angry, forgive; 2 – quarrel, talk over; A – disagreement, B – differences, conflict, settle.

b. Sts dictate the words they found to a St at the board. He writes these words in a column. Then you write L1 equivalents in another column, jumbled.

Explain that *disagreement* – შეუთანხმებლობა and *differences* – უთანხმოება are synonyms and have synonymous L1 equivalents.

Key: angry - გაბრაზებული, forgive - პატიება, quarrel - წანხუბება, talk over - განხილვა, დალაპარაკება, disagreement - შეუთანხმებლობა, differences - უთანხმოება, conflict - კონფლიქტი, settle - მოგვარება

8. Sts have to choose two words from the list, find a sentence in the text with each of them and write down the two sentences. Ask several Sts to call out their sentences without looking at them.

9. Read the sentences making a pause before a gap. Sts listen to you, choose a suitable word from the list give to it the number of the sentence. For checking the exercise invite a St to the board, who will write the fillers from Sts' dictation.

1. Ana is my best _____ (friend). 2. I often _____ (share) my problems with her. 3. When I have a problem, I can't _____ (find) a solution quickly. 4. I get _____ (angry) and very unhappy. 5. But Ana is very _____ (friendly) and smart. 6. She often _____ (gives) me good advice. 7. Sometimes we have _____ (disagreements.) 8. But we always manage to _____ (settle) them.

p. 36

10. Sts read paragraphs 1 and 2 of the text again. They have to write out two sentences from each paragraph describing differences between the friends and what decision was made by one of the friends to settle these differences. **Key:**

- 1) Gogi and Lasha were good friends until Lasha lost Gogi's mobile phone. Gogi was very angry.
- 2) Gogi forgave Lasha, he forgot his anger, and he felt much happier.

1) Maka and Sulkhan quarrel very often.

2) Maka talked it over with Sulkhan. She found out that they liked the same things. She realised she was not angry with Sulkhan any more.

11. Sts know from the previous activities that the given words are close in meaning. They have to write these words in the priority order according to their own consideration (ნაკლებ ძლიერიდან მეტად ძლიერამდე). Then they share their lists with their partner.

Suggested variant: *not serious, not very serious, serious, very serious*

12 - 16. are grammar exercises for understanding and practising past perfect.

13. Key:

At that time: 1,3,5,7,10.

Before that time: 2,4,6,8,9.

p. 37

14. თითო სვეტიდან – თითო სიტყვა/ფრაზა, რომ ლოგიკური წინადადება შედგეს.

Suggested sentences:

The flowers had opened by midday.

The bus hadn't started when you came.

We hadn't eaten at this restaurant before.

My friend hadn't eaten this delicious pie before.

Granny had invited everybody by midday.....

15. What were the reasons? Fill in the gaps with the right form of the verb.

1. had seen. 2. had lost. 3. had read. 4. had changed. 5. had left. 6. had taken out.

16. Complete the answers.

Suggested sentences:

1. had changed time on our clock. 2. had never seen it before. 3. had never been at the seaside before. 4. had received an email from her. 5. had invited her to listen to a new disk. 6. had sold it two years ago.

p. 38

LESSON 3

How do you Cope with your Anger?

17. a) Sts match examples of a person's behaviour when he is angry (column 1) with what a person says in each case (column 2)

Key: 1 – c, 2 – e, 3 – f, 4 – a, 5 – b, 6 – d.

b) Sts listen to the tape and check what they have matched. Play the tape.

18. Sts choose one of the descriptions in 15 of this unit and write one true sentence using the model.

Suggested sentences:

1. When I'm angry I pretend that there is no problem, that I am not angry at all. I say: 'I don't care'.

2. When I'm angry I do nothing because I know that the problem will not last long. I say: She/he really didn't mean that....

19. Sts make up a conversation between Gogi and Lasha on the theme of the lost mobile phone.

Suggested conversation:

- I have to make a phone call, and I don't have a mobile phone, will you lend me yours just for a very short call?

- Sure.

- I'm sorry I forgot that I have to make another call in half an hour. Can I take it with me for this evening?

-O.K., I don't need it right now, and I don't think I'll need it tonight. Only there's not enough money on the account.

- O.K. I'll buy a card.

Next day.

- I have to make a call, and I need my phone now.

- I'm so sorry, I don't know what to say. I lost it.

-Lost it?!

p. 39

20. Sts read the text and find the English equivalents of the L1 words words.

კონფლიქტი- conflict, უთანხმოების მოგვარება - resolve a conflict, კამათში მოგება- win an argument

21. Sts read the sentences which were said by both people on each of the nine stages in 21. They have to match the stages with the phrases.

Key: 1 – e, 2 – g, 3 – c, 4 – a, 5 – b, 6 – d, 7 – i, 8 – f, 9 – h

p. 40

22. For each word in list A Sts find a pair from list B. They compare what they wrote with their partner, mark what is different and tell the class. Suggested pairs:

have – a conflict, a disagreement, a problem, an opinion, point of view, differences.

settle - a conflict, a disagreement, a problem

solve - a conflict, a disagreement, a problem

share - an opinion, point of view, happiness

23. Odd one out. In each group of words Sts have to find a word different from others and say why they think it is different. Example: *I think the word 'happiness' is different because all the other words have similar meaning.*

There can be different correct answers. Choose several Sts to tell the class.

Suggested answers:

1. happiness (positive meaning), 2. talk over (positive), 3. solve (verb, others are nouns), 4. thought (irregular verb, others are regular).

24. Why don't teenage relationships last long? Suggested answer:

Because teenagers change as they grow. Their tastes change, so what they like at the age of 14, they don't like at 15 or 16.

25. Each St decides if he agrees or disagrees that teenage relationships don't last long and writes a paragraph about why he/she thinks so.

26. Writing.

პროცედურა: 1. მოსწავლეები წერენ ერთაბზაციან ტექსტს სათაურის შესაბამისად. 2. უცვლიან თავის გვერდით მჯდომს და ასწორებენ ერთმანეთის ნაწერს, მონიშნავენ, რაც მათი აზრით შეცდომაა, დაწერენ სწორ ვარიანტს. 3. აძლევენ მასწავლებელს, რომელიც ასწორებს როგორც თავდაპირველად

დაწერილს, ასევე გასწორებულს და აფასებს ორივე მოსწავლეს – დამწერსაც და გამსწორებელსაც. 4. კლასში სანიმუშოდ არჩევითად მსჯელობენ დაშვებულ შეცდომებზე.

p. 41

LESSON 4

Stories by three American teenagers

27. Sts read the stories told by three American teenagers and find the English equivalents for the given Georgian words (they are easy to find, being in bold type). **Key:**

არშიყობა, ეჭვიანობა, ჩივილი, აჯავრებდნენ, ურთიერთობა გაწყვიტა, მობეზრდა, პაემანი, დამარწმუნა, შთაბეჭდილების მოხდენა, შეცბუნებული, ყოყონობა	flirt, be jealous, complain, break up(with), tease, be bored, date, persuaded, impress, be embarrassed, showing off
--	---

p. 42

28. Matching these titles with the stories:

1. She doesn't like boys who try to show off – Sara's story
2. He shouldn't flirt with other girls! - Jennifer's story
3. His friends are more important than his girlfriend - extra
4. He didn't try to make her happy – Andy's story

29. a. Sts have to match recipes for good teenage relationships with the Georgian equivalents. Key: 1 – c, 2 – a, 3 – d, 4 – b.

b. Sts may share their views about the recipes in L1. Invite one St to the board. He writes numbers 1- 4 of the recipe descriptions in a column. Sts dictate the number of the description they have chosen. Count how many students do one and the same action.

GRAMMAR

30. Follow the procedure described in the Student's Book.

Exercise: Underline object.

1. him.
2. me.
3. to complain.
4. her to see.
5. them sing.
6. them dance.
7. me mad.
8. the band play.
9. him to let + her flirt.
10. her happy.
11. her know.

Exercise: Fill in the blanks with an object. Use the words in the box.

1. tell.
2. me cry.
3. to scream.
4. me.
5. him to stop, speak.
6. her to stop.
7. her.

p. 43

Song time

31. Sts listen to the song and fill in the gaps. For checking they dictate the fillers to a St at the board. Then they listen again and join in singing.

Play the tape.

Tennessee Waltz

Writing

32. Sts write a story of the song. The beginning of the sentences will help them. Collect the stories, correct the mistakes and read some of them to the class.

Suggested variant of the story:

The young man went to a dance. He was waltzing there with his sweetheart. They were dancing to the music of the Tennessee waltz.

He met his old friend at the dance. He introduced him to his sweetheart. The friend asked/invited the girl to dance with him. They both liked each other and the girl went away together with this friend. So the young man lost his girl-friend.

33. მოსწავლეები წერენ მოკლე თხზულებას ყმაწვილების ურთიერთობების შესახებ საქართველოში. მაგალითად გამოიყენონ მათთვის ნაცნობი ორი გოგოს, ან ორი ბიჭის, ანდ გოგოს და ბიჭის ურთიერთობები. მოცემული კითხვები დაეხმარებათ თხზულების დაწერაში.

Speaking

34. წყვილებში, უყვებიან ერთმანეთს თავის შეთხზულ ამბავს.

Jokes

მოსწავლეები კითხულობენ ხუმრობებს და კლასში ამბობენ, რაში მდგომარეობს იუმორი.

1. ეტყობა, მამა ივინებოდა ვარდნის დროს, ბავშვი ვერაფერს იტყოდა, თუ უხამს სიტყვებს გამოტოვებდა.
2. კაცი გულისხმობდა სხვა კატის მოყვანას. ქალმა გაიგო, რომ იმ კატის ფუნქციების შესრულებას აპირებდა. აკებულია *replace* სიტყვის ორ მნიშვნელობაზე: შეცვლა და ჩანაცვლება.

UNIT 4

SAVE THE ENVIRONMENT

LESSON 1

p. 44

1. **Key:** a. air, water, earth. b. 1 – 1, 2, 4, 10, 11. 2. – 3, 4, 7, 8, 10, 12.

p. 45

What is Ecology

2. **Key:** ∂ - 2 ∂ - 1, ∂ - extra, ∂ - 3.

3. **Key:** pollution of environment, oil, petrol, coal, steam, manual work, at an incredible speed, harm, pay attention, safe.

4. 7 words with prepositions from the text:

in the second half

of the nineteenth century

People began to travel by train or by car.

roads were built for the cars and railway lines were built for the trains.

Oil was taken out of the earth

a lot of money

did not care about the land,

did not think about the harm

5. Fill in the gaps with prepositions:

1. It happened in the second half of the nineteenth century. 2. People were changing nature of their activities 3. Machines were made from steel. 4. Clothes were made from cotton and silk. 5. The work was being done more and more by machines. 6. Factory owners were making a lot of money, 7. People began to travel by train or by car. 8. They did not care about ecology.

p. 46

6. True/False. **Key** – 4 is false.

Grammar – follow the procedure described in SB.

7. Match parts of sentences. **Key:**

1- d, 2 – c, 3 – e/a/b, 4 – a, 5 – b.

p. 47

8. Rewrite the sentences using 'if' + Past simple. **Key:**

1. ... pollution disturbed... would not live... 2....didn't think, ...would be... 3. ...there were/was no ..., ...would be... 4. ...were/was..., would disappear. 5. ...was not/were not cleaned, ...would cause...

Building vocabulary.

9. **Key:** difficult – hard, warm - hot, cool -cold, great - wonderful, protect – defend, unbelievable – incredible.

10. a) Six things that pollute the environment are: 3.Smoke from cars, 7.oil leaking in the sea, 8.smoke from factories, 10.dirty waste water flowing into river, 12.atomic bomb explosion.

b) The pictures describe: left: Smoke from factories, right: sewage, dirty water from factories leaking into the sea/river.

p. 48

LESSON 2

What Happens to Waste

11. **Text** is about polluting the environment.

12.Paragraphs should be arranged in the following order: **Key: 3, 1, 4, 2.**

13. Find paragraphs showing... - **Key: a – 4, b – 2, c – 3, d – 1.**

14. Sts write the answers to these questions, using real or unreal conditional sentences. Get the Sts to read out the answers to the class, others guess the question and say it from memory.

What would you do if you found remains of vegetable peels at your door?

What will you do if you see a man throw a cigarette end from the window?.

What will you do if you find out that people are burying pesticide remains in the mountain near your village?

What would you do if you heard on the T.V. that the sausage in the shops contains chemicals?

What will you do if you are on a picnic and the picnic is over?

Where will you throw the paper packaging after you eat the ice cream?

p. 49

15. Make sentences from the words in jumbled order.

Key: 1. People have already begun to think about the problem of pollution. 2. Some people have not started to think about protecting the countryside yet. 3. Some people have just begun to understand the problem. 4. Have you ever paid attention to ecology? 5. Some people have never thought about the safety of our earth.

16. Pairs of words with similar meanings. **Key:** start - begin, harm – damage, disappear –die out, problem – difficulty, petrol – gasoline, fine – delicate, realize – understand.

17. Which is the next word? **Key:** delicate (balance), harm (to nature), living (things), burn (coal), heat (water), pay (attention), recent (years), exhaust (fumes), manual (work).

p. 50

LESSON 3

Kinds of garbage

18. Percentage.

Key:

Kind of garbage	Percentage of total	Weight(millions/tons)
Paper	38	73
Glass	7	13
Metals	8	16
Plastic	8	16
Wood	6	12
Food	7	13
Leaves and twigs from the garden	18	35
Other materials (eg. cloth, rubber)	8	17

20. Questions to given answers. **Key:**

1. How much garbage is thrown away every year in the U.S?
2. What does garbage consist of ?
3. How much garbage is thrown away by an average American?
4. Why are some things thrown out?
5. How much paper is thrown away a year?
6. How many tons of leaves and twigs are thrown away every year?

p. 51

Reading and speaking

21. ეს არის ინტენსიური კითხვისა და ლაპარაკის საგარჯიშო. ჩატარების წესი:

- კლასი იყოფა ორ ნაწილად –მოსწავლე A და B მოსწავლე . A ჯგუფის მოსწავლეები კითხულობენ I ტექსტს, ჩუმიად, B ჯგუფის – II ტექსტს.
- კითხულობენ ტექსტების წინ მოცემულ კითხვებს (რომლებიც ორივე ტექსტის ინფორმაციის მოძიებას შეესაბამება).
- წვეილებში, უსვამენ ერთმანეთს კითხვებს და მოძიებენ ინფორმაციას მეორე ტექსტის შესახებ, რომელიც არ წაუკითხავთ.
- მოძიებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ერთმანეთს უყვებიან ტექსტს, რომელიც არ წაუკითხავთ. მეწვეილე ინიშნავს/იმახსოვრებს შეცდომებს.
- მოსწავლეები კითხულობენ მეორე ტექსტს და ამოწმებენ თავისი გაგებულის სისწორეს.
- ისევ წვეილებში, ადარებენ მეწვეილის მიერ მონიშნულს და თავის შემჩნეულ შეცდომებს.

Model : - I made a mistake . I thought that... Now I know that...

- I noticed this mistake. You said that... It was wrong.

Grammar revision

22. Use the right form of the verb (active or passive).**Key:**

1. ti be industrialised. 2. were built. 3. were manufactured. 4. to understand. 5. were pulled. 6. was taken. 7. was burnt. 8. were making. 9. were killed.

p. 52.

LESSON 4

Join in Efforts to Clean up our World

23. The sentences which show how the area was cleaned.

Key: On Earth Day, many people joined water clean-up activities. They went to lakes, rivers and streams and collected trash, from bottles to pieces of cars.

24. What was done to clean the wood.

Suggested answer:

In the first picture the area is littered. We can see that people were on a picnic here and left the remains - half-eaten water-melon, plastic bags with remains of food, they did not think of the beauty which they were spoiling. In the second picture there the same area – a fawn is grazing in the lawn, everything is neat and clean. It seems somebody has tidied up the place. How long will the place remain so clean? Maybe till another group of picnickers comes?

p. 53

25. Questions to the given sentences. Key:

How many times a year is Earth Day held in the U.S.? – Once a year.

When is it held? - On April 22, or around it.

How many people live on the earth today? – Six billion.

How many people don't have clean water close by? – One out of every five.

What did people do on Earth Day? – They went to lakes, rivers and streams and collected trash, from bottles to pieces of cars.

How did schoolchildren participate? – They made posters about how to save water, or planted a tree, or joined a group to clean up their neighbourhood, school or park.

A. Read 12 verbs. Sts have to write down 6 out of these 12, used in the text about scavengers, and write sentences with these verbs from memory. Then in pairs, check. You can read these verbs:

search, eat, pick up, live, see, know, decide, use, happen, give, change, find.

26. Fast reading. Key:

1. d.sugar. 2.c. voice. 3. c.key. 4.d. knife. 5.b. eat. 6.b. tired. 7.c. any. 8. a.turn on. 9. c.married. 10.b. similar.

p. 54

27. Join two simple sentences to make one complex. Key:

1. It happened 65 million years ago, when dinosaurs were living happily on the earth.

2. Suddenly something happened which made their life on earth impossible and they all died.

3. Some scientist give one explanation that a giant asteroid crashed into the earth.

4. There was a big change in the earth's climate, so life on earth became impossible.

5. People throw a lot of food away with their rubbish and for some animals and birds this is an easy way of finding food.

29. In pairs. Sts compare the two pictures. The other picture is on page 125. They each describe their picture to their partner. There are four differences between these pictures. They listen and find these differences, without showing their picture to their partner.

Key: the dog's tail, the dog's medal, a pocket on the boy's jumper, a bow on a hat

Jokes

1.The humour is in two different points of view: the first speaker likes the area for a picnic. The other one noticed that there were millions of ants, which made the place unsuitable for a picnic.

2.The humour is in two meanings of the comparison with the lightning. On the one hand, it is very fast; on the other hand, it can strike trees (which, evidently, the woman-driver does).

What I know so far. Self-assessment unit.

მოსწავლეები თვით-შემოწმების ტესტს აკეთებენ კლასში, დაუხმარებლად. ამოწმებენ სისწორეს მოსწავლის წიგნის დანართში მოცემული გასაღებით, თვლიან სწორი პასუხების რაოდენობას და ჩაწერენ ამისთვის განკუთვნილ უჯრაში. საბოლოო შედეგს შეაჯამებენ და ადარებენ სწორი პასუხების რაოდენობას – 50. ამით თვითონ ახდენენ თავისი თავის შეფასებას. მასწავლებლის დახმარება მდგომარეობს იმაში, რომ მოამბინოს შეცდომების შესაბამისი მასალა წიგნში, და გაამეორებინოს იგი, მოსწავლის თხოვნის შემთხვევაში.

UNIT 5

HAVING FUN

p. 57

LESSON 1

Entertainment - Old and New

1. **a)** Sts describe the picture, finding the names of different leisure activities.

Key: table tennis, dancing, playing the guitar, speaking on the phone.

b) Sts compare the list of leisure activities with the picture and speak about the difference.

Key: There is nobody playing the piano, reading a book, watching T.V., walking, swimming, shopping, playing tennis or driving a car.

Reading

3. The text is about entertainment.

4. The sentence which best describes the main idea of the text:

2. People have always liked watching not only pleasant, but also horrible things.

p. 58

5. 4 horrible and 4 pleasant things:

Horrible spectacle

Public execution

bear baiting

Cockfighting

Gladiator fights

Pleasant spectacle

Circus

movie, TV, computer games,

football, reading a book, going for a walk,

hanging out, chatting with friends.

6. Number of the paragraph with given information. Key:

cutting off somebody's head – 2

people watching two men fighting till one of them is killed –5

two birds trying to kill each other –4

criminals punished by hanging in front of a lot of people – 2

different trained animals amusing people – 3

animals being attacked – 4

people excited by a horrible spectacle – 2, 5

p. 59

7. Similar sentences. Key:

1. People enjoyed public executions. = c. A crowd watched with pleasure how a criminal was put to death.

4. People like simply hanging out = f. Some people enjoy standing in the yard, doing nothing.

5. People like chatting. = a. Some enjoy talking.

6. Crowd laughed and cheered. = d. People shouted with joy.

8. Sentences from the text with given words. Key:

- many other kinds of entertainment which were far more violent.
- we might think only of reading a good book, or going for a walk, or simply hanging out and chatting with friends.
- criminals were taken to the main square in the town and there they were hanged,
- The crowd laughed and cheered
- The bear was chained to the ground
- you can see bears and dogs and tigers doing their tricks in the circus.
- These fights took place in huge arenas, in front of enormous crowds of people.

A. Oral cloze (Filling in the gaps in sentences).

1. Write on board the words from which Sts will have to choose the fillers.

2. Sts write in their notebooks numbers 1 – 14 (to write in the fillers while listening).

3. Then read the following sentences, pausing at gaps. You can knock on the table to emphasise the pause.

4. Sts listen, quickly look at the board with the list of possible fillers, and write the word which is missing in the sentence, next to the sentence number.

5. To check – read the whole text. Then get Sts to dictate the fillers to a St at the board.

6. Next step can be reconstructing sentences: Sts, in turn, come to the board, look at the filler, and say the sentence in which it was used. For example: sentence 1. 'of' – st. says: *when we think of entertainment...*

Read these sentences:

Nowadays, when we think _____ 1 (of) entertainment, we usually think of activities ___ 2 (like) seeing a _____ 3 (movie), or watching ___ 4 (TV), or playing computer ___ 5 (games), or playing a game ___ 6 (of) football. Or we might think only of reading a ___ 7 (book), or going ___ 8 (for a walk), or simply hanging ___ 9 (out) and chatting with ___ 10 (friends). In ancient ___ 11 (times), some of these kinds of ___ 12 (entertainment) existed too. But there were also many other ___ 13 (kinds) of entertainment which were far ___ 14 (more) violent.

10. Complete the sentences.

Key: 1. hanging out. 2. doing nothing. 3/ listening to music and dancing. 4. reading 5. watching. 6. chatting. 7. staying. 8. going out. 8. going.

p. 60

LESSON 2

A British Journalist in Georgia

Listening

11. Make 2 lists of activities the British journalist speaks about. **Key:**

Teenagers like reading, going to the theatre or opera, watching other people dancing, boys - playing a sport, rugby, playing computer games.

Teenagers don't like going to movies, opera, dancing, going to disco, girls - playing a sport, going on picnics, long walks.

Writing

13. წერილის დაწერა. მოსწავლეებმა უნდა გამოიყენონ მოსმენილი მასალა, გამოთქვან აზრი იმის შესახებ, თუ რას ეთანხმებიან, და რას არა. წერილის ნიმუში – გამოტოვებული ადგილებით – მოცემულია მოსწავლის წიგნში. შეიძლება შემოიფარგლონ მხოლოდ წინადადებათა დასრულებით, უმჯობესია, ამ ნიმუშის მიხედვით დაწერონ წერილი. მასწავლებელი კითხულობს წერილებს და კომენტარებს აკეთებს.

გვ. 61

Grammar revision

14. Changing sentences from reported into direct speech:

Key: 2. ... is becoming.... 2. We don't often go... 3. Do they like... 4. There isn't ... 5. There isn't... 6. We like...

15. Fill in the gaps. **Key:** 1.too, 2 –either, 3 – too, 4 – too, 5 – too, 6 – either.

p. 62

LESSON 3

School Band

16. Find these instruments in the picture. **Key:**

1. keyboard. 2. electric guitar. 3. trumpet. 4. saxophone. 5. guitar. 6. drums.

17. Answering the questions.

a. How long has Dachi studied in a musical school?- 7 years

b. How many instruments are mentioned? – 6 instruments

c. What instruments are they?- drums, trumpet, guitar, piano, saxophone, keyboard.

d. How many people are in the band? - 5. Four boys and one girl.

p. 63

18. Match the names of the clubs with the activities.

1. French club – c. 2. Radio club – a. 3. Jazz band – f. 4. Computer club - g. 5. Environment club – b.

6. Volleyball club – d. 7. Photography club – e. 8. Debating club – h.

19. Rewrite the sentences to express wish.

Key:

1. I wish I could record programmes.

2. I wish I could practise speaking a foreign language.

3. I wish I could play a sport.

4. I wish I knew how to take better pictures.

5. I wish I knew know how to write software.

6. I wish I were (was) a good speaker.

Speaking

20.

• მოსწავლეები კითხულობენ წრეების (კლუბების) სახელწოდებებს. მათ უნდა აირჩიონ და დაწერონ ექვსი წრის სახელწოდება, რომელიც სკოლაში აქვთ, ან ისურვებდნენ, რომ ჰქონდეთ. შემდეგ, წყვილებში, უზიარებენ ერთმანეთს აზრებს.

• თითოეული წყვილიდან ერთი მოუყვება კლასს, რამდენად დაემთხვა მათი აზრები ერთმანეთს, რა იყო განსხვავება.

Model: *we have ... clubs at our school, but my friend and I both think that we would like to have ...*

because...

p. 64

LESSON 4

QUIZ SHOW: Who Wants to Be a Millionaire?

Listening 2

21. Sts listen to the interview with the producer of the show 'Who wants to be a millionaire?' who is being asked about his show. They write short answers in the table.

Key:

QUESTIONS	ANSWERS
What do you have to do to win the top prize?	answer all the 15 questions
How much do you get if you answer the first question correctly?	1000 pounds
Who can help the participant to find the right answer?	a friend or audience

How does the audience decide which is the best answer?	They vote.
How can you get the right answer if you have no idea?	you can guess
What is the top prize?	10 million pounds
Which question is more difficult - the first or the last?	The last one
What is this show compared with?	gambling. Playing in a casino
How many possible answers are given for each question?	four
What kind of show is it?	A quiz show

22. Three or four things similar in the quiz show and a Georgian quiz show. Suggested **Key**:

1. A friend or audience can help. 2. The audience vote to decide which is the best answer. 3. You guess which is the right answer. 4. The last question is the most difficult. 5. Four possible answers are given for each question.

p. 65

Scouting

23. Matching titles with paragraphs: 1 – B, 2 – A, 3 – C.

24. The English for the L1 words. **Key**:

დაჯილდოვება	award
სამკერდე ნიშანი	badge
თავის გატანა	survive
ველური ბუნება	wilderness
უნარ-ჩვევა	skill
ლაშქრობა	camping trip
დევიზი	motto
ზნეობრივი ფასეულობები	moral values
საიმედოობა	trustworthiness
სოციალური მომხსახურება	first aid
პირველადი დახმარება	compassion
თანაგრძნობა	citizenship
მოქალაქეობა	

p. 66

25. The meanings and the words. **Key**:

A group of people that move around a place to prevent crime	patrol
Work without pay that someone does to help their local community	community service
People living in one area	community
A short statement expressing an aim of an organization	motto
A book with instructions	manual
An area where people do not live or grow crops	wilderness
Extra money given as a present for some service	tip
Living in a tent, usually for fun	camping
Staying alive despite of injury, war, illness	survive
The obligations and responsibilities that you have as a citizen	citizenship
To search or examine a place or an area to get information about it	scout

28. Song

Speaking

29. Answers to questions.

1. She was eating.	5. He saw Susanna coming down the hill.
2. The young man was from Alabama.	6. She was eating a buckwheat cake.
3. He was playing the banjo.	7. There was a tear in her eye.
4. It was raining.	

Jokes

- There was an insect crawling down the man's neck, and the person who saw it, instead of throwing it away, tried to think of the name.
- She couldn't skate well and she kept falling down all the time.

UNIT 6

Transport

Speaking

1. In pairs. Make six true sentences about the different means of travel listed under A. Begin each sentence: In Georgia, people have travelled by/on.....for/since.....

Suggested sentences:

In Georgia, people have travelled by car, for over 50 years.

By underground – only in Tbilisi, for over 50 years.

People travelled by horse and cart in the country in the 19th century.

People travelled by donkey and cart in villages, in the east of the country.

By bicycle, by motorcycle – in towns and in the country, for over 50 years.

By plane, by mini-bus – now, between big cities

By taxi – in big cities, sometimes, between cities, or between villages/village and city.

By cable car – now, in the mountains.

By bus – for over 50 years, in big cities, or between cities.

By coach – in ancient times, in the 19th century too.

Reading

2. **Key:** The most common means of travel in Amsterdam is a bicycle. The most common means of travel in Prague is a tram.

3. Which city... **Key:** 1 – Prague, 2 – Amsterdam, 3 – London.

Details: Prague – tram, Amsterdam – bicycles, London - double-decker buses.

p. 70

4. ...the best place for this sentence in the text about London. **Key:**

Regular tube trains run from 05.30 to just after midnight. But even if you want to travel at three o'clock in the morning, there is a new night bus service, which replaces the tube at night.

5. **Key:** the English equivalents of the Georgian words:

sights, are concentrated, can be reached, distant, serve, suburbs, relatively simple, main, visit, Dutch, reasonable price, efficient, reliable, kiosk, valid, is equipped.

6. Six true sentences.... Suggested sentences:

- *The cheapest means of travel in Prague are trams.*
- *The best means of transport to reach the suburbs in Prague are buses.*
- *In Amsterdam, the most popular means of travel are bikes.*
- *The most efficient and reliable way to get around in Amsterdam is public transport – trams and buses.*
- *The most famous transport are London double-decker buses.*
- *The most common way to travel in London is the tube, or underground.*

7. Compare kinds of transport described in these texts. **Key:**

- *Underground is more common in London than in Prague.*
- *Bikes are more common in Amsterdam than in London.*
- *Taxis are more expensive in London than in Amsterdam.*
- *Trams are more popular in Prague than in London.*

8. **Key:** 1. ...have travelled by underground for fifty years. 2.... have known that.... since centuries ago (for centuries). 3. ... have enjoyed ball games since old times. 4. ...has been a favourite entertainment ...since ancient times. 5. ... have been dumping ...since the 70s of the 20th century.

p. 71

Lesson 2

Three texts

9. Titles. **Key:** A – Railway for kids. B – Bus tours. C – Travelling by water.

b) A - advertising text. It advertises the quality of the British railway. B and C - descriptive texts.

10. Sts fill the blanks a) in text B –with prepositions; b) in Text C - with article 'a', 'the' or none. To check - read the whole text out loud, Sts correct.

Key:

B. London Bus Tours

If you want to see the best parts of London, you can get the best view from the top deck of an open double-decker bus. Travelling by bus is very comfortable. The bus will take you past all the historic buildings that have made the city famous, and you will cross the river Thames four times. The most common way to see the most

popular attractions in London is to go on a bus tour. You can return later on your own to the places you want to see more closely. And then you can take as long as you like.

C. London Waterways

For over a thousand years travel by X water was the easiest, and in some cases the only, way to get around X London. From the time of the Romans until the 18th century there was only X one bridge across the Thames, and naturally it was full of traffic. So it was quicker and easier to hire a boat if you wanted to cross the river. Nowadays you don't need to take a boat to get across the Thames because there are plenty of X bridges. But there are still large numbers of X boats and ferries on the river, and X tourists use them to go up and down the river to see the famous sights of London

11. Write out the letters marking the information you can find in one of the texts...**Key:**

- a. Our high-speed trains will get you and your family to your destination before the kids have time to get bored, fascinating, adventure, ensure, enjoyable,
- b. you won't have to listen to the dreaded question, "Are we there yet?"
- c. Extra-wide windows d. change the journey into a fascinating adventure.
- e. Comfortable seats,
- f. plenty of space for them
- g. to move around when they like,
- h. you have no worries about irritating traffic jams.

12. The English equivalents for the Georgian words:

travel/journey/trip, dreaded, destination, get bored, fascinating, adventure, ensure, enjoyable, unfamiliar, unfamiliar irritating.

13. Question words: 1. where, 2. what kind of, 3. how much, 4. what, 5. who, 6. what.

14. England – English... **Key:**

Italy – Italian, Spain – Spanish, Russia – Russian, Georgia – georgian, America – American, France – French, Germany – German.

p. 73

16. **Key:** 1. ran faster. 2. walked slower. 3. more comfortably. 4. drives worse. 5. the most dangerously. 6. well. 7. hard.

p. 74

LESSON 3

Transport in Thailand

Listening

17. Listen and write what transport the brother and sister prefer.

Key: The brother and sister prefer train.

18. 19. **Key:**

The advantages of train	The advantages of a bus
<ul style="list-style-type: none"> • More space, • You can breathe more easily and stretch your legs • The windows are big and usually open • There is no glass between you and the scenery – good for taking photos and more to see. • The scenery is better along the rail routes. • Food is available and served at your seat or in the dining car, and it is not expensive. • The ride is smoother • The train is safer – there are fewer accidents and there are no pickpockets. • You meet a lot more interesting people on the trains. 	<p>It is not possible to take a train everywhere in Thailand. Buses are faster.</p>

20. **Key:** Two things by which British trains are similar to the trains in Thailand.

1. Trains in Thailand are surprisingly good, and they give you a good ride.
2. There is more space, for instance, so it is not so crowded and you can breathe more easily and stretch your

21. Write the following sentences in active voice. Add the subject – the doer of the action.

1. People use buses to reach the suburbs. 2. People need only one ticket for all three kinds of transport. 3. You can visit most of the main sites on foot. 4. They sell tickets for trams and buses at most kiosks and small stores.

5. All the students of the 9th class read books. 6. Only some of our students can solve this math problem. 7. The train carries passengers right into the centre of the city.

22. Describing the train. After sts try to describe the pictures, you can read these descriptions to them and let them describe the pictures again, with more details.

Text:

First-class carriages provide private cabins for single people, or for couples. Each private cabin has its own air conditioning, an electric fan, a fold-down wash basin and mirror, a small table and a long bench seat (or two in a double cabin) that is converted into a bed at night. Drinking water and towels are provided free of charge.

In a **2nd-class sleeping car**, there are compartments for four people. Compartments are divided from each other by a dividing wall. In each compartment, you will find two pairs of sleeping berths, or beds – lower and upper - which face each other. A table folds down between each pair of ling beds. The berths are fairly comfortable, and the bed sheets and towels are changed before every trip.

Text for picture on p. 76, exercise 27:

3rd-class carriage consists of two rows of bench seats, with a corridor between them. In each row, pairs of seats face each other. Each bench seat is designed to seat two or three passengers. Seats are quite comfortable if they are padded (on rapid trains), and they are not hard. On ordinary trains, seats are wooden and they become very uncomfortable if your journey takes more than a couple of hours.

p. 75

LESSON 4

Listening

Public Place Announcements

23. Where you would hear these announcements - **Key:**

Airport/plane – 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17

Bus station – 8, 16

Underground – 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,

24. English equivalents for the given Georgian ones. **Key:**

1. Mind the gap
2. Smoking is not allowed on this train
3. Watch your step while exiting the train.
4. Please evacuate the train quickly.
5. Do not leave your luggage unattended.
6. Please remain in your seats (with your seatbelts fastened) until the final stop.
7. Will Herbert Peabody please come to the Information Desk – your party is waiting for you.
8. due to heightened security measures.
9. Ladies and gentlemen, please report any unattended packages.

25. Answer the questions. **Key:**

1. Flight 203 bound for New York, with a stop in Boston.
2. In departure time.
3. Severe weather conditions.
4. Not known. About two hours. Passengers have to listen to further announcements.
5. Passengers can return the tickets.
6. Get the refund for returned tickets, or wait and fly later.

Grammar revision.

26. Fill in the gaps with the right form of the verb. **Key:**

1. are carrying. 2. was carrying. 3. was packing. 4. had already packed. 5. was just closing. 6. could not see, had put. 7. Have you bought. 8. wanted, were sold out.

p. 76

27. წყვილებში, მოსწავლეები აღწერენ ორ სურათს ისე, რომ ერთმანეთის სურათებს არ უყურებენ. უნდა იპოვონ განსხვავებები. მეორე 74 გვერდზეა (სავ. 22).

Listening

28. მოსწავლეები ჯერ ავსებენ გამოტოვებულ ადგილებს სათანადო სიტყვებით, შემდეგ უსმენენ (ჩანაწერს /მოსწავლეების წაკითხულს) და ამოწმებენ/ასწორებენ.

A Joke

Tapescript

The police saw a woman who was driving a car. The car went too fast along the highway. The police followed the car. They wanted to try and stop her. But, although they sounded their siren, the car they were chasing did not stop.

The driver of the car paid no attention to the loud noise of the siren and the car stopped only when it reached the next toll gate, where the driver had to stop and pay. The two policemen jumped out and ran over to the car. Then they saw that the woman was doing many things wrong. She was feeding her baby, she was telephoning on her mobile phone, and she was writing something in a small book - all at the same time! What's more, she did not have a driving licence.

When she went to court, she told the judge that it was her husband's fault, because he had told her never to stop when a police car followed her!

Key for gaps: 1. was driving, 2. went, 3. followed, 4. wanted, 5. did not stop.
7. reached, 8. was doing, 9. was feeding, 10. was telephoning, 11. was writing, 12. did not have.

29. The best title for the text: a) **And what was the driver doing with her feet?** c) is also possible.

31. Fast reading. Key:

1.a. 2.c. 3.b. 4. b. 5. b. 6. b. 7. c. 8. a. 9.d. 10. d

32. Traffic signs. Their meanings.

Key: From left to right:

You can turn right here, but you can't turn left - 1, first row.

You can park your car here – 3, second row.

You cannot drive along this street - 2, first row.

All the traffic goes one way along this street – 6, third row.

You must not drive at more than fifty kilometres an hour – 5, third row.

Be careful of children crossing the road - 7, third row.

You cannot make a turning – 4, second row.

What I know so far. Self-assessment unit.

მოსწავლეები თვით-შემოწმების ტესტს აკეთებენ კლასში, დაუხმარებლად. ამოწმებენ სისწორეს მოსწავლის წიგნის დანართში მოცემული გასაღებით, თვლიან სწორი პასუხების რაოდენობას და ჩაწერენ ამისთვის განკუთვნილ უჯრაში. საბოლოო შედეგს შეაჯამებენ და ადარებენ სწორი პასუხების რაოდენობას – 50. ამით თვითონ ახდენენ თავისი თავის შეფასებას. მასწავლებლის დახმარება მდგომარეობს იმაში, რომ მოაქებინოს შეცდომების შესაბამისი მასალა წიგნში, და გაამეორებინოს იგი, მოსწავლის თხოვნის შემთხვევაში.

p. 80
UNIT 7

TRAVEL

LESSON 1

1. The picture represents the first comonaut Yuri Gagarin. Besides, there are also images of flights into space.
2. The best title for the text is A challenge.

3. Sentences from the text where you can read about these:

<ol style="list-style-type: none"> 1. საბჭოთა მეცნიერებმა გამოიგონეს კოსმოსური რაკეტები. 2. ამერიკელები არ ინტერესდებოდნენ კოსმოსის კვლევით. 3. საბჭოთა კავშირის მიერ ამერიკის გამონვევა შეჯიბრში 4. პირველი თანამგზავრი კოსმოსში. 5. შეჯიბრი კოსმოსის დაპყრობისთვის დაიწყო. 6. პირველი ადამიანი კოსმოსში 	<ul style="list-style-type: none"> • It was at that time that the world found out that Soviet engineers had designed space rockets and satellites. • The Americans, on the other hand, did not seem to be interested in space research. • The United States now knew that there was a race, and that the race was between the U.S. and the U.S.S.R.. • For the Soviet Union, sending satellites into space was a race • The Race for Space was on. • ...they put a rocket in orbit around the Earth. It was manned by the first cosmonaut Yuri Gagarin.
---	---

4. Sentences where you can read about

Key:

1. People on earth have dreamed of travelling to other planets for centuries.

- 2.... the end of the 1950s. It was at that time that the world found out that Soviet engineers had designed space rockets and satellites.
3. the Soviet leader announced that the Americans were beaten in the race into space.
4. In 1959, a Soviet satellite went round the Moon.
5. It was manned by the first cosmonaut Yuri Gagarin.

p. 81

5. The words for the given meanings. **Key:**

dream, research, launch a rocket, race, satellite, headline story.

6. The English equivalents of the given words. Competition to be the first.

dream, research, launch a rocket, satellite, race, headline story, announce.

ოცნება, კვლევა, რაკეტის გაშვება, თანამგზავრი, შეჯიბრი, სენსაციური სტატია, გამოცხადება.

7. A sentence in the past perfect tense:

It was at that time that the world found out that Soviet engineers had designed space rockets and satellites.

8. Use the right form of the verb. **Key:**

1. came, said, was. 2. didn't know, had written. 3. was writing. 4. was listening. 5. told. would be glad. 6. found out, was, decided. 7. had seen. 8. did not want.

A. Practising to use the past perfect tense.

1. Dictate infinitives of some verbs - you can read these verbs: *wash, cook, eat, write, air, bring, open, lock, feed, take care of, polish, learn.* Sts write the four forms of the verbs you dictate;

2. Sts take two minutes to write which of these actions people in their family had done, and which they had not done when he/she came home after school yesterday.

Example: *When I came home my little sister had fed our dog.*

My big sister had cooked dinner, but she had not switched off the gas cooker.

3. Sts tell their partner. Listen to what their partner tells them and tell another pair of students or class. If they make a mistake, their partner will correct them.

9. Project

მოსწავლეები ჯგუფდებიან 3-3, 4-4, და მოიძიებენ კოსმოსური ფრენების შესახებ ინფორმაციას ინტერნეტში ან ენციკლოპედიაში, წავლენ ამისთვის ბიბლიოთეკაში.

მოაწვევენ მოსხენებების პრეზენტაცია კლასში. დაასახელოთ საუკეთესო. დააჯილდოვეთ – სიგელით, რაიმე წიგნით.

LESSON 2

p. 82

John F. Kennedy's Speech

10. The English equivalents of the given words. Competition.

Key: announce, giant, alloy, stress, precision, the finest, equipment, pilot, and control, manned, untried, mission, safely.

11. Sentences where you can read about

1. *We shall send to the moon a giant rocket*

2. The rocket will be built of new metal alloys, some of which have not yet been invented.

3. it will carry all the equipment that is needed for piloting it.

4. Then it will return safely to earth.

5. For communications. It will carry food and everything else necessary for a manned flight.

6. ...on a new untried mission, to a place which is unknown to man.

12. Fill in the gaps with suitable words from the box. One is extra.

Key: 1. walked out. 2. giant. 3. high. 4. capable. 5. accuracy. 6. equipment. 7. manned. 8. safely.

p. 83

13. Sentences in passive voice from the text. Competition.

1. The rocket will be built of new metal alloys, some of which have not yet been invented

2. ...which are capable of standing heat and stresses several times higher than has ever been experienced.

3. The rocket will be built with more precision and accuracy than the finest watch.

4. And it will carry all the equipment that is needed for piloting and controlling it

14. The right form of the verb in active or passive voice. **Key:**

1. were invented. 2. have invented. 3. were built. 4. will be sent. 5. designed. 6. will be made. 7. has experienced.

15. Sentences out of the jumbled words. **Key:**

Key: 1. The rocket will be built with great precision and accuracy. 2. Engineers had worked hard to design satellites to fly in space. 3. A satellite went into orbit round the earth. 4. We shall send a giant rocket to the moon.

16. Questions for the answers.

Key:

When did the Soviet Union launch a satellite into space? - on 4 October 1957.

What did the world find out at the end of the 1950s? - that Soviet engineers had worked hard to design space rockets and satellites.

What did the Soviet leader announce? - that the Americans were beaten in the race into space.

When did Americans launch their own satellite? - hardly four months later.

When did Neil Armstrong, an American citizen, walk out of his space capsule and onto the moon? - on July 20, 1969.

17. Books shut. Read the questions and get the Sts to write the answers. Then they call them out.

Questions and answers:

1. What did the Soviet leader announce when they launched the first satellite into space? – That the Americans were beaten in the race into space.

2. How did Americans respond four months later? – They launched their own satellite.

3. When did the Soviet Union put a rocket in orbit around the Earth? – Two years later.

4. Who was the first cosmonaut? – Yuri Gagarin.

5. What did the American President announce in response to this action? - That the United States would send astronauts to the Moon by 1970.

6. Who was the American President at that time? - John F. Kennedy.

7. How did he fulfil his promise? - On July 20, 1969, Neil Armstrong, an American citizen, walked out of his space capsule and onto the moon.

18. Partial translation. Read the sentences in Georgian. Sts choose the correct English variant for this sentence and mark it. Then they say to the class, in Georgian, why you chose this variant.

1. მთელი ამ ხნის განმავლობაში ჩვენ ბევრს ვმუშაობდით.

2. ბევრი შენობა აშენდა.

3. მიწისძვრის დროს ბევრი ძველი შენობა დაშავდა.

4. მომავალ წელს იმ შენობებს დაანგრევენ.

5. მათ ადგილზე ახალი სახლები აშენდება.

6. ახალი კანონი გამოცხადდა.

7. ყველა ქუჩა უნდა გასუფთავდეს.

8. ეს ქუჩები მიწისძვრის შემდეგ არ დასუფთავებულა.

9. რა ელირება მათი დასუფთავება?

10. შეიძლება გამოვიყენოთ თქვენი კომპიუტერი?

Key: 1. b. 2. a. 3. a. 4. b. 5. a. 6. a. 7. b. 8. b. 9. a. 10. a.

19. **Writing.** Sts write 6-8 sentences about one of the given topics.

1. Then they swap their papers, correct each-other's sentences, show them to you.

2. Sts speak with their neighbour about what mistakes they found, and what mistakes the teacher found in both copies.

Example: *I have ___ spelling and ___ grammar mistakes. (read the sentence) In one sentence the order of words was wrong. In one sentence the word was wrong.*

p. 84

LESSON 3

The Silk Road

20. The best titles for each paragraph: **Key:** 1 – b, 2 – c, 3 – a.

21. Key:

1. The Chinese did not want to let anybody know about how silk was made. 2

2. The Chinese did not have many things that other countries had. 3

3. By Silk Road people spread knowledge. 3

4. Silk Road passed through Georgia. 1

5. The road that passed through Georgia wasn't used after the seventeenth century. 1

6. Silk is made of silk worms. 2

7. Without Silk Road, people of different continents would not know about the things each of them produced. 3

8. Why the road is called Silk Road. 2

9. A queen discovered how to make silk. 2

p. 85

22. The English equivalents of the Georgian words: დაკავშირება, გადიოდა, აღმოჩენა, ჭიის პარკი, ჭია, გაღატანა, იმპერია, სამაგიეროდ, შემოტანა, მინა

Key: join/link, pass through, discover, cocoon, silk worm, transport, empire, in exchange for, import, glass.

23. True or false. **Key:** 3, 6.

24. What is missing?

მოსწავლეები დამოუკიდებლად ასწორებენ ტექსტს, შემდეგ წაუკითხეთ სრული ვარიანტი, ა) თითოეულმა თვითონ გაასწოროს. ბ) გაცვალონ რეპულები, ერთმანეთის გაასწოროს.

Key:

Silk is very beautiful material. It was first made in China about five thousand years ago. It is made from the cocoons of worms. The Chinese kept the secret of how to make silk for three thousand years. But finally, people living in the Roman Empire found out about it. They wanted to have clothes made of silk, too. But China was far from Europe, and there was no road connecting these two continents. So the so-called Silk Road was built. In this way silk was transported by camels from China to Europe.

A. Reconstructing sentences. Read 12 verbs from the text about flying to space. Sts write 6 verbs used in the text. Then they call out the sentences in which these verbs were used from memory.

Verbs:

dream, laugh, launch, swim, design, live, win, bury, send, remember, build, live.

B. In pairs. Sts choose seven words from the text and dictate to each other.

They correct each other's dictations. Sts show each other how many mistakes there were.

25. Filling in the gaps with articles. **The key** – the text *John F. Kennedy's speech*.

26. Questions to the given answers. **Key:**

1. When was the Silk Road begin to be built?.
2. How many roads were there?
3. Which was the shortest?
4. Which countries did the Silk Road connect?.
5. How big was the Roman Empire at that time?.
6. Why did the Silk Road stop to be used at the end of the 17th century

p. 86

LESSON 4

The Door between Two Cultures

27. Sts listen and mark the boxes with information from the text.

Information about:	Europe from China	Europe from Arabs	China from India	China from Europe
paper money	+			
the compass	+			
printing	+			
paper-making	+			
the use of coal	+			
baths with running water	+			
kites that carried men in the air	+			
Arab figures		+		
How to add, + sign				
How to extract, - sign		+		
how to divide		+		
How to multiply		+		
Budhism			+	
Glass				+
Horses				+

28. Suggested sentences from the table:

- *Europeans learnt from Chinese about compass. ---about printing. ...about paper –making.*
- *Europeans learnt from Arabs the arithmetical signs +, -, x and :.*
- *Chinese learnt from India about Budhism.*
- *Chinese learnt from Europeans about glass and horses.*

p. 87

29. Key: On the fourth of October, nineteen fifty-seven; On July the twentieth... On the twenty-third of May... On the eleventh of April; On Saturday, On Monday, On the nineteenth of January; In ten twenty-four; On Sunday; On the first of May; In two thousand three.

30. Odd one out. Say why it is odd. Key:

1. coming – others are forms of 'go'.
2. brightest – others are comparatives.
3. tasteless – others have a positive meaning.
4. stingy – others have a positive meaning.
5. first – others refer to time. 'second'=1/60th of a minute.

31. Join the two sentences to make one. Use the words *because, so, if, when*. Key:

1. so. 2. so. 3. If a space is built with accuracy, it will reach the moon. 4. when. 5. because.

p. 88

UNIT 8

SIGHTSEEING

LESSON 1

A Georgian Girl in London

p. 89

2. Key: Places in the pictures: 3 - Westminster Abbey. 4 – The tomb of the Unknown Soldier. 5 - Piccadilly Circus. 6 - Trafalgar Square.

p. 90

3. In pairs. Key: You can see:

1. the tomb of the Unknown Soldier – in Westminster Abbey.
2. young people performing in the middle of the Square - Piccadilly Circus.
3. bronze lions –Trafalgar Square.
4. feeding pigeons in the city centre – Trafalgar Square.
5. fountains - Trafalgar Square.
6. the National Picture Gallery - Trafalgar Square.
7. red flowers around a black marble rectangle - in Westminster Abbey.

4. Sentences where you can read about Read them out loud. Key:

- 1.Keeping a diary - So she started writing a diary – to remember things better.
- 2.Heathrow airport - I arrived in London, at Heathrow airport, at 3 o'clock in the morning.
- 3.People praying - Every hour, visitors are invited to pause for one minute to pray.
- 4.Brightly lit advertisements which look as if they are moving. - (Piccadilly Circus) the square was brightly lit by huge animated neon advertisements.
- 5.Sitting and singing on the steps in the middle of a square – (Piccadilly Circus) Many of the young people were singing, some were playing guitars. I
- 6.Admiral Nelson – (Trafalgar Square) .
- 7.Paintings of all times, old and new - (National Picture Gallery).
- 8.a column which is 50 metres high - (Trafalgar Square), Nelson's Column.

5. Text 1, the equivalents of the L1 words.

დიდებული, კოშკი, ხედი, წირვა, შეჩერება, ლოცვა, გვირგვინის დადგმა, დაკრძალვა, უცნობი ჯარისკაცის საფლავი, ხსოვნა	magnificent, tower, view, service, pause, prey, crown, fury, Tomb of the Unknown Soldier, memory
--	--

6. Find the words for these meanings.

Key: 2 – tower. 3 – twin. 4 – animated. 5. crowd. 6 – commemorate. 7 – unique.

7. True/False. Key:

Sentence 10 is false. The entrance in the National Picture Gallery is free.

p. 91

8. Fill the gaps in the conversation. Key:

B: What are you doing (do) on Monday?

G: I 'm going to a concert on Monday, after I do my lessons.

B: What are you doing (do) on Tuesday?

G. I 'm training in basketball on Tuesday.

- B. *What are you doing (do) on Wednesday?*
 G: *I'm doing nothing after I do my lessons on Wednesday. So we can play table tennis on Wednesday.*
 B: *What are you doing on Thursday?*
 G: *I'm meeting my friends at 7 in the evening.*
 B: *What are you doing on Friday?*
 G: *We are going to the Museum of History of Georgia.*
 B: *Great! Who are you going (go) with?*
 G: *My brother and grandmother.*
 B: *What are you doing this weekend?*
 G: *We are going to the country for the weekend. We are staying (stay) there till Monday morning.*
 B: *A busy week. So, see you on Wednesday.*
 G: *Right. See you.*

LESSON 2

p 92

London

9. Match the pictures and the texts. **Key:**

Pictures **1, 4**. The Houses of Parliament – Text 1; Pictures **2**. The Tower of London **3**. Tower Bridge – Text 2; Picture **5**. Buckingham Palace – Text 3; Picture **6**. Parks – Text 4.

10. Find a paragraph in which you can read about one of these. **Key:**

1. The seat of the British government is the Houses of Parliament.
2. The old building of the Parliament was burned - 16 October, 1834.
3. When the oldest building in London was built – In the 11th century, the Tower of London.
4. Where you can feel as if you were in the country – in the parks.
5. Where you can walk on the grass – in the parks.
6. Where the Queen's lives when she is in London – Buckingham Palace.
7. That many kings, queens and princes were at some time prisoners – Tower of London.
8. Where you can see the Crown Jewels today – Tower of London.

p. 93

11. Write the names of these places. **Key:**

1. Place of worship – Westminster Abbey
2. Place from where the country is ruled The Houses of Parliament
3. The main square-Trafalgar Square
4. Museum – The Tower of London

12. Quiz questions. **Key:**

1. – In the Tower of London.
2. – In front of the Buckingham Palace.
3. – In the Mall.
- 4.- In front of the Buckingham Palace.
- 5.- Admission is free.
6. – The Mall.
- 7.- Yeomen-Warders.
- 8.- In the Houses of Parliament.
- 9.- In the Tower of London.

p 94

13. The English and the Georgian words. **Key:**

dates from...	თარიღდება
was destroyed	დაინგრა
royal palace	მეფის სასახლე
treasury	საგანძური
arsenal	არსენალი, იარაღის სანყოფი
weapon	იარაღი
medieval	შუა საუკუნეების
guide	გიდი, ექსკურსიათმძღოლი
raven	ყორანი
gloomy	მოლუშული, ნალვლიანი

15. Rewrite these sentences in reported speech. **Key:**

1. ...That the Queen had... 2. ...was her official... 3. ...you would see... 4. ...was the wide avenue... 5. ...it was there that the crowds gathered... 6.... came...7. ...where was... 8. ...which was ... 9. ...it was in the Tower...10 ...was known ...

p. 95

LESSON 3

An Englishman in Tbilisi

16. Read silently. Find these places in the photos. **Key:**

Freedom Square- Picture left 1

The Sioni – right upper

The Holy Trinity Cathedral - p 96

Caravanserai- left 2

Art museum – left 4

The Old Town – right 2

The Opera House – middle

The Rustaveli Theatre - left, 3

p. 96

17. True/false. **Key:**

e – is false. Freedom Square has had different names.

18. Text 2 - the English equivalents of the given Georgian words.

Key: Cathedral, prayers, icon, St. Mary, Jesus Christ, Crucifix, disciples, saints, orthodox, dome, chapel, bell-tower, theological seminary, workshop.

p. 97

19. Fill in the blanks with prepositions.

Key: 1. with. 2. about. 3. at. 4. at. 5. by, to. 6. by. 7. with, with, of, for. 8. after, out. 9. in, to.

Grammar. Passive voice

20. Examples from the text:

- The square has been renamed several times.
- it was called Lenin's Square.
- It was renamed and took the name "Freedom Square."
- The Mariott Hotel was built on the site of old buildings
- ...which were destroyed.

21. Fill in the blanks with the right form of the verb in brackets (Present perfect or past simple).

Key: 1. has been, were crowned. 2. has had. 3. has been. 4. have existed. 5. have attracted. 6. was. 7. has been renamed. 8. has often been.

22. Change these sentences from passive into active.

Key: 1. They crowned... 2. They buried... 3. The priest invites... 4. Some mysterious force attracts... 5. Millions of Londoners visit the ...gallery... 6. Hundreds of pigeons will surround you...7. They have renamed...

p. 98

23. **In pairs. The questions (use passive voice) to given answers.**

Key: 1. How did Tamuna find Maria? 2. What is the most famous monument in the Westminster Abbey? 3. What will happen if you stand in Trafalgar Square with a packet of pigeon food? 4. By whom is Trafalgar Square visited? 5. What are they attracted by? 6. By what are people attracted to Piccadilly Circus?

24. **Fast reading.**

Key: 1. a. 2. c. 3. a. 4. d. 5. b. 6. d. 7. d. 8. b. 9. b. 10. b.

p. 99

LESSON 4

More of Tbilisi

25. The English equivalents of the given L1 words.

Key: basement, precious, treasury, charm, wander, special, columns, carved, mosque, sulphur, massage.

26. **In pairs. Quiz questions. Key:**

1. In the baths. 2. In the Old Town. 3. In the Old Town. 4. In the Art museum. 5. In the Old Town. 7. In the Art museum. 8. In the Old Town. 9. In the caravanserai. 10 To a church. 11. In Sioni and Sameba Cathedrals. 12. In Freedom Square. 13. In Caravanserai. 14. In the 5th century. 15. When Georgia became independent in 1991, the Square was renamed and took the name "Freedom Square."

p. 100

27. **In pairs. The questions for the given answers.**

Key:

1. Where is the Opera House and the Rustaveli theatre?
 2. Why are Georgian operas well-known?
 3. Where are the baths? Beautiful balconies? Mosque? Synagogue?
 4. What can you see in the Art museum?
 5. Where can you see the most precious icons?
- Where can you have a hot bath and a massage?

28. Tag questions. Complete these questions.

Key: 1. can you? 2. isn't it? 3. aren't they? 4. doesn't it? 5. isn't it? 6. haven't they?

29. 3 columns... Key:

1. Things you can find both in London and Tbilisi:	2. Things you can find in London only:	3. Things you can find in Tbilisi only:
Places of worship, main squares, fountains, picture galleries clocks on the houses from where the countries are ruled.	Queen's Palace, the statue of Queen Victoria, the Change of Guards ceremony, the Tower, the Piccadilly Circus, where young people can gather and sing.	The statue of the Mother of Georgia, the Caravanserai, the old town with places of worship of different religions – the mosque and the synagogue, next to the Georgian orthodox church, the Baths with sulphur water.

Self-assessment.

მოსწავლეები თვით-შემოწმების ტესტს აკეთებენ კლასში, დაუხმარებლად. ამოწმებენ სისწორეს მოსწავლის წიგნის დანართში მოცემული გასაღებით, თვლიან სწორი პასუხების რაოდენობას და ჩაწერენ ამისტვის განკუთვნილ უჯრაში. საბოლოო შედეგს შეაჯამებენ და ადარებენ სწორი პასუხების რაოდენობას – 50. ამით თვითონ ახდენენ თავისი თავის შეფასებას. მასწავლებლის დახმარება მდგომარეობს იმაში, რომ მოამბინოს შეცდომების შესაბამისი მასალა წიგნში, და გაამეორებინოს იგი, მოსწავლის თხოვნის შემთხვევაში.

p. 103

UNIT 9

HEALTHY LIVING

LESSON 1

Text without a title

(When Things Go Wrong)

Speaking

1. საკუთარი აზრის გამოხატვა. პროცედურა:

- მოსწავლეები აესებენ ცხრილს თავიანთი შეხედულების მიხედვით.
- ერთ საერთო ცხრილში – დაფაზე, ან დიდ ფურცელზე, ან ისევ წიგნში – ერთი კითხულობს, დანარჩენები ამბობენ, რიგ-რიგობით, როგორ შეაყვას, და მას სეაქვს მონაცემები (ხაზს ჩამოუსვამს).
- კლასი ითვლის, რამდენ მოსწავლეს აქვს ერთნაირი აზრი.
- ყველა წერს ამ მიმოხილვის დასკვნას.
- ამორჩევით წააკითხეთ კლასში.

მაგ.: 24 students in our class think, that it is better to prevent falling ill. Etc.

2. **Key:** 1 – b - ნაღძობი, 2 – e - სითბური დარტყმა, 3 – l - გრიპი, 4 – d - ოფლი, 5 – f - გულისრევა, 6 – k – პირღებინება, 7 – g - თავბრუსხვევა, 8 – h - გულის წასვლა, 9 – a - ტვინის შერყევა, 10 – c – გასივებული, 11 – l – დაღურჯებული.

3. the sentences corresponding to this picture. **Key:**

- In summer, hanging out on the beach or a swimming pool is a favourite passtime for all teenagers.
- Sunburn.... Heat stroke...

4. Best title for the text. **Key:** 3 – When things go wrong.

p. 105

6. **Key.** The English equivalents of the Georgian words: injury – injure, sprain, joint, ankle, bruise, swelling, sunburn, heat stroke, sickness, vomiting, feel dizzy, weakness, faint, flu.

7. In which sport can these injuries happen? ...**Key:**

Actually, any of these injuries can happen in any sport. Each student may find different pairs, according to their individual experience. All are correct. Tell them to give examples.

p. 106

11. Alternative questions. **Key:**

1. Do you feel dizzy or weak?
2. Does he have a concussion or a cold?
3. Did he get this injury in horse racing or in boxing?
4. Did you sprain your ankle or did you break your arm?
5. Must you see the doctor, or take a medicine?

12. Odd one out. Say why it is odd.

Key. 1. taste (others are kinds of injury). 2. summer (it is a season, others are weather conditions). 3. injury – it is a general word for any of these. 4. queen – others show nationality. 5. yawning – it is not an injury.

p. 107

LESSON 2

How to Avoid Injuries

14. How to avoid injuries. **Key:**

1. How to avoid heat stroke and sunburn. **f, g, n, o, w, p, q.**
2. How to avoid common cold. **a, c, l, r, u, s.**
3. How to avoid sport injuries. **b, d, e, h, i, j, k, m, t, v.**

p. 108

15. The injuries that can be prevented: *A sprain, concussion, heat stroke, cold, dizziness, cuts, burning.*

16. Simple sentences from 1 complex. **Key:**

1. Time flies. You play on the beach.
2. You might get sunburn. You are playing any sport. The weather is hot.
3. You took off a jacket or sweater. It was chilly.
4. You have a cold. You went outside. Your hair was wet.
5. You are playing sports like soccer, or tennis outdoors. Heat injuries are always dangerous.

17. How to prevent these injuries: **Key:**

1. **A heat stroke** - Drinking water or some drink, wearing light-coloured clothing, and wide-brimmed hats and using water sprays on the body to keep cool. Making player substitutions more frequently.
2. **A sunburn** - Wearing a hat and sitting in the shade. Drinking water.
3. **A sprain** – using the proper protective gear. Warmup exercises, such as stretching and light jogging. Cooling down exercises.
4. **A common cold or other infections** – Don't stay with friends or others with colds. Wash your hands after you cough or sneeze.
5. **Cuts, scratches and bruises on the knees** – knee pads.
6. **Broken teeth** – mouth guard.
7. **Common cold** – airing the room and washing your hands after you cough or sneeze.

Grammar. Modal verbs expressing probability, obligation and necessity.

18. **Key:**

1 – must, 2 – might, 3 – should, 4 – have to, 5 – should, 6 – must.

p. 109

LESSON 3

Listening

What was Wrong with Them?

19. **Key:** Maya – flu, Sophiko – sprained ankle, Tamuna – sprained wrist.

20. **Maya** - She drank lots of drinks, she took it easy, She took cold and cough medicines, she wore layers of clothes, she washed her hands frequently. **Sophiko** - she took a rest, she didn't move her foot, she stayed off of it completely, she used crutches. **Tamuna** - She put elastic bandage on her wrist.

21. **Key:** to relieve her cold. 2. to relieve her cough. 3. to make it easy to add or subtract clothes as needed. 4. to give it rest. 5, 6. it might help reduce the swelling.

p. 110

23. Questions to given answers. **Key:**

1. What is she doing tomorrow? 2. What is she doing next week? 3. What is she doing on Saturday evening? 4. Is she playing tennis on Sunday? 5. What was the matter with Sophiko? 6. Why couldn't she walk? 7. How and when did it happen? 8. What was the matter with Tamuna? 9. What did she do? 10. How long did it take?

24. Books shut. Read the questions and get the Sts to write the answers. Then they call them out.

Questions:

1. When do you get a sprain?
2. When are ankle sprains or wrist sprains common?
3. What is a favourite passtime for all teenagers in summer?
4. What injury can they get as they play on the beach?

5. What can sunburn cause?
6. What can heat stroke cause?
7. How exactly do you catch any infection?
8. What does a common cold cause?

25. Partial translation. Read the sentences in Georgian. Sts choose the correct English variant for this sentence and mark it. Then they say to the class, in Georgian, why they chose this variant.

როდის ითამაშე ფეხბურთი?
 რამდენი ხანია, რაც ჩოგბურთს თამაშობ?
 ვინ თამაშობდა ამ მოედანზე გუშინ 5-დან 7 საათამდე?
 რის გაკეთებას აპირებ ხვალ?
 მზის დარტყმას შეიძლება ავერიდოთ.
 მაიას მკლავი ჰქონდა ნაღრძობი.
 ეს ინფექცია ძალიან მალე გავრცელდება.
 თუ მზეში დიდხანს დაწვები, მზის დარტყმას მიიღებ.
 როგორც კი მზე ამოვა, წადი პლიაჟზე.
 თუ არ იწვიმებს, წავალთ საცურაოდ.
Key: 1 – a, 2 – b, 3 – b, 4 – b, 5 – a, 6 – b, 7 – a, 8 – a, 9 – a, 10 – b.

LESSON 4

Self-Esteem

p. 111

28. True or false. **Key:** 3 – Almost everybody criticises himself.- is false. The text says – Some teenagers...

29. The English equivalents for the Georgian words.

<p>თავისი თავის პატივისცემა, შეფასება, დაფასება, მნიშვნელობა, თვისებები, ხასიათი, განსაკუთრებით, მისადაგება, მუდმივი, დადანაშაულება, იმედგაცრუება, მარცხი, წარმატების მიღწევა, სული.</p>	<p>self -esteem, appreciate, value, importance, qualities, character, especially, fit into, constant, find fault, disappointment, failure, succeed, spirit.</p>
--	---

p. 113

UNIT 10

FEAR, FIGHTING AND LAUGHTER

LESSON 1

What is a Phobia?

1. Sts read the text and underline one sentence telling about a possible reason of having phobias. Choose several Sts to read out their sentences to the class.

Key: *Something made them unhappy in the past and many years later they still feel unhappy. But they don't know why.*

2. Sts look at the pictures and read the list of phobias There are more names than pictures. Sts write down the numbers of the phobias which they can see in the pictures. Ask several Sts to tell the class what they have written.

p. 114

3. Sts match things which some people are afraid of with the names of phobias (letters with numbers).

Key: 1. f . 2. d. 3. a. g. j. l. 4. h. 5. c. k. 6. b. m. 7. e.i.

4. - 6. Sts practise writing sentences using vocabulary connected with 'fear'.

7. Tag questions. Key:

1. ...is there? 2. ...do you? 3. ...can't you? 4. ...do you? 5. ...won't you? 6. ...do you? ...is it?

p. 115

LESSON 2

Poltergeist

8. English equivalents of the Georgian words. **Key:**

strange, went missing, unusual, played jokes on her, worried, flooded, tap, overflowed, plug, scream, poltergeist, priest, exorcism, ghost, dream.

Sts read the text again looking for the English equivalents of the L1 words. The St who finishes first is the winner. Ask several Sts to call out the sentences in which these words were used, without looking at the books.

9. How did the people in the flat know there was a poltergeist?

Sts have to find and write down six things Poltergeist did. Some key words will help them.

Key:

1. Pictures, bags and cups went missing.
2. Mum's purse was found in the washing machine.

3. Taps were turned on.
 4. Doors opened and shut with a loud noise.
 5. Plugs were put in.
 6. Knives and forks flew in the air.
- 10.** Sts give short answers to the questions and check with their partners.

1. Where did the family live? – In a flat in Leeds.
2. How many people lived in the flat? – Three.
3. Where was mother's purse found? - in the washing machine!
4. How long did this continue? - for about a year.
5. What was turned on? – The taps
6. What woke mother up? - the sound of heavy footsteps.
7. Who understood that it was a poltergeist? – Grandmother.
8. Who did grandmother call? – The priest.
9. What did the priest perform? – Exorcism.
10. How many years ago did it happen? – 30.

p. 116

11. On a slip of paper, Sts write one sentence about the most interesting part of the text. They give their slips to you. Read out some of them to the class.

12. Sts practise grammar writing complex sentences and using past simple or past perfect passive or active.

Key:

1. It happened long ago, when my grandfather was twenty-one years old.
2. Suddenly I was woken up by a strange sound, which (It) came from the garden.
3. My mother doesn't use a lift, because she is afraid of closed places.
4. Lali called the priest, who (he) came to perform an exorcism
5. (I know) a very important thing about heat strokes is that you don't have to hang out on the beach for hours.
6. There are no dogs in this yard, so you can go in without fear.

13. The right form of the verb in brackets (active or passive). **Key:**

1. invited. 2. agreed. 3. washed, 4. cleaned. 5. dressed, 6. put on, 7. got ready. 8. looked. 9. was. 10. were taken, 11. were made. 12. were put. 13. didn't like. 14. returned. 15. did she see. 16. had put. 17. had thrown. 18. had taken. 19. was scared. 19 called.

p. 118

LESSON 3

Learn Self-defence

15. Sentences with the same meaning. **Key:**

1. you've been in a situation where you felt threatened. 2. Don't take shortcuts. 3. ...are most likely to be victims of crimes such as attack and robbery. 4. A few tips on fighting effectively. 5. Completion of a course doesn't guarantee your safety.

16. The English equivalents for the Georgian words. **Key:**

threaten, is likely, victim, crime, basketball tryout, kick, protect yourself, natural weapon.

17. Tag questions. Key:

- 1.... wasn't she. 2.... didn't it. 3.... aren't I. 4.... should you. 5.... aren't I.... 6. had you. 7.... didn't she. 8.... wasn't he. 9. ...aren't we. 10. ...will she.

LESSON 4

What Makes People Laugh

p. 120

Reading and Listening

23. მოსწავლეები კითხულობენ ამბავს, რომელიც ლოგიკურად არეული წინადადებებისგან არის შედგენილი, და ალაგებენ მას ლოგიკური თანამიმდევრობით. შედეგ ისმენენ მაგნიტურ ფირზე ჩანაწერს/მასწავლებლის წაკითხულს (See tapescript) და ამოწმებენ/ასწორებენ.

p. 121

26. Sts have to write the words from which the given words are formed. Key: slowly – slow, quickly – quick, easily – easy, terribly – terrible, happily – happy, awfully – awful, carefully – careful, nicely – nice

27. Write sentences showing how the same thing was done in a better or worse way.

1. long. longer. 2. worse. 3. better, best. 4. quicker (more quickly). 5. earlier. 6. worse. 7. wordt. 8. more comfortably. most comfortably.

28. Write the Georgian equivalents. Key:

ექსპერტი, კოლექცია, რეკომენდაცია, ავტომობილი, ცივილიზაცია, კონდიციონერი, ასტრონავტი (კოსმონავტი), დეკორაცია, სტუდენტი (მოსწავლე), მანქანა, ბიზნესი (საქმე), ბამპერი (მანქანის).

29. British English or American English? Sts identify the meaning and the pronunciation of the similar English and Georgian words (the so called 'international words').

Key:

organise Br.E. – organize Am.E.
 meter Am.E. – metre Br.E.
 neighbour Br.E. – neighbor Am.E.

behaviour Br.E. – behavior Am.E.
 travelled Br.E. – traveled Am.E.
 jewelry Am.E. – jewellery Br.E.

30. Sts listen to the song and fill in the gaps. For checking they dictate the fillers to a St at the board. Then they listen again and join in singing.

A Bicycle Built for Two

Daisy, Daisy, give (me) your answer, do,
 I'm half crazy all for the (love) of you,
 It won't be a stylish marriage,
 I (can't) afford a carriage,
 But you'll look so sweet upon the seat
 Of a (bicycle) built for two!

Patrick, Patrick, here's your answer true!
 I (know) that trick and it will never do,
 If you can't afford a carriage,
 There will be no (marriage),
 For I insist, I won't be kissed
 On a bicycle built for (two)!

30. Sts write a story of the song. Collect the stories, correct the mistakes and read some of them to the class.

APPENDIX I**TAPESCRIPTS****Unit 1****Abdullah and Alia**

Abdullah is an eight-year-old boy. Every day he gets up at dawn, at the same time as the sun. It takes him an hour to walk to his school in the mountains. His parents can't afford to buy him shoes and he walks barefoot to school. The school is built of mud and it is dark inside because the windows are very small. In the summer the temperature can reach 50 degrees, while in winter it is freezing, but there is no air-conditioning for the summer and no heating for the winter. The school does not have electricity and the toilet is outside. In the classrooms there are no chairs or desks and the children have to sit on the floor. Very few of them have books and so they have to learn all their lessons by heart. But Abdullah thinks that school is a wonderful place, and he loves it. When he gets older, he says that he wants to become a teacher.

Alia is ten and she is too old to go to school! She went to school for a year or two when she was very young, but now her parents think that she must stay at home. In Afghanistan, many parents say that ten-year-old girls should not walk outside in the street. But Alia is lucky. She can continue to study, with one of her cousins who is also 10. They are taught at home by one of Alia's aunts. So Alia and her cousin can learn the same things as the boys who go to school. Her dream is to become an engineer when she grows up. Many of the roads and buildings were destroyed during the war. Now they need to be built again, and Alia thinks that this is what she wants to do.

Unit 2**1****1**

Gio Mum, can you give me some money? I want to go and buy some lemonade.
 Mother I haven't got any. Why not ask Dad.
 Gio He isn't here. He's gone out.
 Mother Well, wait till he comes back then.

2

Nana Mum, have you got any money? We want to go to the movies.
 Mother You're always asking me for money.
 Nana But everyone's going. It's a new film, and it's all about wars in space.
 Mother Well I'm sorry. It's a waste of time going to the movies every other day!

3

Maya I want to buy a new scarf Mum. Can you give me some money?
 Mother OK. I'll give you the money, but only when you get a five in math.
 Maya In that case I'll never get a new scarf!

4

Dato Can you give me some money Mum? I want to buy a book – an encyclopedia.

Mother An encyclopedia? How much does that cost?
Dato Only 23 laris. And it's a big book!
Mother OK. Here's the 23 laris. It's worth it if you are going to learn something.

2

Seattle

Nowadays Seattle is a vast modern city, where Microsoft for example have their main office. But a hundred years ago, it was just a small town. How did this change happen?

When gold was discovered near the Klondike River in Canada, the town of Seattle was in the middle of a depression. Few people had jobs and people were hungry. Then suddenly everything changed and Seattle became a busy and prosperous town.

The reason was that thousands of people came to find gold on the Klondike River and these people needed food and equipment to live and to work. And they all came to Seattle to buy these things because it was the nearest town. In less than a year, merchants in Seattle sold about 25 million dollars' worth of supplies to the gold miners and their families. Very few gold miners became rich, but many shop-keepers in Seattle did!

Unit 3

1.

1. When I'm angry, I do nothing because I know that the problem will not last long. I try to calm myself saying 'She really didn't mean that.'
2. When I'm angry, I give in - accept what they say or what they want. I say, 'Do what you like.'
3. When I'm angry, I usually run away - try not to see her in the future 'It's sometimes best to walk away,' I think.
4. When I'm angry, I pretend that there is no problem, that I am not angry at all. I think to myself, 'I don't care if I'm not invited'
5. When I'm angry, I go and speak to one of my parents, usually to my mum, or a teacher, and ask them to help me settle the problem. I usually say 'I need help.'
6. When I'm angry, I fight and argue. I think to myself, 'I'm better than she is, and I'll show her that I am!'

Tennessee Waltz

I was waltzing, with _____ (my) darling,
To the Tennessee waltz,
When an old _____ (friend) I happened to see,
I introduced him to my darling,
And while they were _____ (dancing).
That friend stole my sweetheart from me.

Yes, I remember the _____ (night), and the Tennessee waltz,
Only you _____ (know) how much I have lost,
When I lost my _____ (little) darling,
The night they were _____ (playing)
That beautiful Tennessee waltz.

Unit 4

Kinds of garbage

In the US, about 200 million tons of garbage is thrown away every year. So, on average, one American throws away nearly one ton of rubbish every year! What does this garbage consist of? Listen and find out.

In all this amount paper constitutes 38 percent of total, which makes 73 million tons of paper which is thrown away: It is old books and notebooks, newspapers, boxes, paper bags and the like. There are 13 million tons of glass – beer bottles and whiskey bottles, broken glass, and the like, which makes 2 percent of the total amount. All kinds of metals constitute 8 percent of the whole, which weighs 16 million tons, there is the same amount of plastic both in percentage and in weight – 8 percent of plastic, weighing 16 million tons. There is 6 percent of wood in all this garbage, the weight of which is 12 million tons. And thrown away food makes 13 million tons, which is 7 percent of the whole amount of garbage thrown away by Americans in a year. Leaves and twigs from the garden are also part of the whole amount of garbage, and they make 18 percent of it, weighing 35 million tons. The remaining 8 percent – that is, 17 million tons, are other materials, like cloth, rubber and so on.

Unit 5

1.

Rebecca's visit to Georgia

I am a journalist from Manchester. My magazine in England is going to write about teenagers' leisure activities both in England and countries outside England. I am spending a week in Georgia. I've been asking questions. I've spoken to about 50 teenagers.

What did I find out here? Georgian teenagers read a lot. They have read almost every book in their school library. They often go to the theatre. It appears, they prefer going to the theatre, or opera, rather than watching TV. They don't really like going to movies. They don't enjoy dancing, going to disco. But they like watching other people dancing. Girls don't like playing a sport. Boys like playing a sport – football mostly. I haven't spoken to anybody who likes playing basketball. Rugby is very popular among teenagers.

I found out they didn't often go on picnics. There wasn't much time left for long walks either. Most of them liked playing computer games very much, and they played them whenever they had some spare time.

2.

'Who wants to be a millionaire?'

Interviewer	This a TV show isn't it? When was the first show?
Producer	That's right. It's a popular TV show that's been running in the UK for many years now. In fact it started in the UK in the late nineties.
Interviewer	And what kind of show is it - drama? Comedy? News? Sports?
Producer	No. None of these. It's a quizz show. A kind of light-hearted test of general knowledge. There's a presenter and there are guests, and the presenter's job is to ask the guests questions.
Interviewer	And with a name like 'Who wants to be a millionaire?' I suppose there are prizes.
Producer	Right. There certainly are! And the prizes are not TVs, or CD players, or encyclopedias. They are money. A lot of money! The top prize is 10 million pounds, which is about 15 million dollars. Of course not many people have won the top prize, but every guest who takes part in the show gets a prize of at least one thousand pounds.
Interviewer	So what do you have to do to win the top prize?
Producer	Just give the right answers to all the 15 questions! If you answer the first question correctly, you will get a thousand pounds, and if you continue answering all the questions, you'll get the 10 million pound top prize. The more correct answers you give, the more you win.
Interviewer	But what happens if you can't answer even the first question? Surely you don't win anything at all, do you?
Producer	The first two or three questions are so easy, it's almost impossible not to find the correct answers. We ask things like: Which animal is the most common pet in English homes? A. A tiger? B An elephant? C A pig? Or D a dog? Nobody can get the wrong answer to this kind of question, so everybody wins something.
Interviewer	Right. I see. But I suppose the questions get harder and harder.
Producer	Of course. But even then you know you have a good chance of getting the right answer?
Interviewer	What do you mean?
Producer	Well, there are always 4 possible answers. So even if you have no idea of the answer, you can still guess A, B C or D, and you know that you have one chance in four of being right!
Interviewer	So it's like playing in a casino. Like gambling. If you're lucky, you win.
Producer	Everybody likes gambling, and that's why millions of people watch the show every night! But there are other ways of finding the answers too. If you are not sure about the answer, you can telephone a friend and ask him to help you, or you can ask the people in the audience to vote

for the best answer. But of course you can do this only once. You can't get help for every question!

3 Song

Susanna

<p>Oh, I come from Alabama With my banjo on my knee. I'm goin' to Louisiana Susanna for to see. (Chorus): Oh! Susanna, Oh, don't you cry for me, For I come from Alabama With my banjo on my knee.</p>	<p>It rained all night The day I left, The weather was so dry, The sun so hot, I froze to death, Susanna, don't you cry! (Chorus)</p>	<p>I had a dream the other night When everything was still. I thought I saw Susanna A-coming down the hill. (Chorus) A buckwheat cake was in her mouth, A tear was in her eye, I said, " I come from Dixie Land, Susanna, don't you cry! (Chorus)</p>
--	---	--

Unit 6

1

Transport in Thailand

Rezo and Natia are twins. Last summer their parents took them to Thailand. When they were in Thailand, they travelled quite a lot by train and they also used buses. Trains in Thailand are surprisingly good, and they give you a good ride. But it is not possible to take a train everywhere in Thailand, and that's why they travelled by bus too. Trains are much safer and more comfortable. They don't travel so fast as buses, and so train journeys take longer. But, on overnight trips especially, it doesn't matter how long it takes.

This is what Rezo and Natia told their friends when they came back:

There are many advantages to travelling by train. There is more space, for instance, so it is not so crowded and you can breathe more easily and stretch your legs. You can't do this, even in the most comfortable buses. Train windows are high and wide, and they're usually open. So there is no glass between you and the scenery, and you can see more. And you can take better photos! Another advantage is that the scenery is always better along the rail routes compared to the scenery along highways. You can get a better view of the small villages, the farms, the old temples, and many interesting sights. The food they serve on trains is good and not very expensive. And you can choose whether to have it in the dining car, or at your seat. The roads in Thailand are not the best roads in the world! There are lots of holes and bumps. This is another reason why rail travel is better. Your body is not so tired at the end of a train journey as it is when you travel by road. A train ride is much smoother than a bus ride! And if you're worried about accidents, you'd better take the train. Trains are much safer than buses. You almost never hear about a train crash, but every day there are accidents with buses. There are no pickpockets on trains either, but on buses you have to keep your hand on your purse. And one more thing: the people you meet on trains are usually far more interesting than those you meet on buses. I wonder why.....

Unit 6

23. Public place announcements

10. Mind the gap
11. Stand clear of the doors
12. Smoking is not allowed on this train
13. Watch your step while exiting the train.
14. This is a Northbound train, the next stop is Central Avenue.
15. Smoke has been detected in the train, proceed to the exit.
16. Please evacuate the train quickly.
17. Will Herbert Peabody please come to the Information Desk – your party is waiting for you.
18. Do not leave your luggage unattended.
19. Attention passengers, due to heightened security measures, passengers may not have liquids or gels of any size at the screening checkpoint or in the cabin of the aircraft. Thank you for your cooperation and patience while these security measures are in effect."
20. Will passenger Alex Betz report to the United Airlines ticket counter?
21. Ladies and gentlemen, please report any unattended packages.
22. Thank you for flying Delta Business Express. We hope you enjoyed the flight...
23. Ladies and gentlemen, welcome to Amarillo. Please remain in your seats with your seatbelts fastened until the final stop.

24. As we start our descent into Boston's Logan airport, please raise your seat to its upright position and fasten your seatbelts.
25. Hello. Passengers of bus 26 going to Boston, departure time 6.30. There will be a 15-minute delay in departure time. We're sorry for the inconvenience. Thank you for your patience.
26. Passengers of Flight number 302 bound for Los Angeles are invited to departure gate 7 for boarding the plane.

25. What flight is the information about?

Hello. Passengers of flight 203 bound for New York, with a stop in Boston. The departure gate will be announced later. There will be a departure delay due to severe weather conditions. Listen to further announcements for the departure time. We are offering refund to passengers willing to return the tickets. We should be boarding in about two hours. Thank you for your patience.

2

A Joke about a woman-driver

The police saw a woman who was driving a car. The car went too fast along the highway. The police followed the car. They wanted to try and stop her. But, although they sounded their siren, the car they were chasing did not stop.

The driver of the car paid no attention to the loud noise of the siren and the car stopped only when it reached the next toll gate, where the driver had to stop and pay. The two policemen jumped out and ran over to the car. Then they saw that the woman was doing many things wrong. She was feeding her baby, she was telephoning on her mobile phone, and she was writing something in a small book - all at the same time! What's more, she did not have a driving licence.

When she went to court, she told the judge that it was her husband's fault, because he had told her never to stop when a police car followed her!

Unit 7

The door between two cultures

Marco Polo was an Italian explorer. He travelled along the Silk Road from Italy to China at the end of the 13th century. He was the first European to visit China, and to see the country with his own eyes.

When he returned, Europeans were able to hear for the first time what China was like. They found out from Marco Polo many interesting things about China. He told them that in China they used paper money, they were able to find directions using a compass, they could make paper, and they could even print on paper. These inventions were unknown in Europe at the time. People also found out about how to use coal for heating, about baths with hot and cold running water, and kites that were big enough to carry men through the air! At first, people in Europe did not want to believe what he told them about all these fantastic inventions. They wanted to see these things themselves. And this is how the Silk Road began to open the doors between two very different cultures.

The Silk Road did not only bring new ideas from China. Europeans also learnt new things from the Arabs, who lived between Europe and China. One of the most important of these was the Arab system of counting, and doing arithmetic. The figures that we use today for counting (1, 2, 3, 4.....) were all used by the Arabs before they were used in Europe. Until they started to use these figures, Europeans used words, not figures, for numbers! And until we found out from the Arabs, we did not know the meaning of addition, or subtraction, or multiplication or division. These ideas were a mathematical revolution!

In exchange for their silk, Europeans brought to China such things as horses and glass. Chinese brought their religion – Buddhism – from India to China across the Silk Road.

Unit 8

Conversation

Giorgi's friend Beka wants to invite him to play table tennis at his house. So he calls him to find out when he will be able to come. Giorgi also wants to play table tennis with Beka.

B: What are you doing on Monday?

G: I am going to a concert on Monday. After I do my lessons.

B: What are you doing on Tuesday?

G: I'm training in basketball on Tuesday.

B: What are you doing on Wednesday?

G: I'm free after I do my lessons on Wednesday. So we can play table tennis on Wednesday.

B: Great! So we have at least found one day. What are you doing on Thursday?

G: I'm meeting some friends at 7 in the evening.
B: Oh, I see. What are you doing on Friday?
G: We are going to the Museum of History of Georgia.
B: Are you! Who are you going with?
G: My brother and grandmother.
B: What are you doing this weekend?
G: We going to the country this weekend. We are staying there till Moday morning.
B: A busy week. So, see you on Wednesday.
G: Right. See you.

Unit 9

What was wrong with them?

Three friends – Maya, Sophiko and Tamuna were sick. They knew very well what was wrong with each of them. They also knew how it could be helped. This is what they did, and in three days they felt fit to play sports and go to school.

Maya drank lots of drinks - fruit juice, tea and sometimes even pure water. She took it easy. She didn't do her lessons. She thought it was a great time to spend with her favourite videos without her mom or dad asking her to help out around the house! She felt feverish, and her body ached all over. She also coughed a lot. She didn't see the doctor. She took cold and cough medicines to relieve her fever and achiness. She didn't take aspirin, though, because she remembered her doctor didn't say it was OK. She felt cold one minute and hot the next, and she wore several layers - a t-shirt, sweatshirt, and robe – which made it easy to add or subtract clothes as needed. And she washed her hands frequently.

Sophiko couldn't walk. She had played tennis the day before, and her foot ached. She took an x-ray of her foot, but nothing showed. So she took a rest, she didn't move it, she stayed off of it completely. She even used her grandfather's crutches when she had to walk.

Tamuna couldn't move her right hand. It was her wrist. She put a plastic bag filled with crushed ice that had been wrapped in a towel on the injured area for 20 minutes at a time, 4 times per day. She bandaged her wrist with elastic wraps. She knew it might help reduce the swelling. And she kept the injured area raised above the level of the heart. She used a pillow to help raise the injured arm.

In three days all the three friends were Ok. What had been wrong with them?

Unit 10

1. A Halloween joke that wasn't funny

1. (A). Donald Await, a 14-year-old student of Ellsworth High School was in the school gymnasium along with the 400 other students at a Halloween party.
2. (C). Like most of his friends at the party, Donald was wearing a Halloween costume. His costume was covered with leaves and grass, so that he looked like an army sniper wearing camouflage.
3. (F). Attracted by Donald's costume another boy came up to him, lit a lighter and held the flame next to the leaves and the grass. The costume immediately burst into flames.
4. (D). When the other students saw the flames on Donald's costume they thought at first it was a joke, but when they realised that there was a real fire, they ran to the exits in a panic. Donald also ran out of the gym, and down the stairs to the ground floor.
5. (B). On the ground floor some of the other students were able to use a fire extinguisher and somebody's coat to put out the flames. They put out the fire and took Donald to hospital.
6. (E). In the hospital he was immediately examined. Donald had got severe burns on nearly half of his body, and especially on his back and on his legs. But nurses in the hospital said that he hadn't cried or complained.
7. (G). The 15-year-old boy who lit the lighter said that he was very sorry and that he didn't know that it was dangerous. 'I just wanted to see if his costume would burn,' he said.

2 Song

A Bicycle Built for Two

Daisy, Daisy, give (me) your answer, do,
I'm half crazy all for the (love) of you,
It won't be a stylish marriage,
I (can't) afford a carriage,
But you'll look so sweet upon the seat
Of a (bicycle) built for two!

Patrick, Patrick, here's your answer true!
I (know) that trick and it will never do,
If you can't afford a carriage,
There will be no (marriage),
For I insist, I won't be kissed
On a bicycle built for (two)!

APPENDIX II

GLOSSARY OF CLASS MANAGEMENT LANGUAGE

The reason for including this list for the teacher's reference is not to give an exhaustive list of 'management' language for the English class. It is rather to encourage teachers to use English systematically and continually in their everyday dealings with the students. (See also 'Using English and L1 in the classroom' in 'Notes on Class Management')

The expressions listed here are suggestions; you should not feel obliged to use them all. You should feel free to use expressions that you are most comfortable with - you may not like *Fantastic!* for example - and to add others that you may prefer. What is important is that students should feel that the teacher uses English naturally for all these purposes.

1. Coming and going

Good morning. Good afternoon. How are you? Fine thanks. And you? See you tomorrow. See you next (Monday). Have a good week-end.

2. Personal enquiries

Who is absent today? What's the matter (with him/her)? What's the matter with you? Are you tired? Are you hungry/thirsty? You were absent last time. How is (your father)? What's your name? Where do you live? Are you coming tomorrow? You're late today. Is this yours?

3. Inviting volunteers

Come here please. Would you like to come to the board? How about you? Can you try? Another volunteer? Who wants to come out? You've been already. Somebody else. Can you draw a (car) for me? Can you write (this sentence) on the board please. You can go back now. Go and sit down. Any more volunteers?

4. Encouraging students

Good. Very good. Excellent! Wonderful! Marvellous! Terrific! Fantastic! Well done! Right. Okay. Yes. That's right.

5. Moving them around

Why are you sitting here/there? Come and sit over here. Go and sit over there. In this group. In group (2). Next to (Giorgi). Stand over there/here. Move to the right/left.

6. Keeping them in order

Quiet please. Where's your (book)? No, you can't leave now! What are you doing? Don't be silly! You're wasting time.

7. Starting off an activity

Now we are going to.... Ready? Are you ready? Is that clear? Do you understand? Copy this into your books. Open your books. Look at page ... Can you see exercise number ? Copy/write the date. Not yet? Have you got a (pencil)? Have you got one? Where's the duster? Here you are. There you are. Sorry, I can't hear you. I want you to sit in pairs/groups. Let's go!

8. Closing an activity

Time's up! Stop working now. Pens down please. Who hasn't finished? Have you finished? Not yet? I'll give you one more minute. Give your book to.....

APPENDIX III

ANSWER KEYS TO THE TESTS

TEST ONE

1.(About) schools (in Mtsketa and Berlin) 2.(From) Imedi 3.236 19 37 4.(In) Imedi 5. Ted's (school) 6.Ted's (school) 7.(In) Mtskheta 8.Berlin. 9.1 10.5 11.3 12.2 13.5 14.4 15.3 16.5 17.leisure activities 18.compulsory education 19.personal computer 20.vocational school/education 21.drama studio 22.work hard 23.start a company/school 24.become successful/rich 25.more expensive 26.the most exciting 27.the best 28.faster 29.less 30.the most important 31.harder 32.the best 33.see 34.will feel 35.would/'d learn 36.has 37.have 38.do not/don't work 39.would/'d travel 40.would/'d be

TEST TWO

1.This Is Our Land. 2.TV programme/*The Max* 3.39 87 80 4.Two 5.Both 6.Radio programme/This is our Land 7.Both 8.The TV programme/*The Max* 9.3 10.1 11.5 12.4 13.2 14.4 15.5 16.1 17.make friends 18.have fun 19.be in love 20.good relationships/friends 21.win a prize 22.impress somebody 23.pollute the environment 24.pay attention 25.I miss you a lot. 26.He wants to start business. 27.I heard them sing. 28.This makes me mad. 29.He met his old friend there. 30.She wanted to impress me. 31.Did you hear the band playing? 32.Who won the big prize? 33.had stopped 34.had started 35.had already left 36.had eaten 37.had 38.would come 39.would not be/wouldn't be 40.read

TEST THREE

1.(The exhibition of) folk dance costumes 2.History (museum) 3.Wide Open Eyes. 4.West (Georgia) 5.4 Laris/ GEL 6.*Wide Open Eyes* 7.Art (Museum) 8. Art (Museum) 9.1 10.5 11.4 12.3 13.5 14.4 15.2 16.1 17.join the club 18. business trip 19.ancient times/instrument 20.public entertainment 21.hanging out 22.musical instrument/band 23.first aid/trip/entertainment 24.jazz band 25.if it was time for the Club Show. 26."I spent last summer in Tbilisi". 27.some jokes didn't/ don't make him laugh. 28."We are having a party at Nick's place." 29." Can I borrow three books?" 30.he was late for the meeting. 31.this /that was all I wanted to say. 32.Sally told/had told me all the truth. 33.either 34.too 35.eeither 36.had 37.lived 38.was 39.playing 40.watching

TEST FOUR

1.In London/Great Britain/UK 2.Yes,I /you can 3.(At) 11a.m. 4.At Paddington (station) 5.(At) 8.20a.m. 6.(For) two 7.(At) 12 p.m. 8.No, you can't 9.1 10.4 11.2 12.1 13.3 14.4 15.2 16.3 17.city transport 18.rent a bike 19.reasonable price 20.is valid 21.traffic jam 22.bus station 23.space rocket 24.Silk Road 25.is carried out by scientists. 26.are carried by underground 27.was made 28.will invent better space equipment 29.do these tests annually. 30.was made (by the President) in new York 31.sent different models of rockets to the moon. 32.new technological inventions will be made by scientists. 33.have been 34.had already left 35.had been 36.have ever seen 37.have become 38.had sold out 39.has made 40.have used

TEST FIVE

1.Dr (Anthony) Hugh's (clinic) 2.Dr (Pavle) Avalishvili's (clinic) 3. Dr (Pavle) Avalishvili's (clinic) 4. 454 34 23 5.(In) Kutaisi 6.Dr (Anthony) Hugh's (clinic) 7.Dr (Pavle) Avalishvili's (clinic) 8.(At) 4 pm 9.2 10.3 11.1 12.4 13.3 14.2 15.4 16.1 17.become independent/ill 18.fall ill 19.medieval centuries 20.stay in bed 21.take a rest 22. different opinions/centuries 23. have a cold/a rest 24.take it easy 25.was repainted five years ago. 26.invited us to the opening of the modern art exhibition. 27.there were/are excellent hot water open-air baths in Budapest. 28.will finish a new cathedral in two years' time. 29.which was /is the shortest way to Turtle Lake. 30.it was the building with a very modern design 31.is visited by about one thousand people every week. 32.that Venice was/is like no other town in the world. 33.must 34.should 35.could/might 36.have to 37.must 38.might/may 39.should 40.might/may/could

FINAL TEST

1.Prospero's (bookshop) 2.Parnas (bookshop) 3.Frankenstein 4.Prospero's (bookshop) 5.6 Laris/GEL 6.Parnas (bookshop) 7.Dracula 8.Frankenstein 9.2 10.5 11.1 12.3 13.4 14.3 15.1 16.4 17.police station 18.public place 19.reduce the risk 20.dangerous situation/place 21.protect somebody 22.pay attention 23.safe area/place/station 24.pass the exam 25.This happened in summer last year when I was in Kvariati. 26.I couldn't watch the Eurovision because our TV was out of order. 27.You are 18 years old so you can take part in elections. 28.He doesn't have the Internet at home so he goes to the Internet café. 29.I was crossing the street when the police car stopped me. 30.I read the book which is much spoken about. 31.She can speak Chinese fluently because she lived in China for five years. 32.The woman who is a popular singer, lives next door./ The woman who lives next door is a popular singer. 33.exercise 34.was/were 35.will go 36.would you see 37.knew 38.will be designed 39.was written 40.won

ტესტის მაქსიმალური ქულაა 50. ქულები 10 ბალიან შეფასებაში შემდეგი სქემის მიხედვით უნდა გადავიდეს.

ტესტის ქულა	50-47	46-43	42-39	38-35	34-31	30-27	26-23	22-19	18-15	14-11	10-0
10-ბალიანი შეფასება	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

**შეფასების სქემა ტესტის წერითი დავალებისთვის.
მაქსიმალური ქულა: 10**

ქულა	როგორ პასუხობს ნაწერი დავალებას Task fulfilment	როგორ არის დაცული გრამატიკული, ლექსიკური და ორთოგრაფიული სიზუსტე Accuracy	ქულა
5-4	<u>ნაწერი კარგია.</u> აზრი მკაფიოდ და თანმიმდევრულად არის გადმოცემული. სრულყოფილად არის გაცემული პასუხი დავალებაზე. მოყვანილია 1-2 ფაქტი და/ან მაგალითი.	გრამატიკული შეცდომების რაოდენობა 2-ს არ აღემატება. წინადადებების წყობა გამართულია. ლექსიკა მოთხოვნის შესაბამისია. დაშვებულია უმნიშვნელო შეცდომები ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში.	5-4
3-2	<u>ნაწერი საშუალო დონისაა.</u> აზრი ჩანს, მაგრამ ზოგ შემთხვევაში მას თანმიმდევრობა აკლია, მოყვანილია მხოლოდ ერთი ფაქტი და/ან მაგალითი.	დაშვებულია 3-6 გრამატიკული შეცდომა. წინადადებების წყობა ძირითადად კარგია, თუმცა არის 1-2 გამონაკლისი. ლექსიკა მოთხოვნაზე უფრო მარტივია. დაშვებულია რამდენიმე შეცდომა ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში.	3-2
1-0	<u>ნაწერი სუსტია.</u> აზრის გაგება ჭირს, წინადადებებს შორის კავშირი არ ჩანს. მაგალითი ან არ არის მოყვანილი, ან იგი ძალიან მარტივი და უმნიშვნელოა.	დაშვებულია 7-ზე მეტი გრამატიკული შეცდომა. წინადადებების წყობა არასწორია. ლექსიკა მეტად მარტივი და შეუსაბამოა. ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში დაშვებულ შეცდომებს სისტემური ხასიათი აქვს.	1-0

APPENDIX IV

SUPPLEMENTARY ACTIVITY BANK

As pairwork

- Put up 10 words whose letters have been jumbled (e.g; YBO, GRLI, RAICH, RECLIC) and invite students to work in pairs to find, and write down, as many words as possible in a specified time (e.g. 3 minutes).

Individually on the board

- Put up several words jumbled and invite students to come and write up the correct sentences on the board.
- Students may thus win a point for their group, or the competition may be between individuals.

Finding words from a letter table

- Put up the alphabet in 5 numbered lines, as follows:

1. A B C D E
2. F G H I J
3. K L M N O etc.

- Think of a word and tell students to find and write it down, following your directions: E.g. Find the second letter in the third line. (Sts write L) Find the fifth letter in the first line. (E) What is the second letter in the second line? (G)
- The first student to call out the correct word can then take your place and instruct the class to find a word in the same way.

Words from many letters

This is a variant on making words from jumbled letters. It consists in finding as many words as possible from a given number of letters.

- Put up 8 to 10 letters. Then invite students, working alone or in pairs, to find and write down as many words as they can, using only the letters on the board. They may use each letter several times if necessary; for example, if the letter 's' appears on the board they may use it twice.
- Tell them how long they have to find the words and respect the time limit. 4 minutes is a reasonable time to allow.
- When the time has expired, find out which student, or pair, has found the most words and write these up. If all the words are acceptable (ie. words which they have met in class) declare him the winner.
- Then invite other students to call out words they have found which are not already on the board and add them to the list.
- Note: Instead of using 8-10 random letters you may want to use the letters of a long word, e.g. *importance* or *beautiful*.

Building up words inside a square

In this activity, students write letters in specified positions in a square, from the teacher's, or other students', instructions.

- Jot down 5 words the class have seen (e.g. accountant, salary, business, market, research, profit). Put up a large square, with a line in each corner and in the middle. The lines will be used to write on.
- Instruct a student at the board: e.g. Put a D at the top on the right. Put an R in the middle. Write a U at the top on the right. Put an H at the bottom on the left.... The student writes the letters on the correct lines. Continue to build up the prepared words in this way.
- When other students can guess a word, they should take over the instructions in your place.

Clues and definitions:

- Instead of calling out the items, a useful variant is to call out definitions of the items, or clues which are sufficient to identify the item. This activity involves listening comprehension as well as vocabulary revision. Here's an example to revise the names of public places.
 - Tell students to write down, from memory or from your list on the board, the names of 4 public places: e.g. church, police station, chemist's, taxi-park.
 - Call out clues to identify places, without saying the name of the place. E.g. You go there if you want to read a book (library). Tonight you can see Rambo III if you go there (cinema). This is a good place to put your money (bank). Hundreds of people go there to pray (church)... Make a note of the items you have 'defined.'
 - Students match the clues with the items and tick them off their lists.
 - When a student calls Bingo! check his items against your list.

Alibi

- Tell two students that there has been a crime. Tell them when and where it happened. They are suspected of committing the crime. They will be interrogated and they must prepare their alibi. Preferably tell them the day before to give them time to prepare.
 - For the interrogation, put one of the two in front of the class. His partner must be outside and must not hear what answers he gives. Other students are the police, and ask detailed questions: e.g. Where were you? What time did you arrive? What was the colour of your shirt? What was the name of the television programme?....
 - Then bring in the partner and interrogate him. If his answers are not consistent with his friend's, they are guilty of the crime. If the police are not able to 'break' their alibi, they are not guilty.

Dictation by students to teacher

- This is a good test of students' pronunciation. Have a student dictate (e.g. 5 numbers between 1 and 100) to you, preferably from the back of the room. Write what you hear on the board. Invite the student to correct you or repeat, if you have made a mistake.

- Note: The same technique can be used with letters, words, or short sentences. The dictation can also be given to a student at the board.

Spiderman

- This is a free brainstorming writing exercise in which students can show what language they know. It can be done at any stage of the course.

- Give the name of a person well known to the students: e.g. some actor, or writer. Invite students to come and write up any sentence describing the person. Each student should write only one sentence. Several students can be at the board at the same time. Correct the sentences as soon as they are written.

- Aim at getting at least 10 sentences. Invite all students to copy any sentences they like in their copy-books, under the given title.

- This activity can of course be based on familiar objects, or places, or means of transport.....

What happened?

- Carry out a series of 5 actions in front of the class, quickly and once only. Then, in pairs, or small groups, students decide and write down the actions in their correct order.

- Collect the papers and read out the different versions. The whole class then decides which group has the most correct version of what happened.

- Examples of actions: writing a word on the board, standing on a desk, taking off a shoe, shaking hands with a student, putting an object in your pocket, erasing something from the board, moving an object to another place, saying something to a student, shouting a word, looking closely at a student, touching the top of a window, sitting on your desk....

- Note: You must decide exactly what actions you will carry out before you start, in order to do them quickly and clearly.

One word each

- 2 students come to the board. Their job is to write as long a sentence as possible, each of them writing one word alternately. E.g. S1: Last, S2: Thursday, S1: at, S2: the, S1: cinema, S2: Alpha, S1: saw.....

- Stop them when a word which is put up is not grammatically possible in the context, or when a complete sentence has been written. Note how many words they manage to write up, or the number of words in the sentence.

- It is possible to have 2 or even 3 pairs at the board at the same time. See which pair makes the longest sentence.

Dialogue writing in pairs

- Put up a number of vocabulary items: e.g. five o'clock - orange - 50 laris - thirsty - like - brother - cinema.

- Instruct students to write a short dialogue - of 5 or 6 replicas - using as many of these words as possible. They should write on one piece of paper, passing the paper to each other for each replique. Allow not more than about 8 minutes

- Pick up some papers and read the dialogues to the whole class.

General knowledge quiz

Using general knowledge tests is a powerful way of ensuring intensive language practice of a communicative kind. Here is a 'geography' exercise. With a little thought, you, or your students, can devise many more general knowledge tests. They can be given to the whole class, or competitions can be organised between groups.

Students can be asked to write 8 true sentences.

The geography of Georgia

Read out the following sentences, tapping, or saying 'blank,' in place of each gap. Students listen and write down the missing items in a list.

1. The name of the region in the south of the country is
2. The biggest town in Georgia is
3. Kutaisi is the regional capital of
4. The population of is nearly one million.

5. Batumi is the capital of the region called

6. is 133 km east of Tbilisi.

To correct, ask volunteers to remember and call out the original sentences to a student at the board, who then writes up the answers.